

A Kúria

Jogegységi Panasz Tanácsának határozata

Az ügy száma:

Jpe.II.60.010/2025/15.

A felperesek:

az I. rendű felperes neve
(az I. rendű felperes címe)
a II. rendű felperes neve
(a II. rendű felperes címe)
a III. rendű felperes neve
(a III. rendű felperes címe)
a IV. rendű felperes neve
(az IV. rendű felperes címe)
az V. rendű felperes neve
(az V. rendű felperes címe)
a VI. rendű felperes neve
(a VI. rendű felperes címe)
a VII. rendű felperes neve
(a VII. rendű felperes címe)

A felperesek képviselői:
Ügyvédi Iroda

KINSTELLAR Andrékó Ferenczi & Társai

(az I-VI. rendű felperesek képviselőjének1 címe
eljáró ügyvéd: Dr. Sepsey Balázs)

Vörös Ügyvédi Iroda

(az I-VI. rendű felperesek képviselőjének2 címe
eljáró ügyvéd: Dr. Vörös Péter) és

Dr. Varga Noémi Ügyvédi Iroda

(az I-VI. rendű felperesek képviselőjének3 címe
eljáró ügyvéd: Dr. Varga Noémi) I-VI. rendű

Bán, S. Szabó, Rausch & Partners Ügyvédi Iroda

(a VII. rendű felperes képviselőjének címe
eljáró ügyvéd: Dr. Papp Álmos) VII. rendű

Az alperes:

Gazdasági Versenyhivatal

(az alperes címe)

Az alperes képviselője:

Dr. Ay Zoltán Nándor kamarai jogtanácsos

Az alperesi érdekelt:

az alperesi érdekelt neve

(az alperesi érdekelt címe)

Az alperesi érdekelt képviselője: DLA Piper Posztl, Nemescsói, Győrfi-Tóth és Társai Ügyvédi Iroda

(az alperesi érdekelt képviselőjének címe
eljáró ügyvéd: Dr. Fejes Gábor)

A per tárgya: versenyfelügyeleti ügyben indult jogvita

A jogegységi panaszokat benyújtó felek: az I-VI. rendű felperesek, a VII. rendű felperes, az alperesi érdekelt

A jogegységi panaszokkal támadott döntés száma: Kfv.37.822/2024/2. számú végzés

Rendelkező rész

A Kúria az I-VII. rendű felperesek és az alperesi érdekelt jogegységi panaszait elutasítja.

Indokolás

A jogegységi panasz alapjául szolgáló tényállás

[1] Az egy vállalkozáscsoportot alkotó I-VI. rendű felperesek alaptevékenységük körében műtrágya gyártással, emellett a saját áruik (áru neve áru) kis- és nagykereskedelmével foglalkoznak.

[2] Az I-III. rendű felperesek partnerhálózat neve név alatt 2009 óta országos lefedettséggel értékesítik a áru neve árut végfelhasználók részére.

[3] Az alperesi érdekelt, a VII. rendű felperes és a hazai piacról időközben kivonult cég neve1 2009 és 2015 között különböző időpontokban részben különböző tartalmú, általában egy évre, de legfeljebb öt évre szóló stratégiai keretszerződéseket kötöttek meghatározott éves mennyiségű áru neve áru beszerzésére a vállalkozáscsoport tagjaival.

[4] Az alperes 2017. szeptember 13-án indított versenyfelügyeleti eljárást az I. és III-VII. rendű felperesekkel, az alperesi érdekelttel, valamint a perben nem álló cég neve2 Terménykereskedelmi Kft.-vel (a továbbiakban: cég neve2) és a cég neve1 és cég neve3 Magyarország Kft.-vel (a továbbiakban: cég neve3) szemben, miután gyanú merült fel arra nézve, hogy az I. rendű felperes és a vele egy vállalkozáscsoportba tartozó műtrágyagyártó és forgalmazó vállalkozások (amelyeket a VI. rendű felperes kivételével együtt vállalkozáscsoport nevenek nevezett) és egyes viszonteladó partnerei olyan szerződéseket és megállapodásokat kötöttek, amelyekben meghatározták a vállalkozáscsoport neve által gyártott és forgalmazott nitrogénműtrágya és komplex műtrágya termékekre alkalmazandó viszonteladási/végfelhasználói árakat. Emellett valószínűsíthetően partnerenként jelentős mértékben meghatározták az évente kötelezően megvásárolandó és értékesítendő minimum termékmennyiséget a más tagállami gyártóktól/forgalmazóktól történő beszerzés (import) korlátozása érdekében. Az alperes később a vizsgálatot kiterjesztette a II. rendű felperesre is.

[5] A versenyfelügyeleti eljárás alatt a cég neve1 egyezségi nyilatkozatot tett, az alperesi érdekelt pedig engedékenységi kérelmet nyújtott be, amelyet több ízben kiegészített.

[6] Az alperes a 2021. október 22-én kelt Vj/41–1005/2017. számú határozatában megállapította, hogy az I. rendű felperes, a cég neve1 és a VII. rendű felperes 2009. június 1-től 2016. június 30-ig, a II. és III. rendű felperesek 2009. július 1-től 2016. június 30-ig, a IV., V. és VI. rendű felperesek 2010. július 1-től 2016. június 30-ig, valamint az alperesi érdekelt 2010. július 1-től 2013. novemberig az általuk kialakított stratégiai együttműködési rendszer keretében a beszerzési források közötti választás lehetőségének korlátozására, a vevők felosztására és az eladási árak meghatározására irányuló, a verseny korlátozását célzó,

egységes és folyamatos jogsértést valósítottak meg. A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. § (2) bekezdés a), c) és d) pontjaiban foglalt tényállás megvalósításával a Tpv. 11. § (1) bekezdését, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 101. cikk (1) bekezdése a), b) és c) pontjaiban foglalt tényállás megvalósításával az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését sértették meg. A jogsértés megállapításán túl az alperes az egy vállalkozáscsoportba tartozó I-VI. rendű felpereseket 11.056.317.000 forint versenyfelügyeleti bírság – a Tpv. 78. § (5) bekezdése alapján – egyetemlegesen történő megfizetésére kötelezte, míg a VII. rendű felperessel szemben 1.138.567.000 forint versenyfelügyeleti bírságot szabott ki. Az alperesi érdekelt esetében a bírság mellőzésére irányuló engedékenységi kérelme elfogadására tekintettel a bírság kiszabását a Tpv. 78/A. § (2) bekezdés a) pontja alapján mellőzte. Az eljárást az cég neve², az cég neve³, valamint a Tpv. 11. § (2) bekezdés b) és f) pontjaiba ütköző magatartás tekintetében az ügyben alkalmazandó közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 31. § (1) bekezdés i) pontja alapján megszüntette.

[7] A versenyfelügyeleti eljárás során feltárt, horizontális és vertikális elemeket egyaránt tartalmazó komplex jogsértés lényegét akként összegezte, hogy az alapvetően a csoport neve-csoport által kialakított stratégiai együttműködési rendszert jelenti, amely elsődlegesen arra irányult, hogy a csoport neve-csoport a – fokozódó importnyomás által veszélyeztetett – piaci pozíciójának megőrzése érdekében, az import korlátozása révén, az általa gyártott műtrágya termékek minél nagyobb hányadát teljeskörűen és kockázatmentesen értékesíteni tudja a belföldi piacon úgy, hogy a termékei értékesítése során – import ajánlat hiányában – verseny ne alakulhasson ki sem a stratégiai partnerek között, sem a stratégiai partnerek és a partnerhálózat neve értékesítői között. A csoport neve-csoport ezt a célt csak úgy tudta elérni, ha a stratégiai partnerei számára olyan értékesítési feltételeket írt elő, amelyekre tekintettel gazdaságilag észszerűtlenné, illetve – kizárólagosság előírásával – lehetetlenné vált a csoport neve-csoport termékeivel versenyző import termék beszerzése és értékesítése. Előírta azt is, hogy az ilyen módon értékesítésre átvett árut a stratégiai partnerek saját vevőiknek a „áru neve áru áru neve áruval ne versenyezzen” elvet szem előtt tartva értékesítsék, versengő import ajánlat hiányában az árak „lerontásának” kizárásával. A csoport neve-csoport ezzel a stratégiai partnereket is érdekeltté tette abban, hogy egy komplex stratégiai együttműködési rendszer kialakuljon, majd éveken át fennmaradjon, amihez hozzátartozik, hogy a csoport neve-csoport a stratégiai partnerei számára a vállalt mennyiség után visszatérítést, gyakorlatilag egyfajta biztos árrést tett lehetővé.

[8] A stratégiai keretszerződések minden esetben előre meghatározott mennyiségű műtrágya megvásárlását rögzítették, ezen túlmenően további kiegészítő szóbeli megállapodáson, illetve gyakorlaton alapuló biztosítékokat építettek be a rendszerbe.

[9] Adott régióon belül a vevők felosztása a stratégiai partnerek és a csoport neve-csoport között szintén segítette a megállapodást, ami egyrészt a meglévő vevők tiszteletben tartásának elvén, másrészt új vevők esetén az „elsőbbség elvén” alapult. Az új vevő ahhoz a partnerhez került, amelyik előbb adott ajánlatot. A cég neve¹ esetében abban állapodtak meg a felek, hogy az új vevő mindenképpen az övé lesz.

[10] Előírta a stratégiai partnerei számára azt is, hogy a tőle megvásárolt terméket milyen minimum (továbbeladási) áron adhatják a vevőknek (ideértve a végfelhasználókat és a viszonteladókat is), ami további garanciát jelentett arra, hogy a stratégiai partnerek és a partnerhálózat neve üzletkötői adott területen egymás vevőkörét tiszteletben tartják. Az adott területen működő forgalmazók ugyanis egymás vevőit kedvezőbb üzleti feltételekkel, jellemzően kedvezőbb értékesítési árral tudják megszerezni.

[11] A vállalkozáscsoport neve az import termékkel szemben alkalmazható versenyáras rendszert is bevezetett, amely – a továbbeladási minimumár alatti értékesítés általános tilalmát továbbra is életben tartva – lehetővé tette az attól szabályozott módon történő eltérést, de csak azokban a konkrét esetekben, amikor – a partnerhálózat neve üzletkötőitől származó piaci információ által is megerősítetten – igazoltan létezett kedvezőbb import (ellen)ajánlat, egyebekben a magasabb árszint alkalmazását várta el. Ezzel valójában az import jelentkezése esetére egy újabb, a piaci viszonyokhoz jobban igazodó továbbeladási minimumár kikötést vezetett be. A csoport neve-csoport a stratégiai partnerek közreműködésével olyan rendszert hozott létre és működtetett, amelyben a különböző típusú versenykorlátozó megállapodások oly módon épültek egymásra, hogy az adott versenykorlátozó magatartás a ráépülő magatartás előfeltételeként szolgált, a magatartások egymást szükségszerűen kiegészítve, csak egymás viszonylatában tudták megvalósítani a résztvevők szándékát, ebből következően mindegyik magatartás hozzájárult a stratégiai együttműködési rendszer működéséhez.

[12] Az alperes értékelte a horizontális és vertikális viszonyokat; a stratégiai együttműködésben részt vett vállalkozások érdekeit, az együttműködés célját; a stratégiai együttműködés kialakítását, a szerződés megkötésének menetét; a stratégiai keretszerződéseket. Részletezte a stratégiai együttműködés elemeit, az általa azonosított korabeli bizonyítékokat, felvett nyilatkozatokat, tanúvallomásokat, észrevételeket.

[13] A bizonyítékok, az engedékenységi kérelem, az egyezségi nyilatkozat és a tanúvallomások értékelése alapján arra a megállapításra jutott, hogy a csoport neve-csoport és a stratégiai partnerek között a stratégiai együttműködés keretében tanúsított magatartások egy komplex rendszert képeztek (vertikális és horizontális viszonyokat érintve). Az egyes korlátozások egymás hatásait erősítették és egységes végső célt szolgáltak, ami az import termékek korlátozásán keresztül arra irányult, hogy import hiányában a csoport neve-csoport termékeinek értékesítése során árverseny a termékek kapcsán ne alakulhasson ki, ezáltal a továbbeladási ár korlátozása és a vevőfelosztás révén biztosítva a megfelelő árszintet (elkerülve az árak „letörését”). A feltárt magatartások nem önállóan, egymástól elszigetelve éltek, hanem a csoport neve-csoport és stratégiai partnerei által alkotott komplex forgalmazási rendszerben, amely nem pusztán tisztán kettős forgalmazási rendszernek minősül, hanem egy olyan komplex, horizontális és vertikális elemeket tartalmazó rendszernek, ahol ezen magatartástípusok egymást erősítették, feltételezték. Megállapította, hogy az I-VII. rendű felperesek, az alperesi érdekelt és a cég nevevel egységes, folyamatos jogsértés keretében összehangolták magatartásukat. E magatartások deklarált közös célja az volt, hogy egybevágó, közös érdekeik mentén az importtal szemben olyan stratégiai rendszert alakítsanak ki, amely arra irányult, hogy a magyar piacon a csoport neve-csoport által gyártott műtrágya termékeket minél szélesebb körben és minél nagyobb mennyiségben értékesítsék, a stratégiai partnereket érdekeltté téve ebben, amely közvetetten a csoport neve-csoport érdekeit is szolgálta. Ezen túl a magatartásuk arra is irányult, hogy import termék hiányában a csoport neve-csoport termékeinek értékesítése során árverseny ne alakulhasson ki. E törekvéseket az import korlátozásokon túl a csoport neve-csoport által kidolgozott és a stratégiai partnerek által elfogadott, „áru neve áru áru neve áruval ne versenyezzen” elv alkalmazásával kívánták érvényre juttatni. Ez olyan komplex rendszert foglalt magába, amely kiterjedt a csoport neve-csoport és a stratégiai partnerek, illetve a stratégiai partnerek egymás közötti vevő felosztására, valamint a stratégiai partnerek által alkalmazott továbbeladási minimumár meghatározására.

[14] A felperesek keresettel támadták az alperes döntését.

[15] A törvényszék ítéletével az alperes határozatának a jogsértést megállapító I. pontját, a versenyfelügyeleti bírságra kötelező II. pontjának a) és c) pontjait, a VII. rendű felperesnek részletfizetést engedélyező, valamint az eljárási költség egyetemleges megfizetésére kötelező

V. pontját megsemmisítette, és e körben az alperest új eljárásra kötelezte. Ezt meghaladóan az I-VI. rendű felperesek keresetét elutasította.

[16] A törvényszék elsődlegesen a felperesek által hivatkozott eljárási szabálysértések tárgyában rögzítette, hogy a jegyzőkönyvezés módja, az interjútechnika és a kifogástétel korlátozása miatt törvénysértés nem történt. A jegyzőkönyvezés a Ket. 39. § (3) bekezdésének alakilag megfelelt, a hangfelvételt kérésre az alperes nem volt köteles elrendelni. A felperesek képviselői a jegyzőkönyvet megismerték, annak tartalmát aláírták, mind kérelmeket, mind kifogásokat lehetőségük volt tenni. Arra is kitért, hogy az egyes tanúk kihallgatása során a vizsgáló által feltételezett tartalommal feltett kérdések és számos vallomásrész közvetett ismeretet, véleményt tartalmaz, azonban tekintve, hogy a kérdésfeltevés technikájára kifejezett és egyértelmű jogszabályi előírások nincsenek, ezen körülményeket nem a Ket., az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Alapjogi Charta) és az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJE) felperesek által kiemelt rendelkezéseibe ütköző, önmagában az ügy érdemére kiható szabálysértés megállapítására okot adó, hanem az érintett tanúvallomások bizonyító erejére, a bizonyítandó tényállás kétséget kizáró bizonyítottságára közvetetten ható körülményként értékelte. Mindemellett a VII. rendű felperes alaptalanul hivatkozott a védett tanú alkalmazása körében a tisztességes eljárás követelményébe ütközésre.

[17] Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB), az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) és az Alkotmánybíróság gyakorlata szerinti bizonyítékok megbízhatóságára és bizonyítási kötelezettségére vonatkozó elvek vizsgálatát a felmerült lényeges tények, bizonyítékok egyedi és együttes értékelésén keresztül végezte el. A felperesek ugyanis a korabeli iratok létezését nem, pusztán azok bizonyító erejét vitatták.

[18] A törvényszék értékelte a nem korabeli irati bizonyítékokat és a nem irati bizonyítékok bizonyító erejét abból a szempontból is, hogy a felperesek egyes személyek vallomásait, továbbá az engedékenységi kérelem és az egyezségi nyilatkozat bizonyító erejét egészében vitatták, másrészt abból a szempontból is, hogy e bizonyítékok a korabeli irati bizonyítékokkal bizonyítható jogsértés alanyi és időbeli kiterjesztésének bizonyítására alkalmasak-e. Ez pedig különösen azért volt hangsúlyos, mert az alperes a határozat rendelkező részében megállapított jogsértést valamennyi felperes esetében a rájuk vonatkozó első és utolsó korabeli irati bizonyíték keletkezésénél, szerződések esetén azok szöveg szerinti alkalmazásánál hosszabb időintervallumban határozta meg. Mindez közvetlenül összefügg a jogsértés folyamatosságának a tárgyalásával is. A törvényszék a határozatban hivatkozott tanúvallomásokról és ügyfélnyilatkozatokról összefoglalóan megállapította, hogy azok sem egyenként, sem azok összességében nem bizonyítanak a korabeli bizonyítékok keletkezését, hatályát megelőző vagy azon túli időszakra jogsértést.

[19] A jogerős ítélet részletezte az egyes tanúvallomások értékelését akként, hogy azok bizonyításra mennyiben alkalmasak. Részletesen megvizsgálta az alperesi érdekelt engedékenységi nyilatkozatának bizonyítékként történő felhasználását, annak tartalmát. A törvényszék hangsúlyozta: e nyilatkozatok hitelessége ugyanúgy vizsgálendő és befolyásolja a bizonyítékok értékelésének a jogszerűségét.

[20] Az ügyintézési határidő alakulását az alperes táblázatos formában a bíróság felhívására kidolgozta, számításokkal igazolta, a felperesek vitatását követően azt pontosította. Az alperes elismerte, hogy az eljárási törvény szerinti időtartamot tizenegy nappal túllépte, ezzel eljárási jogszabályt sértett, ugyanakkor kifejtette, ennek a bíróság kiszabására nem volt hatása. Az ügyintézési határidő annak letelte előtt hosszabbítható meg a Tptv. 63. § (9) bekezdése szerint, a késve hozott döntés jogkövetkezménye pedig nem lehet az, hogy a meghosszabbított eredeti határidő letelte és az eljárást befejező döntés között eltelt idő teljes egészében kívül essen a törvényes ügyintézési határidőn. Ilyen előírás sem a Tptv.

63. § (9) bekezdéséből, sem a részletesen kifejtett felsőbbírói, valamint alkotmánybíróági gyakorlatból sem következnek. [5/2017. (III. 10.) AB határozat, 3458/2020. (XII. 14.) AB végzés, 17/2019. (V. 30.) AB határozat, 25/2020. (XII. 2.) AB határozat, Kf.37.959/2018/14., Kf.39.085/2021/5. és Jpe.I.60.019/2022/9.]

[21] Rámutatott, a felperesek terhére megállapított jogsértés egyetlen cél szerinti, komplex, egységes és folyamatos jogsértésként került megállapításra. E körülménynek – az elkülönülő jogsértések megállapításához képest – érdemi jelentősége abban áll, hogy a határozat rendelkező részében nevesített magatartásformák (importkorlátozás, vevőfelosztás, ármeghatározás) bármelyikének bármilyen vonatkozású megalapozatlansága a jogsértés mint egész megalapozatlanságát eredményezi.

[22] Következésképpen a határozat a komplex jogsértés részét képező bármely magatartással összefüggésben önállóan is támadható, az ilyen kereset megalapozottsága esetén pedig a fennmaradó keresetrészek vizsgálata a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 86. § (1) bekezdése miatt válhat szükségessé.

[23] Az ügy érdemét a kettős forgalmazásról szóló keresetrész közvetlenül érintette, mivel egy tisztán vertikális viszonylatban értékelhető piaci magatartás versenyjogi minősítésének feltételrendszere eltér a horizontális, vagy horizontálisként is értékelhető magatartások jogi feltételrendszerétől. Vertikális viszonylatban a fekete listás eseteket és egyes különösen súlyos korlátozásokat leszámítva az érintett piac meghatározásának is jelentősége van. Miután az alperes által megállapított komplex jogsértésnek része kőkemény versenykorlátozó megállapodás is, ezért az érintett piac meghatározása és az erre reflektáló keresetrészek ügydöntő jelentősége attól függ, hogy a kettős forgalmazás vertikális vonatkozásaira, illetve a versenyfelosztásra és az eladási árak meghatározására vonatkozó keresetrészek alaposak-e.

[24] Megállapította, hogy a kettős forgalmazásra és annak versenyjogi értékelhetőségére vonatkozó kereseti álláspont részben alapos. Levezette, hogy az importkorlátozást mint vertikális magatartást az alperes a Bizottság 330/2010/EU rendeletének (a továbbiakban: VCSR) megfelelő vizsgálata nélkül, az ügy érdemére kiható tényállás tisztázási és indokolási kötelezettségének megsértésével minősítette versenykorlátozó jogsértésnek. Ebből az következik, hogy a határozat rendelkező részében meghatározott egységes és folyamatos jogsértés önmagában megalapozatlan.

[25] Rámutatott arra is, hogy a stratégiai partnerek közötti vevőallokációs összehangolt magatartás a határozat szerint kizárólag akkor lehetne bizonyított, ha a jogsértés az összes stratégiai partner részéről a többi felé kölcsönösen fennállna. Ilyen rendező elv szerint azonban az alperes a bizonyítékokat nem csoportosította. Ugyanakkor a csoport neve-csoport bizonyított koordinatív, vitarendező fellépése, valamint a „áru neve áru áru neve áruval nem versenyez” elv hangsúlyozása a stratégiai partnerek felé nem bizonyít a stratégiai partnerek között összehangolt piacfelosztó (vevőkört tiszteletben tartó) magatartást. A stratégiai partnerekkel azonos elvek mentén kötött szállítói megállapodások önmagukban nem, de még az alperes által kiemelt elvek („áru neve áru áru nevevel nem versenyez”, importtal szembeni verseny) közlése mellett sem bizonyítanak összehangolt vevő-allokációs magatartást a stratégiai partnerek között. Nincs bizonyíték arra, hogy a stratégiai partnerek a többi partner üzleti titkait ismerték, vagy a feltárt bizonyítékok szerint ismerniük kellett volna. A felperesek alappal állították, hogy a stratégiai partnereknek transzparens piaci információk alapján lehettek ismereteik egymás üzletpolitikájáról és vevőköréről, ezt azonban szenzitív adatok ismerete nélkül csak feltételezhatték, ami a Tptv. 12. §-a alapján nem jogsértés.

[26] Az egységes és folyamatos jogsértést támadó keresetrészek körében mindenképp visszautalt arra, hogy a vertikális és horizontális ismérveket egyaránt felölelő jogsértés nem minősíthető döntően vagy nagyobb arányban csak az egyik ismérv szerint úgy, hogy emiatt a másik viszonylatra alkalmazandó jogi relevanciája elvész. Az alperes által alkalmazott

értékelési módszer – melyben a mennyiségi és kizárólagos márkakikötés mentesülését nem vizsgálták – a tényállás és az indokolás megsértését eredményezte, amely szükségképpen implicálta, hogy a megállapított jogsértés egységes és komplex volta nem bizonyított.

[27] Ugyanakkor a bíróság a Kp. 86. § (1) bekezdése szerint az ettől függetlenül elbírálnak keresetrészek alapján is vizsgálta a határozat jogszerűségét. Az egységes és folyamatos jogsértésnek elengedhetetlen feltétele az átfogó tervben való megállapodás és az egységes cél. A vevőfelosztást illetően a stratégiai partnerek közötti összehangolt magatartás eleve nem megállapodás a határozat értelmében sem, különösen nem olyan, amit a stratégiai partnerek kifejezetten elfogadtak. Az átfogó terv az egységes jogsértésben állandó kell hogy legyen, a keretszerződések viszont stratégiai partnereként és időszakonként is eltérő szabályokat tartalmaztak.

[28] Kifejtette, hogy a kettős forgalmazást folytató vállalkozáscsoportnak az ár és/vagy piacfelosztó piaci magatartásai nem értékelhetők csak azért vertikálisként, mert a kettős forgalmazással a vertikális hatások is szükségszerűen együtt járnak. Az I-VI. rendű felperesek ettől függetlenül alappal állították, hogy a „áru neve áru áru neve áruval nem versenyez” elv márkán belüli versenykorlátozásként értelmezhető, mert – függetlenül az árazás kérdéséről – mindenképpen azt fejezi ki, hogy ugyanaz az áru kevesebb értékesítési csatornán válik elérhetővé a végfelhasználók számára, ami pedig vertikális korlátozás. Az alperes e márkán belüli korlátozást valójában az egységes cél eszközcselvényeként tette, és a stratégiai partnerek közötti árverseny hiányát mint elérendő célt vette dominánsnak és horizontális korlátozásnak. Maga a közös cél (az importkorlátozás és az ennek érdekében kidolgozott márkán belüli versenyt korlátozó elv) egyértelműen egy vertikális, nem fekete listás korlátozás. Emiatt azonban – nem vitatva, hogy a feltárt tényállás horizontális jogsértés (vevőfelosztás) megállapítására egyébként alkalmas – a határozat szerinti egységes jogsértés VCSR-en alapuló értékelés, valamint Tpv. 14. §-ának megfelelő piacmeghatározás nélkül nem megállapítható.

[29] A tanúk a komplex jogsértés lényegi elemeire egybehangzó és következetes vallomásokat nem tettek, ezért a határozat szerinti jogsértés bizonyítottnak ezek alapján sem volt tekinthető.

[30] A továbbeladási minimumár alatti értékesítés és az árplafon tárgyában utalt arra, hogy az indokolás hiányos volt az ügy érdemére kihatóan. A partnerhálózat neve végfelhasználói árát tekintve is alaposnak találta azt a kereseti állítást, hogy az alperes megállapításai nem következetesek. Az alperes által feltárt korabeli irati bizonyítékok alapján összességében megállapította, hogy a partnerhálózat neve végfelhasználói áráról volt ugyan megállapodás a csoport neve-csoport és a stratégiai partnerek között, azonban nem a határozatban megállapított időintervallumban, és az árplafon a vevőfelosztásnak sem volt eszköze.

[31] Vizsgálta a versenyár vonatkozásában, hogy a fogalom a továbbeladási minimum rögzítésnek egyik esete vagy az átadói ár módosítása volt-e. Vizsgálta, hogy a felperesek magatartása a Tpv. 11. §-a és az EUMSZ 101. cikke szerint jogsértő-e.

[32] Kifejtette, a határozatban ismertetett korabeli irati bizonyítékok önmagukban, az okszerű alternatív magyarázat lehetőségét kizárva is alkalmasak a partnerhálózat neve és az egyes stratégiai partnerek közötti vevőfelosztás, valamint az árrögzítés (árplafon és a versenyárra is kiterjedő továbbeladási minimumár meghatározás) bizonyítására, a stratégiai partnerek közötti összehangolt vevőallokációt azonban sem az irati, sem más bizonyítási eszközök nem bizonyítják. A nem jogszerű értékelési keretekre visszavezetett tényállás tisztázási és indoklási hiányosság, az összehangolt magatartás és az átfogó terv bizonyítatlansága a határozattal megegyező egységes (komplex) jogsértés megalapozottságát kizárja, ezért a határozat rendelkező részében meghatározott (egyetlen) jogsértés időbeli (a folyamatosságot érintő) és alanyi vonatkozásainak – így annak, hogy mely vállalkozások

között, mettől meddig, és pontosan milyen jogellenes versenykorlátozó magatartás áll(hato)tt fenn – a vizsgálata már nem lett volna szükséges. Azonban a keresetek irányára (különösen az általánosító alperesi jogalkalmazásra, valamint a II-VI. rendű felperesek jogsértéshez való viszonyára kiterjedő részekre) tekintettel a bíróság erre is kitért.

[33] Az I-VI. rendű felperesek ugyan egy vállalkozáscsoportba tartoznak, azonban a közös versenyjogi felelősségük pusztán ezen a tényen nem alapulhat. Az alperesnek minden egyes felperesnél külön bizonyítani kell a jogsértést, amihez a tények alanyi (ki állapotodott meg kivel), tárgyi (miről állapotdta meg) és időbeli (mennyi időre szólt a megállapodás) megállapítása szükséges. Kiemelte, hogy a VII. rendű felperest az engedékenységi kérelem és az alperesi érdekelt nyilatkozatai egyáltalán nem említik, ezért e bizonyítási eszközökkel a VII. rendű felperes semmilyen piaci magatartása nem bizonyítható. Az egyezségi nyilatkozat bizonyító ereje pedig önmagában elégtelen a kifejtett indokok miatt. A törvényszék megállapította, hogy a VII. rendű felperes nem volt részese a határozatban megállapított egységes és folyamatos jogsértésnek.

[34] Nem fogadta el jogszerűnek azt az alperes (és tartalmában az alperesi érdekelt) által is képviselt álláspontot, amely szerint a határozattal megállapított – egyszerre vertikális és horizontális, egységes és folyamatos, cél szerinti – jogsértés természete miatt eleve kizárt a csoportmentesség (VCSR) feltételeinek vizsgálata. Ennek alapvető oka az volt, hogy a határozat rendelkező részében nevesített egyik magatartási elem – a beszerzési források közötti választás lehetőségének korlátozása – teljes egészében olyan vertikális, a csoportmentesség hatálya alól ki nem vont korlátozás, aminek (ti. a csoportmentességnek) a részletes piacmeghatározáson alapuló megerősítése vagy kizárása nélkül az egységes jogsértés a határozat szerinti tartalommal nem állapítható meg. Az egységes jogsértést ez esetben a cél szerinti jogsértésre hivatkozás nem alapozza meg, a tényállás pedig a piacmeghatározás vonatkozásában lényeges körben feltáratlan.

[35] Az alperes a határozatában megállapított egységes jogsértés célját és az átfogó tervet szintén nem bizonyította kétséget kizáróan. Több irati és szóbeli bizonyíték bizonyító ereje nem alkalmas egyes bizonyítandó tények – különösen a stratégiai keretszerződéseket kiegészítő szóbeli megállapodások – kétséget kizáró bizonyításához, a stratégiai partnerek közötti összehangolt magatartás megállapításához.

[36] A kereseteket nem találta alaposnak abban, hogy a megelőző eljárásban az ügy érdemére kihatóan a Ket. alapelveiben, nemzetközi jogforrásokban, valamint az Alaptörvényben biztosított – különösen a tisztességes eljárásra vonatkozó – eljárási garanciák sérültek, és abban sem, hogy egyes bizonyítékokat eleve fel sem lehetett használni. Az ügyintézési határidő túllépése miatt az ügy érdemére kiható szabálysértés nem történt. Szintén nem voltak alaposak azon hivatkozások, hogy az ügy a kettős forgalmazás miatt kizárólag vertikális versenyviszonyként értékelhető, és abban sem, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok semmilyen versenykorlátozó megállapodás bizonyítására nem alkalmasak. Ennek megfelelően a bíróság a Kp. 86. § (1) bekezdésére tekintettel megállapította, hogy számos korabeli irati bizonyíték alkalmas vevőfelosztás (kivéve a VII. rendű felperes érintettségét), továbbá az eladási árak meghatározására irányuló cél szerinti versenykorlátozás megállapítására. E jogsértések kezdete és vége a korabeli bizonyítékok keletkezésének ideje és a jogsértő keretszerződés(részek) szerződésben meghatározott időbeli hatálya alapján, a jogsértések alanyai (a jogsértő megállapodásban részt vevők) pedig kizárólag a bizonyítékkal konkrétan érintett vállalkozások vonatkozásában állapíthatók meg.

[37] A törvényszék mindezen álláspontja mellett végleges tényállást és jogi minősítést nem állapíthatott meg, hivatkozással arra, hogy egyrészt a beszerzési források közötti választás lehetősége korlátozásának a vizsgálata – amihez a csoportmentesség alóli mentesülés lehetősége miatt teljes piacmeghatározás szükséges – az alperes hatáskörében

eldöntendő kérdés, másrészt pedig azért, mert arról is az alperesnek kell döntenie, hogy – akár az előbbi vizsgálat eredménye alapján, akár annak mellőzésével – az elsőfokú ítélettel összhangban értékelhető bizonyítékok alkalmasak lehetnek-e egységes és folyamatos jogsértés bizonyítására. Utóbbinak a vizsgálatát a bíróság a megismételt eljárásra kötelezően nem írta elő, de az alperest ennek lehetőségétől sem zárta el.

[38] A törvényszék ítélete szerint az új eljárásban az alperesnek elsőként arról kell döntenie, hogy importkorlátozást vélelmezve folytat-e további bizonyítást. Amennyiben igen, meg kell határozni a releváns áru- és földrajzi piacot, majd meg kell vizsgálnia, hogy az így meghatározott érintett piacon a keretszerződések importkorlátozó rendelkezésnek minősülnek-e, az EUMSZ 101. cikk (3) bekezdése és a Tpvt. 17. §-a szerinti mentesülés feltételei is csak ezt követően mérlegelhetők. A VCSR szerinti vizsgálat eredményétől függően is, vizsgálat hiányában pedig a vevőfelosztásra és az árak meghatározására vonatkozó bizonyítékoknak az ítélet fenti indokolásának megfelelő ismételt értékelésével kell eldönteni, hogy mely felperes(ek) és mely stratégiai partner(ek) között, milyen időtartamban, milyen tárgyban (vevőallokáció és/vagy árörögzítés) állapítható meg jogsértés. Ez alapján vizsgálhatók csak – nem kötelezően – az egységes és folyamatos jogsértés feltételei. A VII. rendű felperes terhére vevőfelosztás nem állapítható meg, és a stratégiai partnerek közötti összehangolt magatartásért egyik felperes felelőssége sem állapítható meg. A megismételt eljárásban megállapítható jogsértés tárgyi súlya a jelen jogvitával elbírált határozatban megállapított jogsértés tárgyi súlyánál alacsonyabb lehet, amit a felperesekkel szemben alkalmazandó jogkövetkezményben is ki kell fejezni. Versenyfelügyeleti bírság alkalmazása esetén ezért az új eljárásban a felperések a perbeli határozatban meghatározottnál jelentősen alacsonyabb bírság megfizetésére kötelezhetők.

[39] A törvényszék ítéletével szemben az I-VI. rendű felperések, a VII. rendű felperes, az alperes és az alperesi érdekelt nyújtottak be felülvizsgálati kérelmeket.

[40] Az I-VI. rendű felperések felülvizsgálati kérelmükben elsődlegesen indítványozták, hogy az ítéletnek a keresetet elutasító részét, valamint az ítélet indokolásának [52], [79], [85], [88]-[98], [108]-[112], [114]-[118], [120]-[124], [130]-[137], [139], [157], [158] bekezdéseit azok

a) az I-VI. rendű felperések magatartását a Tpvt. 11. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt tényállás megvalósításával a Tpvt. 11. § (1) bekezdését és az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdés a) pontjában foglalt tényállás megvalósításával az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését sértő, csak horizontális, vagy horizontális és vertikális versenykorlátozó célú megállapodásként, illetve arra alkalmasnak értékelő,

b) az I-VI. rendű felperések magatartását a Tpvt. 11. § (2) bekezdés d) pontjában foglalt tényállás megvalósításával a Tpvt. 11. § (1) bekezdését és az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdés

c) pontjában foglalt tényállás megvalósításával az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését sértő, horizontális versenykorlátozó célú megállapodásként, illetve arra alkalmasnak értékelő, és

c) az alperesnek a közigazgatási eljárás során a hangfelvétellel való jegyzőkönyvezést elutasító eljárása jogsértő jellegét kifogásoló kereseti részeket nem alaposnak találó részében is a Kp. 121. § (1) bekezdés b) pontja alapján akként változtassa meg, hogy az alperes határozatát ebben a terjedelemben is semmisítse meg, és a szükséges körben kötelezze új eljárás lefolytatására az alperest. Az I-VI. rendű felperések másodlagosan kérték, hogy a tekintetükben az ítéletnek a keresetet elutasító részét, az ahhoz kapcsolódó indokolásra is kiterjedően a Kúria Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján helyezze hatályon kívül és e körben utasítsa az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására.

[41] Az I-VI. rendű felperések harmadlagosan indítványozták, hogy a Kúria a tekintetükben az ítéletnek a keresetet elutasító részét, valamint az ítélet indokolásának [52],

[76], [79], [85], [88]-[98], [108]-[112], [114]-[118], [120]-[124], [130]-[137], [139], [157]-[158] bekezdéseit, a) az alperesi érdekeltnak a Tpvt. 78/A. §-a alapján adott bírságmentességet támadó, keresetüket elutasító,

b) az I-VI. rendű felperesek magatartását a Tpvt. 11. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt tényállás megvalósításával a Tpvt. 11. § (1) bekezdését és az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdés a) pontjában foglalt tényállás megvalósításával az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését sértő, csak horizontális, vagy horizontális és vertikális versenykorlátozó célú megállapodásként, illetve arra alkalmasnak értékelő,

c) az I-VI. rendű felperesek magatartását a Tpvt. 11. § (2) bekezdés d) pontjában foglalt tényállás megvalósításával a Tpvt. 11. § (1) bekezdését és az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdés

c) pontjában foglalt tényállás megvalósításával az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését sértő, horizontális versenykorlátozó célú megállapodásként, illetve arra alkalmasnak értékelő, és

d) az alperesnek a közigazgatási eljárás során a hangfelvétellel való jegyzőkönyvezést elutasító eljárása jogsértő jellegét kifogásoló kereseti részeket nem alaposnak találó terjedelemben a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján helyezze hatályon kívül, és a szükséges körben utasítsa új eljárás lefolytatására az elsőfokú bíróságot.

[42] Az I-VI. rendű felperesek a felülvizsgálati kérelmük befogadását a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának ab) és ad) alpontjaira, valamint b) pontjára alapították.

[43] Az ab) alpont körében előadták, az egyik különleges súlyú jogkérdés az, hogy a bíróság tehet-e ítélt dolognak minősülő megállapításokat a megismételni rendelt új hatósági eljárásra nézve olyan jogsértés vonatkozásában, amelyet az eredeti hatósági határozat nem állapított meg.

[44] Szintén kiemelt súlyú jogsértés a kettős forgalmazás jogszerű versenyjogi megítélése, amely a vállalkozások és a fogyasztók széles körét érinti. A kettős forgalmazás ugyanis kiemelt versenyjogi és gazdasági jelentőséggel bír a közelmúlt gazdasági változásai tükrében, különösen az online kereskedelem térnyerése miatt. Ezért indokolt, hogy ennek a forgalmazási modellnek a jogszerű versenyjogi megítéléséről a Kúria adjon iránymutatást, elbírálvá különösen azt, hogy alapvetően vertikális megállapodások mennyiben értékelhetők horizontálisként (is), illetve az adott típusú kommunikáció mennyiben értékelhető jogsértőként.

[45] Az engedékenység vonatkozásában különleges súlyú, elvi jelentőségű jogkérdés az, hogy az engedékenység megadására vonatkozó törvényi szabályoknak az alperes általi betartása kikényszeríthető-e bíróság előtt, vagy a bírósági kontroll erre a kérdéskörre nem terjed ki. Az I-VI. rendű felperesek álláspontja az, hogy az alperes hatóság tevékenysége a törvények hatalma alatt áll, ezért a bírósági felülvizsgálat lehetőségét hézagmentesen kell biztosítani, figyelemmel az Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdésére és az irányadó alkotmánybírósági gyakorlatra is.

[46] A fenti különleges súlyú jogkérdések eldöntése az alperes jövőbeni gyakorlatára meghatározó befolyással van, így a jogalanyok széles körére kihatással lehet.

[47] Az ad) alpont tekintetében az I-VI. rendű felperesek előadták, hogy az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata az Alaptörvény XXIV. és XXVIII. cikke, az Alapjogi Charta 41. cikk (1) bekezdése és 48. cikk (2) bekezdése által biztosított tisztességes hatósági ügyintézéshez és védekezéshez fűződő alapvető eljárási jogok megsértése miatt szükséges.

[48] Az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegésnek minősül a Tpvt. 44. § (2) bekezdésének, a Kp. 4. § (1) bekezdésének, a Kp. 86. § (4) bekezdésének, a Kp. 97. § (4) bekezdésének és a Kp. 90. §-ának sérelme. Nem volt jogilag elfogadható indoka a hangfelvétel készítése elutasításának sem. A tanúvallomások hiteles rögzítése körében sérült

az I-VI. rendű felperesek védekezéshez való joga. A törvényszék az ártatlanság vélelmét sértő módon értékelt bizonyítékokat, megsértve az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdését és az Alapjogi Charta 48. cikk (1) bekezdését.

[49] Az I-VI. rendű felperesek a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja körében előadták, hogy az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata egyrészt azért szükséges, mert az ítélet a kereseti kérelmen az alperes határozatában nem marasztalt jogsértés elbírálásával túlterjeszkedett. Az ítélet anyagi jogi jogkérdésben a Kfv.37.385/2020/17. számú kúriai határozattól eltért, figyelemmel annak [88], [100] és [103] bekezdésére.

[50] Az ítélet – az I-VI. rendű felperesek álláspontja szerint – eltért továbbá a Kúria Kfv.35.454/2022/6. számú határozatának [31] bekezdésétől, mert a törvényszék olyan kérdésben döntött elsőként, amelyet az alperes határozata nem bírált el.

[51] A cég neve 2009-2010-es szerződése elévülésének jogellenes elutasítása szintén a Kfv.35.454/2022/6. számú határozat [31] bekezdésével ellentétes annyiban, hogy az ítélet nem tulajdonított bizonyító erőt annak a tanúvallomásnak, ami miatt az alperes elutasította az elévülés megállapítását. Az elsőfokú bíróság itt is olyan bizonyítékot bírált el először, amelyet az alperes eltérő jogi álláspontja miatt nem vizsgált.

[52] Hivatkoztak arra is, hogy a felülvizsgálati kérelemmel támadott ítélet eltér a Kfv.37.207/2022/12. számú határozat [27] bekezdésétől az engedékenységi körében azzal, hogy arra alapítja a keresetösségi jog elutasítását, hogy a hivatkozott jogszabályhely szerinti eljárás nem az alperes hatáskörébe tartozik. Ebben a körben a releváns tényállási elemek tekintetében fennáll az ügyazonosság.

[53] A VII. rendű felperes felülvizsgálati kérelmében a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja szerint az ítélet azon rendelkező részét tartotta jogsértőnek, amelyben az alperest a VII. rendű felperes vonatkozásában új eljárás lefolytatására kötelezte a bíróság, valamint az ítélet indokolásának [80], [89], [108], [109], [112], [114], [115], [116], [131], [134], [135], [136], [137], [139], [157] és [158] bekezdéseiben rögzített megállapításokat. Kérte az ítélet indokolása ezen pontjainak hatályon kívül helyezését, egyebekben az ítélet hatályában fenntartását, míg harmadlagosan ezen pontok általa megjelölt módosítását.

[54] A felülvizsgálati kérelem befogadása körében a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa), ab), ad) alpontjaira, valamint a 118. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozott.

[55] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja körében a VII. rendű felperes kifejtette, hogy az ítélet indokolásának a felülvizsgálati kérelemben kifogásolt bekezdései nem felelnek meg a Kúria vonatkozó joggyakorlata szerint megkövetelt feltételeknek. A törvényszék elmulasztotta figyelembe venni, hogy a kettős forgalmazási rendszer kizárólag vertikális relációban, az arra vonatkozó „*de minimis*” szabály és vertikális csoportmentesítések alapján ítélandó meg. Ehhez képest az ítélet indokolása a kettős forgalmazási rendszert versenyjogilag horizontális relációban is értékelendő jogviszonynak minősítette, de ennek értékelhető indokát nem adta. Ez pedig önmagában jogsértő, amely determinálja az alperes eljárásának tárgyát és tartalmát. Kifejtette, a bizonyítási mércét tévesen alkalmazta az ítélet, amelynek következtében a bizonyítékértékelés a megjelölt indokolási pontokban kirívóan logikátlan, észszerőtlen, iratellenes és néhol nyilvánvalóan önkényes.

[56] Hivatkozott arra is, hogy az ítélet a továbbadási árak meghatározása körében a VII. rendű felperes felelősségét az alkalmazandó anyagi jogszabályok téves alkalmazása révén állapította meg.

[57] Álláspontja szerint szükséges a Kúria iránymutatása abban a kérdésben, hogy indokolt-e a kettős forgalmazási rendszert az eddigi joggyakorlat által a normatív szabályozásnak megfelelően követett vertikális versenyjogi értékelési keretrendszerből kiemelni, azokat a vertikális mellett vagy helyett horizontális, azaz versenytársak közötti

kontextusban is vizsgálni. Ha igen, melyek azok a körülmények, amelyek a gyártó és a forgalmazó adott piaci magatartásait vertikális és horizontális minőségűnek determinálják.

[58] Kifejtette, a felülvizsgálati kérelmének befogadása szükséges az ítélet indokolásának általa kifogásolt pontjaiban megállapított jogsértések miatt is, amelyet mind az alperes eljárása során, mind pedig a törvényszék előtti perben konkrétan, bizonyítékkal alátámasztottan cáfolt. Alapvető eljárási jogai valószínűsíthető sérelmét eredményezi, hogy az ítéletnek a felülvizsgálati kérelemben kifogásolt pontjai a Kp. 97. § (4) bekezdésére tekintettel az új eljárásban kötik az alperest. Vagyis az alperes már nem vizsgálhatja újra a továbbeladási árak meghatározása körében a magatartását, és nem is értékelheti azt az ítéleti indokolástól eltérően, azaz végső soron megfosztja a VII. rendű felperest a megfelelő ellenbizonyítás és a jogsértést cáfoló érvelés lehetőségétől.

[59] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja körében kifejtette, hogy megítélése szerint a felvetett jogkérdések túlmutatnak az egyedi ügyön különleges súlyukra tekintettel, azok társadalmi jelentőséggel is bírnak. Ennek oka az, hogy országos szintű kettős forgalmazási rendszert érint az ügy, ahol kiemelt jelentőséggel bír az a tény, hogy az I-VI. rendű felperesek az egyetlen magyarországi nitrogéngyártók. A kúriai állásfoglalás nemzetgazdasági szempontból is meghatározó jelentőségű. Az alperes a valaha volt legnagyobb összegű bírságot szabta ki a felperesekre, amely az alapul szolgáló ügy társadalmi jelentőségét önmagában is alátámasztja.

[60] A VII. rendű felperes szerint a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja szerint azért befogadható a felülvizsgálati kérelem, mert a törvényszék a bizonyíték értékelési körben eltér a Kúria Kfv.37.762/2022/24. és Kfv.37.452/2023/3. számú ítéleteitől. Az ügyintézési határidő túllépése miatti jogkövetkezmény körében pedig az eltér a 4/2023. Jogegységi határozattól (a továbbiakban: 4/2023. JEH), a Kfv.37.452/2023/3. számú ítélettől, illetve a Kfv.37.762/2022/24. számú ítélettől azzal, hogy az ügyintézési határidő túllépésnek az észszerű határidőn belüli eljárás követelménye sérelmét és ennek a bírság kiszabására vonatkozó hatása hiányát annak ellenére állapította meg, hogy elvégezte volna a jogegységi határozat négymozzanatos tesztjét.

[61] Az alperes a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott részének a hatályon kívül helyezését és a törvényszék új eljárásra utasítását kérte. Hivatkozása szerint az ítélet megsértette a Tpt. 11. § (1) bekezdésében, az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében és a versenyfelügyeleti eljárás megindításakor hatályos Tpt. 67. § (4) bekezdésében írt rendelkezéseket. Sértette továbbá a Kp. 78. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 263. § (1) bekezdésében, a Kp. 78. § (2) bekezdésében és a 78. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó Pp. 279. § (1) bekezdésében, 346. § (4) és (5) bekezdésében írt rendelkezéseket.

[62] A felülvizsgálati kérelem befogadhatósága körében a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa), ab), ac) és ad) alpontjaiban írt rendelkezésekre hivatkozott.

[63] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja tárgyában kifejtette, a jogerős ítélet megváltoztatta az egységes és folyamatos jogsértésekkel kapcsolatos magyar versenyjogi és bírósági gyakorlatot, amikor a magatartásegység elfogadásához elvárta annak igazolását, hogy az egyes alkotórész magatartásokról a versenyhatóság külön-külön, egyesével bizonyítsa, hogy azok önállóan is versenyjogsértőek. E szétbontás egy olyan új követelmény, amely figyelmen kívül hagyja az egységbe foglalás eddig érvényesült, a magatartások valós gazdasági kapcsolata alapján kialakult követelményrendszerét. A horizontális és vertikális kapcsolatrendszerben előforduló komplex magatartások értékelése még nem került a magyar bíróságok elé. Szükséges a legfőbb bírói szerv állásfoglalása az egységes jogsértések megállapíthatósági követelményeivel kapcsolatban.

[64] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja körében hangsúlyozta, az Alaptörvényből és a Tptv. preambulumból is következik, hogy a versenykorlátozó magatartások tilalmát rögzítő rendelkezés értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatos kérdés a jogrend különleges súlyú kérdése, amely megválaszolása a versenyjogi védelmen keresztül a vállalkozások működését, a gazdasági hatékonyságot és így közvetetten a társadalom egészét is érinti.

[65] Álláspontja szerint az uniós jogból is következik, hogy az egységes és folyamatos jogsértést a feltárt körülmények és bizonyítékok egészére tekintettel lehet megállapítani, nem pedig egymásra tekintet nélküli független értékelés útján. Ha azonban a Kúria nem értene egyet az uniós jog alperes által azonosított tartalmával, úgy előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését indítványozta e kérdéskörben.

[66] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja körében az ügy érdemére kiható súlyos eljárási szabályszegésekre hivatkozott. A törvényszék megfosztotta bizonyító erejétől az alperesi érdekelt és a cég nevei beismeréseit, a tanúvallomások egészét általános jelleggel elvetette azok külső és belső ellentmondásaira hivatkozással. Az alperes utalt arra, hogy a bizonyítékok értékelései nélkülözik a megfelelő indokolást, iratellenesek és részben ellentmondóak, részben pedig kirívóan okszerűtlenek. Arra hivatkozott az alperes, hogy nem a bizonyítékok felülmérlegelését kéri, hanem az indokolás hiányára vagy az indokolás esetében a bizonyítékok értékelésében megjelenő lényeges, az ügy érdemére kiható jogszabálysértésekre kívánt rámutatni.

[67] Az alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelmében a támadott ítéletnek a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján történő hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. A befogadás körében a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa), ab), ac) alpontjaira és b) pontjára hivatkozott.

[68] Kifejtette, a jogerős ítélet eltért az egységes és folyamatos jogsértés koncepciója kapcsán kialakult magyar és uniós joggyakorlattól, eltért a cél szerinti és hatás alapú versenykorlátozás kapcsán kialakult magyar és uniós joggyakorlattól, eltért az engedékenységi kérelmező és az egyezségi eljárásban résztvevő nyilatkozatainak bizonyítékként való értékelése kapcsán kialakult magyar és uniós joggyakorlattól.

[69] Az alperesi érdekelt a kialakult joggyakorlattól való eltérést azoknak a jogi teszteknek a téves azonosításában és hibás alkalmazásában látja, amelyek bármely bizonyítékértékelésnek az előkérdései, és emiatt szükségképpen jogszabálysértővé és felülbírálandóvá teszik az ítéletet.

[70] Kifejtette, az átfogó terv megállapíthatósága kapcsán irreleváns, hogy a közös cél esetlegesen vertikális, önmagában nem fekete listás kikötésre is kiterjed-e. Az eljárás bíróság az átfogó terv megállapíthatóságát attól tette függővé, hogy a marasztalt vállalkozások között vertikális vagy horizontális kapcsolat áll-e fenn, és olyan közös cél elérésére vonatkozik-e az átfogó terv, amely tartalmazhat olyan elemet is, amely (elméletileg) vertikális, nem fekete listás kikötésként minősülhet(ne). A törvényszéki álláspont szerint tehát hiába is állapítható meg a vevőfelosztásra irányuló megállapodás, hiába is minősül ebben a tekintetben cél szerintinek a versenykorlátozás, ez azért nem elegendő az egységes és folyamatos jogsértés kapcsán releváns átfogó terv megállapításához, mivel az importkorlátozás, ami perrendtartásszerűen megállapíthatóan szintén része volt a felek közös céljának, elméletileg lehet(ne) nem fekete listás, vertikális versenykorlátozás is.

[71] Szintén ellentétes a kialakult joggyakorlattal az a megközelítés, amely szerint az egységes és folyamatos jogsértés minősítés megdől, ha az abba bevont magatartáselemek bármelyikéről a felülvizsgálat során a bíróság megállapítaná, hogy az önmagában nem volna jogszabálysértő.

[72] A jogerős ítélet eltért a Kúria Kfv.37.762/2022/24. számú döntésében megerősített joggyakorlattól, amikor mesterségesen izolálta a marasztalással érintett egységes és folyamatos jogsértés keretében összekapcsolódó egyes magatartáselemeket, és a vertikális korlátozásokként is értelmezhető elemek önálló értékelését követeli meg. Ez a megközelítés teljességgel figyelmen kívül hagyja, hogy a cél szerinti versenykorlátozások megítélése kapcsán a gazdasági környezetet és az érintett piac vagy piacok működésének tényleges feltételeit is figyelembe kell venni.

[73] Kitért arra is, hogy az ítélet az alperesi érdekelt engedékenységi nyilatkozatának és a cég nevel egyezségi nyilatkozatának az értékelése során a kialakult versenyjogi joggyakorlattal és a Kúria közzétett határozatával ellentétes álláspontot fogadott el. A bizonyítási mércét a bíróság tévesen megszorítóan értelmezte, nem az engedékenységi státusznak és nem is az egyezségi eljárásban való részvételnek, hanem a beismerés tényének van jogi jelentősége, amellyel a jogalany jogsértés elkövetését ismeri be, azaz önként önmagára jogilag hátrányos tény- és jogállítást tesz.

[74] Súlyosan jogsértő az elsőfokú bíróságnak az a megközelítése, hogy a korabeli, írásos bizonyítékoknak az ügyben általánosságban kiemelt jelentőséget tulajdonított, és minden más bizonyítási eszközt (kirívóan okszerűtlen indokok alapján) csak annyiban fogadott el, amennyiben azok a korabeli, írásos bizonyítékokkal egybevágnak.

[75] Előadta, az általa megfogalmazott jogkérdések a magyar versenyjog legalapvetőbb kérdéseit érintik, így azok világos és végleges megválaszolásához jelentős társadalmi érdek fűződik.

[76] Az alperesi érdekelt előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését is indítványozta.

A Kúria jogegységi panaszokkal támadott végzése

[77] A Kúria a Kfv.37.822/2024/2. számú végzésével az I-VI. rendű felperesek, a VII. rendű felperes, az alperes és az alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelmeinek befogadását megtagadta. A Kúria a végzését az alábbiak szerint indokolta.

[78] A Kp. 117. § (4) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a kérelem befogadhatóságának okát, azonban annak fennállását bizonyítani és azt – a 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti ok kivételével – indokolni nem kell. A 118. § (1) bekezdés b) pontja szerinti ok esetében meg kell jelölni azt a közzétett kúriai határozatot és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálni kért határozat jogkérdésben eltér. A fél által megjelölt befogadhatósági okhoz a bíróság nincs kötve.

[79] A Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha

a) az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata

aa) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása,

ab) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége,

ac) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége,

ad) a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés, illetve

b) a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt indokolt.

[80] A Kúria a felülvizsgálati kérelmeket a peres felek befogadási kérelmeiben megjelölt indokok mentén, a Kp. 118. § (1) bekezdésében foglalt valamennyi befogadási ok alapján megvizsgálta, és megállapította, hogy a befogadás feltételei nem állnak fenn.

[81] Mindenekelőtt hangsúlyozta, hogy a befogadásról szóló döntés azt a célt szolgálja, hogy a Kúria az egyedi ügyek intézésében is elláthasson jogegységi funkciót. Ebből következően a befogadásról szóló döntés során a Kúriának nem az egyedi ügyben hozott bírósági határozat jogszerűségét, hanem az egyedi ügy és a jogegység kapcsolatát kell vizsgálnia. A Kúria a befogadás körében történő döntéshozatal során az ügy érdemében hozott ítélet jogszerűségét nem vizsgálhatja, kizárólag azt, hogy a felülvizsgálati kérelem/kérelmek befogadása a jogszabály által meghatározott valamely okból indokolt-e.

[82] A Kúria a joggyakorlat egységének biztosítása – a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont – érdekében a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha a jogerős határozat olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdés vonatkozásában a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn.

[83] A 7/2023. Jogegységi határozatból (a továbbiakban: 7/2023. JEH) levezethető, hogy a joggyakorlat egysége biztosításán alapuló befogadásnak a Kúria elvi tartalmú, Bírósági Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) közzétett iránymutatásának hiánya mellett további, konjunktív feltétele, hogy a felvetett jogkérdésben legyenek olyan eltérő bírói döntések, amelyek arra világítanak rá, hogy a bírói gyakorlat széttartó, annak egysége – ellentétes jogértelmezés miatt – a támadott jogerős ítélet folytán sérült vagy ennek veszélye áll fenn. Széttartó alsóbb fokú bírósági döntések nélkül az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata nem indokolható a joggyakorlat egységének biztosítására hivatkozással.

[84] Az alperesi érdekelt azon általános hivatkozása sem alapozhatta meg a befogadást ezen aa) alpontra alapítva, hogy mind a magyar, mind az uniós joggyakorlatban számos példa hozható fel arra, hogy pusztán vevőfelosztást/piacfelosztást célzó, illetőleg a piacfelosztással rendszerint együtt járó árörögzítésre is kiterjedő megállapodásrendszerek kapcsán megállapítható volt az átfogó terv fennállta és az egységes és folyamatos jogsértés addig, amíg ilyen eltérő tartalmú elsőfokú bírói döntéseket nem tár a Kúria elé és ilyen döntésekről a Kúriának sincs tudomása.

[85] A Kúria továbbá vizsgálta a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának második fordulata szerinti befogadás lehetőségét is, amely szerint a Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a joggyakorlat továbbfejlesztésének biztosítása miatt indokolt. A Kúria ezen indok alapján a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha egy elvi kérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes ugyan, de e gyakorlat követése a továbbiakban változatlan formában már nem támogatható. Ennek a befogadási oknak az alkalmazása különösen akkor indokolt, ha megváltoznak a jogszabállyal érintett társadalmi, gazdasági viszonyok, vagy a már értelmezett jogszabályhoz kapcsolódó egyéb jogszabályokban következnek be olyan változások, amelyek visszahatnak az alkalmazandó normára és kétségesse teszik, hogy a meglévő iránymutatások továbbra is fenntarthatóak lehetnek.

[86] Az alperes és alperesi érdekelt éppen ellenkezőleg azt állították, hogy a jogerős ítélet szembemegy a korábbi, követendő nemzeti és uniós gyakorlattal. Érvelésük szerint az új ítéleti megközelítés nincs összhangban a kialakult joggyakorlattal olyan kérdésekben, amelyek bírói mérlegelés tárgyát képezik.

[87] A Kúria megítélése szerint sem az ítélet, sem a VII. rendű felperes, az alperes és alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelme nem vetett fel olyan, az ügy érdemét adó elvi jelentőségű jogkérdést, amellyel kapcsolatban a bírói gyakorlat nem egységes, illetve nem valószínűsíthető, hogy jelen ügy kapcsán a joggyakorlattól eltérő bírói döntés

megismétlődésének, a jogegység megbomlásának a veszélye állna fenn, ilyet a Kúria nem tart fel a vizsgált ügyben.

[88] A felülvizsgálati kérelmek egy része a hatóság, más része a bíróság bizonyíték értékelését sérelmezte. Ugyanakkor a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságával összefüggésben a kúriai gyakorlat egységes abban, hogy a bizonyítékok mérlegelését támadó felülvizsgálati kérelem befogadására elvi jellegű jogkérdés megjelölése hiányában a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján nem kerülhet sor (Kfv.37.038/2022/2., Kfv.37.085/2024/5.).

[89] A Kúria mindezekre figyelemmel a felülvizsgálati kérelmek befogadását a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján nem találta indokoltnak.

[90] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja szerint a felülvizsgálati kérelem befogadásának akkor van helye, ha a felmerült elvi jogkérdés az egyedi ügyön túlmutató jelentőséggel bír vagy a társadalom szélesebb körére bír jogi hatással. A befogadás viszont ezekben az esetekben is csak akkor indokolt, ha a Kúria az adott jogkérdésben korábban még nem foglalt állást (Kfv.37.471/2023/2., Kfv.37.590/2023/2., Kfv.37.596/2023/2., Kfv.45.059/2023/2., Kfv.45.115/2023/3.).

[91] A Kúria jogegységi feladatellátási funkciójából eredően a felvetett jogkérdés különleges súlyát, illetve társadalmi jelentőséget is jogi és nem – például – gazdasági szempontból kell értékelni.

[92] A felvetett jogkérdésnek a társadalom szempontjából akkor van különleges súlya, ha annak értelmezéséről a Kúria korábban még nem foglalt állást, és az elvi jogkérdés túlmutat a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős határozaton például az esetek nagy száma, vagy akár mintaperben hozott jogerős határozat miatt. Ha olyan jogkérdés értelmezését kéri a Kúriától, amely megválaszolása annak csekély jelentősége vagy kisszámú előfordulása folytán nem érinti a jogegységet, nem indokolt a felülvizsgálati kérelem befogadása a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontjára alapítottnak. Nem elegendő egy vagy több különleges súlyú jogkérdés felvetése a felülvizsgálati kérelemben a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja szerinti befogadáshoz. Az is szükséges – és ezt kell vizsgálni a befogadás körében – hogy az a jogkérdés az egyedi ügyön túlmutató jelentőséggel vagy a társadalom szélesebb körére bír jogi hatással bírhat-e.

[93] A Kúria hangsúlyozta, hogy egy adott piaci szektor volumene, a gazdasági hatékonyságra és a verseny védelmére történő általános hivatkozás önmagában nem támasztja alá, hogy az adott jogkérdés a társadalom és a jogalanyok széles körét érinti. A döntésben a felperesekkel szemben kiszabott közigazgatási bírság a társadalom szélesebb körének érintettségét nem alapozza meg. Ha a Kúria elfogadná e körben a kérelmekben foglalt érvelést, az azt eredményezné, hogy külön vizsgálat nélkül valamennyi versenyügy befogadásáról kellene döntenie.

[94] Az sem alapozza meg az ab) alpont szerinti befogadást, hogy az alperes gyakorlatára milyen meghatározó befolyást gyakorolna a Kúria döntése, mert ebben az esetben bármely hatóság érvelhetne ezzel felülvizsgálati kérelmében.

[95] Az adott ügyben megállapított tényállás mellett a megismételt eljárásra adott iránymutatás körében felhívott indokok, illetve az engedékenység megadására vonatkozó szabályok betartatása körében kifejtett felperesi érvek sem lehetnek kihatással a társadalom széles körére, ezen hivatkozások legfeljebb az ad) alpont szerinti befogadást tehetik lehetővé, ezen elvi jogkérdések azonban nem támasztják alá, hogy azok túlmutatnának a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős határozaton.

[96] Az alperesi érdekelt azon hivatkozása, amely szerint a jogerős ítéletben a jogi tévedések olyan mértékűek, hogy azok meggyökeresedése esetén a magyar versenyjogi

joggyakorlat nem tudna összhangban lenni az uniós joggal, ami pedig Magyarország részéről az uniós jog megsértését jelentené, amely akár kötelezettségszegési eljárások megindításával járna, feltételezéseken alapuló olyan érv, amely a Kúria eljárását nem teheti indokolttá.

[97] A Kúria nem észlelte a felülvizsgálati kérelemben foglalt jogkérdések tömeges számban történő előfordulását sem, ezért a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontjára alapított befogadást sem tartotta indokoltnak.

[98] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontja szerint a Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata az EUB előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége miatt indokolt.

[99] A Kúria előzetes döntéshozatali eljárást csak abban az esetben kezdeményez, ha teljesülnek az EUB C-283/81. számú, CILFIT ügyben hozott ítélet 21. pontjában megfogalmazott követelmények. Ezek szerint a bíróság mellőzi az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését akkor, ha a kérdés nem releváns, azaz a kérdésre adott válasz nem befolyásolhatná érdemben a jogvita megoldását; ha a felmerült kérdés lényegében megegyezik egy hasonló esetben már előzetes döntés tárgyát képező kérdéssel, az EUB-nak a szóban forgó jogkérdést megoldó kialakult ítélkezési gyakorlata van, illetve ha az uniós jog helyes alkalmazása olyan nyilvánvaló, hogy az a felvetett kérdés megoldásának módját illetően minden észszerű kétséget kizár.

[100] Önmagában az, hogy az adott ügy érint uniós jogot, nem elegendő a befogadás indokoltságához, ahogyan az sem, ha valamely fél nem ért egyet a tagállami bírói jogértelmezéssel. Az alperesi érdekelt által feltenni indítványozott kérdések, amelyek a tagállami bírói jogértelmezés uniós joggal való összhangjára vonatkoznak kizárólag az EUMSZ 101. cikkének értelmezése körében az EUB előzetes döntéshozatali eljárásának szükségességét nem indokolják. Az EUMSZ 267. cikke szerinti előzetes döntéshozatali eljárásban ugyanis az EUB hatásköre a Szerződések értelmezésére és az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényességére és értelmezésére terjed ki. Az indítvány nem vonatkozhat a nemzeti jogra vagy az alapjogvitában felmerült ténybeli problémákra.

[101] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti befogadási okot a felülvizsgálatot kérő félnek a Kp. 117. § (4) bekezdése alapján a befogadhatóság körében, annak szempontjait érintően meg kell indokolnia. Az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés esetén a Kp. 117. § (4) bekezdése alapján a kérelmezőnek azt kell bemutatnia, hogy az eljárási szabályszegés a konkrét ügy érdemére kihatással volt, továbbá, hogy annak ténybeli alapja kétséget ébreszt a jogerős határozat helytállósága tekintetében oly mértékben, hogy az további érdemi vizsgálat nélkül nem megítélhető (Kfv.38.030/2021/2., Kfv.45.269/2022/2., Kfv.35.472/2022/3., Kfv.37.690/2023/2., Kfv.37.555/2024/2.). A befogadási ok indokolása nem teljesíthető sem a jogszabályhelyek megjelölésével, sem a felülvizsgálati kérelem érdemi indokaira hivatkozással. A Kúria csak a befogadás keretei között mozoghat, azt vizsgálva, hogy sérülhettek-e a kérelem előterjesztőjének megjelölt alapvető eljárási jogai, illetve a kérelem alapján észlelhető-e az ügy érdemére kiható egyéb eljárásjogi jogszabálysértés.

[102] Kiforrott a Kúria gyakorlata a körben, hogy a magasabb szintű bíróságoknak a felülvizsgálat lehetőségét arra kell használniuk, hogy kijavítsák a bírói tévedéseket és a súlyos eljárási szabálysértéseket (*miscarriages of justice*), és nem arra, hogy újra megvizsgálják az ügyet. A felülvizsgálat nem lehet álcázott fellebbezés, és pusztán az, hogy egy kérdésnek kétféle megközelítése lehetséges, nem képezheti alapját az ügy újratárgyalásának (Kfv.37.657/2022/2.).

[103] Ebből következően a felülvizsgálati eljárás során az elsőfokú bíróság által figyelembe vett bizonyítékok ismételt egybevetésére és értékelésére, a bizonyítás eredményének felülmérlegelésére – iratellenesség és kirívóan okszerűtlen mérlegelés hiányában – nincs lehetőség (ld. pl. Kfv.37.904/2020/2., Kfv.35.316/2021/2., Kfv.37.673/2021/2., Kfv.37.431/2022/3., Kfv.37.761/2022/2., Kfv.37.760/2022/2., Kfv.37.028/2022/2., Kfv.37.037/2022/2., Kfv.37.220/2023/2., Kfv.37.686/2023/3., Kfv.35.077/2023/2.). A következőes kúriai gyakorlat pedig egyértelműen az, hogy ha a fél nem ért egyet a bizonyítékok bíróság általi mérlegelésével, és a bizonyítékok újraértékelésével lényegében saját álláspontja elfogadását kéri, az nem elegendő a felülvizsgálati kérelem Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti befogadásához (Kfv.37.605/2023/2., Kfv.37.625/2023/5., Kfv.35.231/2023/3.).

[104] A Kúria a 118. § (1) bekezdésének speciális keretei között annyit megállapíthatott, hogy egyes tanúvallomások, okiratok mellőzése nem alapozza meg a kirívó okszerűtlenséget, különös tekintettel arra, hogy az eljáró bíróság ítéletében részletesen számot adott a tanúvallomások, okirati bizonyítékok, engedékenységi kérelem, egyezségi nyilatkozat, ügyfélnyilatkozatok teljes körű értékelési szempontjairól, azok bizonyító erejéről, mellőzésének okairól (merőben ellentétes tényállítások, korlátozott ismeretek, általános nyilatkozatok, információhiány stb.). A bíróság döntése kitér arra is, hogy az alperesi érdekelt engedékenységi kérelme bizonyítékként értékelhető volt, azonban a beszerzett iratok bizonyító erejét mi rontotta le {[77] bekezdés}, és indokát adta annak is, hogy rendszerszerű jogsértés bizonyítására az miért nem volt alkalmas.

[105] A bíróságokat terhelő indokolási kötelezettségből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolásának kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása. A Kúria arra van tekintettel, hogy a bíróság indokolási kötelezettsége az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre nézve teljesült-e vagy sem. Az indokolás jogszerűsége a befogadásról való döntés során nem vizsgálható.

[106] Kizárólag az Alaptörvényben, valamint az Alapjogi Chartában foglalt alapelvek megsértésére való hivatkozás nem elegendő az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés valószínűsítéséhez, ezáltal a felülvizsgálati kérelem Kp. 118. § (1) bekezdés ad) alpontja szerinti befogadáshoz.

[107] Mindemellett a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja körében megjelöltek olyan valószínűsített jogszabálysértéseket is, amelyek még megvalósulásuk esetén sem lehetnek kihatással az ügy érdemére (tanúvallomásokról hangfelvétel készítésének elutasítása, tanúvallomások rögzítésének módja, a Kp. 90. §-ának sérelme), így azok sem indokolták a felülvizsgálati kérelmek befogadását.

[108] A törvényszék az eljárási határidő tizenegy nappal történő túllépésének jogkövetkezményei körében figyelemmel volt az időben megváltozott kúriai és alkotmánybírósági gyakorlatra [25/2020. (XII. 2.) AB határozat, Jpe.I.60.019/2022/9.], döntésének részletes indokát adta.

[109] A Kp. 117. § (4) bekezdés második mondata értelmében a 118. § (1) bekezdés b) pontja szerinti befogadási ok esetében meg kell jelölni azt a közzétett kúriai határozatot és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálni kért határozat jogkérdésben eltér.

[110] A Kúria ezen befogadási ok körében kiemelte, hogy a jogegység követelménye azt az elvárást támasztja, hogy az ugyanazon jogkérdést felvető ügyekben (ügyazonosság vagy összevethetőség) a jogértelmezés is azonos legyen. Ha nincs meg az ügyek közötti összevethetőség, mert eltérő háttérűek a bírói döntések, akkor jogegységi szempontú összehasonlítás sem végezhető (Jpe.I.60.002/2021/7.).

[111] Az e kérdésben irányadó kúriai gyakorlat (Kfv.37.108/2022/2., Kfv.37.118/2022/2., Kfv.45.159/2022/2., Kfv.45.215/2022/2., Jpe.I.60.002/2021/7., Jpe.II.60.019/2021/18., Jpe.I.60.006/2020/11.) szerint elvárás, hogy a kérelmező a támadott és a közzétett kúriai döntés közötti ügyszabályozást úgy mutassa be, hogy párhuzamot állít a jogkérdés, a jogkérdés szempontjából releváns tények, az alkalmazandó jogszabályok és a kérelemnek az eljárás kereteit meghatározó hasonlósága között.

[112] A Kúria vizsgálta a felülvizsgálati kérelmek azon hivatkozását, hogy a jogerős ítélet jogkérdésben eltért a Kfv.37.385/2020/17., Kfv.37.762/2022/24., Kfv.37.452/2023/3., Kfv.35.454/2022/6., Kfv.37.207/2022/12. számú kúriai döntésektől, továbbá a 4/2023. JEH határozattól.

[113] A VII. rendű felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott a Kúria Kfv.37.762/2022/24. számú és Kfv.37.452/2023/3. számú döntéseire, továbbá az ügyintézési határidő túllépése kapcsán a 4/2023. JEH határozattól és a Kfv.37.452/2023/3. számú határozattól való eltérésre. A befogadás körében azonban sem az I-VI. rendű, sem a VII. rendű felperesek az ügyszabályozást, azt, hogy a hivatkozott kúriai döntések miként lehetnének irányadók a perbeli esetben (a jogkérdés, a jogkérdés szempontjából releváns tények, az alkalmazandó jogszabályok és a kérelemnek az eljárás kereteit meghatározó hasonlósága miatt) nem mutatták be. A VII. rendű felperes mindösszesen utalt a bizonyítékértékelésre és a határidő túllépésének jogkövetkezményeire.

[114] A Kfv.37.385/2020/17. számú ítélet valóban versenyügyben született, azonban eltérő tényállás mentén. Az ítélet egyes bekezdéseinek mint anyagi jogkérdésben történő eltérő rendelkezéseknek a felhívása nem elégséges a felülvizsgálati kérelem befogadásához, az indítványozó félnek azt is ki kell fejtenie – mégpedig a befogadás körében –, hogy a hivatkozott kúriai döntés miként irányadó a perbeli esetben konkrétan a jogkérdés, a jogkérdés szempontjából releváns tények, az alkalmazandó jogszabályok és a kérelemnek az eljárás kereteit meghatározó hasonlósága miatt. Ezzel az I-VI. rendű felperesek adósok maradtak.

[115] Az alperesi érdekelt kifejtette, hogy a Kúria Kfv.37.762/2022/24. számú döntésében megerősített joggyakorlattól eltért a jogerős ítélet, amikor mesterségesen izolálta a marasztalással érintett egységes és folyamatos jogsértés keretében összekapcsolódó egyes magatartás-elemeket és a vertikális korlátozásokként is értelmezhető elemek önálló értékelését követelte meg. Kifejtette, a megközelítés figyelmen kívül hagyja, hogy a cél szerinti versenykorlátozások megítélése kapcsán a gazdasági környezetet és az érintett piac működésének feltételeit is figyelembe kell venni. E kérdésben azonban a jogerős ítélet részletes indokolást tartalmaz.

[116] Az I-VI. rendű felperesek továbbá hivatkoztak a Kúria Kfv.35.454/2022/6. számú határozatának [31] bekezdésétől való eltérésre, mert a törvényszék olyan kérdésben döntött elsőként, amelyet az alperes határozata nem bírált el. A Kfv.35.454/2022/6. számú ítélet adóügyben született, annak [31] bekezdése általános alapvető szintű meghatározást tartalmaz, mint e körben maga a felülvizsgálati kérelem is. Mindemellett az eltérő gyakorlatot a tanúvallomás bizonyító ereje körében hívták fel, ami pedig már a felülmérlegelés körébe tartozik. A bizonyítékok mérlegelése nem jog-, hanem ténykérdésben történő állásfoglaláshoz kapcsolódik, így – még ha a jogerős ítélet a Kfv.37.454/2022/6. számú kúriai határozatban írtaktól e tekintetben esetlegesen valóban el is térne – ez a szempont a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja alapján történő befogadást ugyancsak nem alapozhatta meg.

[117] Az I-VI. rendű felperesek kifejtették azt is, a támadott ítélet eltér a Kfv.37.207/2022/12. számú határozat [27] bekezdésétől az engedékenységi körében azzal, hogy arra alapítja a keresetösszege jog elutasítását, miszerint a hivatkozott jogszabályhely

szerinti eljárás nem az alperes hatáskörébe tartozik. Ebben a körben a releváns tényállási elemek tekintetében hivatkoztak arra, hogy fennáll az ügyazonosság.

[118] Az építésügyben hozott Kfv.37.207/2022/12. számú ítélet érdeme az volt, hogy a polgári jogi szomszédjogi viták a jogszabályi rendelkezések betartásával megépült épület esetén is felmerülhetnek. Ezzel szemben a perbeli versenyügyben a jogerős ítélet azt mondta ki, hogy az I-VI. rendű felpereseknek az alperesi érdekelt engedékenységi kérelmének elfogadásáról és az alperesi érdekelt bírságkiszabásának mellőzéséről szóló határozatrész (a III. pont) vonatkozásában nincs keresetösségi joga. Az ügyazonosság – annak vizsgálati kritériumai szerint – nem volt megállapítható.

[119] Összességében a Kúria megállapította, a peres felek felülvizsgálati kérelme felsőbb bírósági iránymutatást igénylő kérdést nem vet fel, ezért a Kúria a rendkívüli jogorvoslati eljárásnak minősülő felülvizsgálati eljárás lefolytatására nem látott indokot.

[120] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a felülvizsgálati kérelmek befogadását a Kp. 118. § (2) bekezdés alapján megtagadta.

A jogegységi panaszok

I.

Az I-VI. rendű felperesek jogegységi panasza

[121] Az I-VI. rendű felperesek jogegységi panaszukban – a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/B. § (1) bekezdésére és 41/D. § (2) bekezdésére hivatkozással – a felülvizsgálati kérelmek befogadását megtagadó végzés (a továbbiakban: támadott végzés) hatályon kívül helyezését, és a Kúria felülvizsgálati eljárás lefolytatására utasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy a jogegységi panasszal támadott végzés jogkérdésben indokolatlanul eltért a Kúria BHGY-ban közzétett Kfv.37.385/2020/17. és Kfv.35.454/2022/6. számú határozataitól.

[122] Utaltak arra, hogy a Bszi. 41/B. § (1) bekezdése alapján jogegységi panasz a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzéssel szemben is előterjeszthető, amennyiben a fél a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott a Kúria BHGY-ban közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre, de a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta. Az ilyen végzés összevethető más, valamely érdemi (elvi) kérdésekben is állást foglaló kúriai határozattal. Az alapeljárásban érintett jogkérdések vizsgálatának annyiban lehet helye, amennyiben az a befogadás vizsgálatához szükséges, és azt a panasszal támadott határozat is tartalmazza (Jpe.II.60.019/2021/18.). Hivatkoztak a jogegységi panaszt előterjesztő fél indokolási kötelezettségére (Jpe.I.60.002/2021/7.), valamint az ügyazonosság követelményére. A jogegység követelményén belül az az elvárás, hogy ugyanazon jogkérdést felvető ügyekben (ügyazonosság) a jogértelmezés is azonos legyen. A vizsgálat során kizárólag arra kell kitérni, hogy a kúriai döntések és a panasszal támadott végzés alapjául szolgáló ügy közötti ténybeli eltérés jelentőségét jól ítélte-e meg az ítélkező tanács. Utaltak arra, hogy amennyiben az ügyek az azonos jogi háttér mellett eltérő tényállásúak, azaz a jogkérdés elbírálása szempontjából a releváns tényállási elemek nem összevethetőek, tehát nincs ügyazonosság, akkor az ítélkező tanács a közzétett kúriai döntésektől jogkérdésben való eltérés hiányára tekintettel okszerűen tagadja meg a felülvizsgálati kérelem befogadását (Jpe.I.60.019/2024/10).

[123] Hivatkoztak arra, hogy a támadott végzés jogkérdésben eltért a Kfv.37.385/2020/17. számú határozattól, mert megtagadta a felülvizsgálati kérelem befogadását a felperesek azon kifogásai tekintetében, hogy a jogerős ítélet a határozatban nem marasztalt jogsértés elbírálásával túlterjeszkedett a kereseti kérelmen.

[124] A felperesek állítása szerint a jogerős ítélet mind a „vevőfelosztás”, mind az „árrögzítés” különböző formái tekintetében részletesen értékelte a határozati bizonyítékokat, ennek alapján tényállási elemeket állapított meg, vagyis meghatározta azt, hogy az egyes e-mailekben foglalt nyilatkozatok versenyjogi relevancia szempontjából milyen magatartásnak tekintendők. Ezt követően a jogerős ítélet elvégezte ezek versenyjogi minősítését is és az érintett magatartásokat cél szerinti versenykorlátozásnak minősítette. A felperesek a jogerős ítélet [79], [92], [96]-[97], [108]-[110], [116], [118] és [158] bekezdéseire alapították azon állításukat, hogy a Fővárosi Törvényszék egyes magatartásokat cél szerinti jogsértésként minősített.

[125] Álláspontjuk szerint az ügyszabotázás fennáll, mivel a támadott végzés alapjául szolgáló jogerős ítélet és a Kfv.37.385/2020/17. számú határozat ugyanazt a jogkérdést vetette fel, vagyis azt, hogy versenyügyekben a cél szerinti jogsértés megállapításának milyen szükségképpeni feltételei vannak. Mindkét ügyben a Tptv. 11. § (1) bekezdését és az EUMSZ 100. cikk (1) bekezdését alkalmazták a bíróságok, tehát az alkalmazandó és értelmezendő anyagi jogi rendelkezés azonos. Idézték a Kfv.37.385/2020/17. számú határozat – felülvizsgálati kérelmükben szintén hivatkozott – [88] és [100] bekezdéseit.

[126] A Kfv.37.385/2020/17. számú határozat [88] bekezdését az alábbiak szerint idézték: „... a vállalkozások közötti egyeztetés bizonyos formái jellegüknek fogva úgy tekinthetők, hogy károsak a rendes verseny megfelelő működésére (2014. szeptember 11-i MasterCard és társai kontra Bizottság ítélet, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, 184. és 185. pont; 2016. január 20-i Toshiba Corporation kontra Bizottság ítélet, C-373/14 P, EU:C:2016:26, 26. pont).” „...annak meghatározásához lényeges jogi kritérium, hogy valamely megállapodás tartalmazz-e „célja szerinti” versenykorlátozást, annak megállapításában áll tehát, hogy az ilyen megállapodás önmagában elegendő károssági fokot mutat a verseny tekintetében ahhoz, hogy úgy legyen tekinthető, hogy a hatásainak vizsgálatára nincs szükség (2015. november 26-i Maxima Latvija ítélet, C-345/14, EU:C:2015:784, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).”

[127] A Kfv.37.385/2020/17. számú határozat [100] bekezdését az alábbiak szerint idézték: „A Kúria az Európai Bíróság ítéletének 51-86. megfontolásaival egyezően állapította meg, hogy valamely vállalkozások közötti megállapodás vagy vállalkozások társulása által hozott döntés a verseny tekintetében elegendő károssági fokot mutat-e ahhoz, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett „cél általi” versenykorlátozásnak kelljen tekinteni, e megállapodás rendelkezéseinek tartalmát és az általa elérni kívánt célkitűzéseket, valamint azt a gazdasági és jogi háttérrel kell megvizsgálni, amelybe a megállapodás illeszkedik. Az említett háttér értékelése keretében figyelembe kell venni továbbá az érintett termékek vagy szolgáltatások jellegét, valamint az érintett piac vagy piacok működésének és szerkezetének tényleges feltételeit is (2014. szeptember 11-i CB kontra Bizottság ítélet, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).”

[128] A Kúria – összhangban az EUB gyakorlatával – rögzítette, hogy a cél szerinti versenykorlátozás megállapítása akkor lehetséges, ha a megállapodás a verseny tekintetében elegendő károssági fokot mutat. Ezt pedig a következő tények alapján lehet megállapítani: a megállapodás rendelkezéseinek tartalma, az általa elérni kívánt célkitűzések, valamint az a gazdasági és jogi háttér, amelybe a megállapodás illeszkedik. A háttér értékelése során figyelembe kell venni az érintett termékek vagy szolgáltatások jellegét, valamint az érintett piac vagy piacok működésének és szerkezetének tényleges feltételeit is. Hivatkoztak arra, hogy a Kúria és az EUB értelmezése szerint a felsorolt tények a cél szerinti versenyjogsértés tényállási elemei. Ebből következően a jogsértés megállapításához az szükséges, hogy a bíróság ezeket a tényállási elemeket felderítse, megvizsgálja és értékelje. A Kfv.37.385/2020/17. számú határozatban a Kúria megvizsgálta a rendelkezésére álló tényeket

és azt állapította meg, hogy a megállapodás nem mutat elegendő károssági fokot, így az nem minősíthető cél szerinti versenykorlátozásnak.

[129] A Fővárosi Törvényszék nem rögzített olyan álláspontot a Tpv. 11. § (1) bekezdése és az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmezése vonatkozásában, amely ellentétes lenne a Kfv.37.385/2020/17. számú határozattal, ugyanakkor a jogerős ítélet indokolásából megállapítható, hogy e tényeket nem vizsgálta és nem értékelte. Az ítélet e tényállási elemek kapcsán nem támaszkodhatott az alperes határozatára, mert a Fővárosi Törvényszék maga állapította meg, hogy az érintett piacot az alperes nem határozta meg megfelelően. A felperesek állítása szerint a fentiekből „csak azt a következtetést lehet levonni”, hogy a Fővárosi Törvényszék jogerős ítélete alapján a cél szerinti versenykorlátozás tényállásnak nem részei a fentebb hivatkozott tények, a jogsértés megállapítása szempontjából ezek közömbösek. Ezzel a jogerős ítélet jogkérdésben eltért a Kfv.37.385/2020/17. számú határozattól. A jogegységi panasz 24. pontjában hivatkozott tényeket vizsgálni és minősíteni kell, ezt a Kúria Kfv.37.385/2020/17. számú határozata megtette, míg a jogerős ítélet ezeket a tényeket nem vizsgálta, vagyis a jogerős ítélet szerint ezeket a tényeket egyáltalán nem is kell vizsgálni.

[130] A felperesek állították, hogy a két döntés között fennáll az ügyszorosság, mert a két jogkérdés azonos, amin az sem változtat, hogy az ügyek konkrét tényállásai nem azonosak. Álláspontjuk szerint a releváns tények azonosága követelmény, ezek körét pedig az anyagi jog jelöli ki, jelen esetben a Tpv. 11. § (1) bekezdése és az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése. Nem arról van szó, hogy az ügyekben szereplő piacok jellemzőit kellene összevetni és a közös jellemvonásokat azonosítani. A Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta a Kfv.37.385/2020/17. számú határozatban értékelt tényeket, így az összehasonlíthatóság azon a szinten jelentkezik, hogy e tényeket egyáltalán figyelembe kell-e venni a minősítés során vagy sem. Ennek a jogkérdésnek a megválaszolása mindkét ügyben szükséges, ezért az ügyszorosság fennáll. A különbségek a tényállás olyan kérdéseiben jelentkeznek, melyek a jogalkalmazás következő lépcsőjét jelentik, annak egy későbbi szakaszában válnak relevánssá. Érvelésük szerint annak sincs jelentősége, hogy a versenykorlátozás melyik típusát állapították meg az egyes ügyekben, ugyanis a releváns jogkérdés a cél szerinti versenykorlátozások teljes körét érinti.

[131] Hivatkoztak arra is, hogy a támadott végzés jogkérdésben eltért a Kfv.35.454/2022/6. számú határozattól, mert megtagadták a felülvizsgálati kérelem befogadását abban a tekintetben, hogy a Fővárosi Törvényszék olyan jogkérdésben döntött elsőként, illetve olyan jogsértést állapított meg elsőként, amelyről az alperes nem döntött, ez a hatósági hatáskör elvonását eredményezte. Idézték a Kfv.35.454/2022/6. számú határozat [4]-[7], [9]-[10], [23]-[25] és [31] bekezdéseit.

[132] Álláspontjuk szerint a Fővárosi Törvényszék a jogerős ítélet [79], [92], [96]-[97], [108-110], [116], [118] és [158] bekezdéseiben foglalt megállapításaival olyan egymástól elkülönült versenyjogi jogsértésekről döntött (piacfelosztás, árrögzítés), amelyeket az alperes nem állapított meg, ebből következően sem a keresetüknek, sem az alappernek nem képezhetette tárgyát. Állították, hogy a Fővárosi Törvényszék a jogerős ítélet [110] és [115] bekezdéseiben maga rögzítette, hogy más jogsértésről döntött, mint amit az alperes a határozatában megállapított.

[133] A felperesek szerint megállapítható az ügyszorosság abban a jogkérdésben, hogy dönthet-e a bíróság közigazgatási perben olyan magatartásról, jogsértésről, amely nem volt tárgya a támadott közigazgatási határozatnak. A Kúria a Kfv.35.454/2022/6. számú határozatában ezt a jogkérdést – bár nem hivatkozott rá – a Kp. 2. § (1) bekezdésének alkalmazásával válaszolta meg. A Kfv.35.454/2022/6. számú ügyben a Kúria kimondta, hogy az elsőfokú bíróság sérti a Kp. 2. § (1) bekezdését, ahogy a felperesek szerint a Fővárosi

Törvényszék jogerős ítélete is megsértette azt. A jogkérdés azonos, a releváns tényállás az alsófokú bíróságok ítélete és annak a közigazgatási határozathoz való viszonya. Nem releváns különbség, hogy a Kfv.35.454/2022/6. számú határozat adóügyben született és hogy az elsőfokú bíróság az elévülést illetően döntött olyan kérdésben, amelyet az adóhatóság nem vizsgált. A jogkérdés a Kp.-hoz kapcsolódik, nem pedig a végrehajtási joghoz vagy a versenyjoghoz. A jogkérdés elvi tartalomként történő kiemelése, annak általánosító megfogalmazása arra utal, hogy azt a Kúria nem csak adóügyekben tekintette relevánsnak.

[134] Megjegyezték, hogy a felülvizsgálati kérelmükben arra hivatkoztak, hogy a jogerős ítélet sérti a Kp. 4. § (1) bekezdését, míg a Kfv.35.454/2022/6. számú határozat a Kp. 2. § (1) bekezdésére vezette vissza az elsőfokú bíróság általi jogsértést. Álláspontjuk szerint ennek az eltérésnek nincs jelentősége, mert az ügyszakosságot nem befolyásolja és a Kp. rendelkezései szorosan összefüggnek, mindegyik azt a kérdést érinti, hogy miben kell a bíróságnak döntést hoznia. Felülvizsgálati kérelmükben egyébként hivatkoztak a hatáskörelvonás tilalmára, ahogy arra a Kfv.35.454/2022/6. számú határozat is hivatkozott. Utaltak arra, hogy a Kúria határozatára nem a tanúvallomások értékelése, bizonyító ereje körében hivatkoztak, bár a jogegységi panasszal támadott végzésben ez szerepel.

[135] Álláspontjuk szerint az ügyszakosság fennáll, a jogkérdésben való eltérés megállapítható, így a Kúria jogsértően tagadta meg a felülvizsgálati kérelmek befogadását.

II.

A VII. rendű felperes jogegységi panasza

[136] A VII. rendű felperes a Bszi. 41/B. § (1) bekezdésére hivatkozással nyújtott be jogegységi panaszt a támadott végzéssel szemben. A jogegység, illetve ügyszakosság jelentése körében utalt a Jpe.I.60.002/2021/7. és a Jpe.I.60.005/2021/5. számú határozatokra.

[137] Felidézte, hogy a felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy a Fővárosi Törvényszék a cél szerinti jogsértés esetében a bizonyítékértékelés mint jogkérdés kapcsán eltért a Kúria BHGY-ban közzétett Kfv.37.762/2022/24. és Kfv.37.452/2023/3. számú döntéseitől, az ügyintézési határidő túllépése miatti jogkövetkezmény tekintetében pedig a 4/2023. JEH határozattól, továbbá a Kfv.37.452/2023/3. és a Kfv.37.762/2022/4. számú ítéletektől.

[138] A VII. rendű felperes nem értett egyet a támadott végzés indokolásával, miszerint a Kfv.37.762/2022/24. és a Kfv.37.452/2023/3. számú döntésektől és a 4/2023. JEH határozattól való eltérésre ugyan hivatkozott, de az ügyszakosságot, illetve hogy azok miként lehetnének irányadóak a perbeli esetre nem mutatta be. A VII. rendű felperes nem értett egyet azzal sem, hogy a felülvizsgálati kérelmében mindösszesen a bizonyíték értékelésére és határidő túllépésének következményeire utalt volna.

[139] Az ügyszakosság körében előadta, hogy a Kfv.37.762/2022/24. és a Kfv.37.452/2023/3. számú döntések, valamint a 4/2023. JEH határozat anyagi jogi háttere azonos a támadott végzéssel érintett jogerős ítélet és alperes határozatának anyagi jogi hátterével. Emellett a hivatkozott ügyek felperesei a jelen per felpereseivel azonos jogalapon, azonos irányú és tartalmú kereseti kérelmet és felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő.

[140] Felidézte, hogy a felülvizsgálati kérelmében azért hivatkozott a Kúria Kfv.37.762/2022/24. számú határozatának [288]-[300] bekezdéseire, valamint a Kfv.37.452/2023/3. számú határozat [158], [175], [177], [181], [183] és [185] bekezdéseire, hogy bemutassa melyek azok a bizonyítékértékelési követelmények, amelyek egy cél szerinti kartelljogsértés kapcsán teljesítendőek.

[141] A VII. rendű felperes felsorolta a jogerős ítélet eltéréssel érintett rendelkezéseit. Összességében az indokolatlan eltérést abban látta, hogy a jogerős ítélet eltért a kúriai

döntésekben lefektetett bizonyítékértékelési követelményektől. Ellentétben a Kfv.37.762/2022/24. számú határozat [288]-[300] bekezdéseiben foglaltakkal, a jogerős ítélet jogsértően mellőzte, vagy tévesen vizsgálta és vette figyelembe az alapul szolgáló kettős forgalmazási jogviszonyban a versenyt, és az arra vonatkozó írásos okiratok valós tartalmát, az azokkal elérni kívánt célkitűzéseket és azok gazdasági és jogi hátterét, valamint az érintett termékek jellegét, az érintett piac működésének és szerkezetének tényleges feltételeit is. Továbbá elmulasztotta figyelembe venni, hogy „nem áll fenn kellően szilárd és megbízható tapasztalat” arra, hogy a jelen ügyben a kettős forgalmazási jogviszony sajátosságai okán a továbbadási árak körében a versenyt és azokkal kapcsolatos bizonyítékok önmagukban a „jellegükönél fogva károsnak minősülhessenek.” A VII. rendű felperes álláspontja szerint ezért sem az alperes, sem pedig a Fővárosi Törvényszék nem mentesülhetett volna a hatásalapú elemzés alól.

[142] Szemben a Kfv.37.452/2023/3. számú ügy [177] és [183] bekezdéseiben foglalt követelményekkel a jogerős ítélet elmulasztotta teljeskörűen megvizsgálni a versenyt-megállapodások és egyéb e körben értékelt okiratok valós célját, figyelembe venni azt a gazdasági környezetet, amelyben alkalmazásra került (kettős forgalmazás), továbbá, hogy ezek „valójában nem tárták fel a verseny kellő mértékű megsértését.” A jogerős ítélet elmulasztotta figyelembe venni, hogy a versenyt és önmagukban az azokkal kapcsolatos okirati bizonyítékok alapján a jelen ügyben nem áll „elegendő adat rendelkezésre a cél alapú versenykorlátozás megállapításához”, így „vizsgálandó lett volna, hogy a megállapodás a tartalmára, a célkitűzéseire, valamint jogi és gazdasági hátterére tekintettel olyannak tekinthető-e, amely a verseny tekintetében elegendő károssági fokot mutat a cél általi versenykorlátozás minősítéshez.”

[143] A VII. rendű felperes álláspontja szerint a Fővárosi Törvényszék – összhangban a kúriai gyakorlatban kimunkált bizonyítékértékelési módszertannal – a vizsgált megállapodásokat a gazdasági és jogi hátterükre tekintettel kizárólag a kettős forgalmazási rendszer részeként értékelhette volna, hiszen a megállapodások és az okiratok abba illeszkedtek bele szervesen. Továbbá, a Fővárosi Törvényszék e megállapodásokat nem cél-, hanem hatásalapon, a vertikális szabályok alapján vizsgálhatta volna, figyelemmel a termékek jellegére, valamint az érintett piac vagy a piacok működésének és szerkezetének tényleges feltételeire. Emellett arra hivatkozott, hogy az alperes mindig vertikális viszonyban vizsgált.

[144] A VII. rendű felperes hivatkozott a Kfv.37.762/2022/24. számú ítélet [311]-[315] bekezdéseire. Ebben az ügyben a fentebb említett „bizonyítékértékelési metodika” alapján a Kúria szerint nem lehetett megállapítani az alperes és a Fővárosi Törvényszék részéről elvégzett elemzés eredményeként, hogy a megállapodás cél szerinti versenykorlátozó lenne, „mivel nem ismert, hogy [...] ez a korlátozás milyen hatással volt a piacra. Ezen túlmenően nem egyértelmű, hogy a fogyasztói jólét alperes álláspontja szerint hol sérül figyelemmel arra, hogy végső soron a fogyasztónak minősülő piaci szereplő alacsonyabb árú szolgáltatáshoz vagy áruhoz jut hozzá azáltal, ha a „szolgáltató” alacsonyabb szinten tudja tartani a munkabért, másrészt viszont a munkavállaló egyben fogyasztó is, aki alacsonyabb munkabérrel kisebb fogyasztást tud megvalósítani. Mindezen megfontolásokat figyelembe véve a rendelkezésre álló, alperes által bemutatott elemzésből nem lehet tudni, hogy az alperes milyen összefüggéseket és tényeket elemzett, a verseny intenzitása hol és milyen körben csökkenhetett, egyáltalán csökkent-e, a megállapodás károssága hol jelentkezett, ezért a Kúria szerint elkerülhetetlen a no touch kikötés versenykorlátozó jellegének a megállapításához a hatásalapú elemzés.” A Kfv.37.762/2022/24. számú ítélet [316]-[319] bekezdései értelmében a Kúria nem fogadta el cél szerinti jogsértésként a közbeszerzési kikötést, mert „nem került bemutatásra az alperes részéről, hogy a megállapodás a közbeszerzésekben való nagyobb részvételt támogatja, ezáltal a versenyt élénkíti-e vagy

éppen gyengíti. Az sem került bemutatásra, hogy a megállapodás egy törvénytelen gyakorlatot tilt, vagy éppen egy, közbeszerzési törvény által egyébként nem tiltott gyakorlatot akar tiltani. A Kúria megjegyzi, hogy a közbeszerzési kikötés első része – bár erre egyik fél sem hivatkozott – némileg hasonlóságot mutat az átszábitási tilalom szabályával, ennek kimondásához azonban részletesebb vizsgálatra, elemzésre van szükség. Ezen megfontolásra tekintettel a Kúria szerint az alperesnek annak érdekében, hogy a közbeszerzési kikötésként nevesített megállapodást versenykorlátozó jellegűnek minősíthesse, annak teljes tartalmát, objektív céljait, és azt a jogi és gazdasági környezet kell alaposan megvizsgálni, amelybe ez a megállapodás illeszkedett. Amennyiben a megállapodás nem mutat az elemzés eredményeként kellő károssági fokot a versenyre, akkor hatásalapú elemzés elvégzésére is sor kerülhet, de dönthet úgy is az alperes, hogy Tptv. 60/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján jár el.”

[145] Az idézett kúriai döntések szerinti érvelés lényege alapján nem fogadható el cél szerinti jogsértésként a VII. rendű felperessel szemben az NPK továbbeladási ára, valamint a versenyár körében megállapított jogsértés. A továbbeladási ár a kettős forgalmazás miatti vertikális relációban lett volna értékelhető, amelyben a jogsértés nem bizonyított. Álláspontja szerint a kettős forgalmazási rendszerben a versenyár megállapítása jogszerű volt, figyelemmel annak gazdasági és jogi hátterére, az érintett piac vagy piacok működésének és szerkezetének tényleges feltételeire, valamint annak versenyélénkítő, pozitív jóléti hatására. A Fővárosi Törvényszéknek észlelnie kellett volna, hogy „nem állt fenn kellően szilárd és megbízható tapasztalat” ahhoz, hogy az okirati bizonyítékok a „jellegűknél fogva károsnak” minősülhessenek olyan mértékben, amely elegendő lett volna „a cél alapú versenykorlátozás megállapításához.” A VII. rendű felperes szerint sem az alperes, sem a Fővárosi Törvényszék nem mentesülhetett volna a hatásalapú elemzés alól, a kúriai döntésekben lefektetett követelményrendszerrel való indokolatlan eltérést és annak a VII. rendű felperesre hátrányos következményeit a támadott végzés nem orvosolta.

[146] A VII. rendű felperes állította továbbá, hogy a jogerős ítélet az ügyintézési határidő túllépése körében eltért a 4/2023. JEH határozattól, valamint a Kfv.37.452/2023/3. számú és Kfv.37.762/2022/24. számú döntésektől. Indokolásként idézte a 4/2023. JEH határozat [63] bekezdését: „[...] az Adóbírság-határozat nem csak adóügyekben, hanem általánosan – így versenyjogi tárgyú ügyekben is – alkalmazható, azaz értékelés körébe vonható a bírság mértékének meghatározásakor, hogy az ügyintézési határidő túllépése a jogsértő számára milyen jogsérelmet okozott, ezáltal tisztességes-e és az mennyiben indokolja a bírság mérséklését. Az értékelés során egy négymozzanatos tesztet kell alkalmazni, amely során (1) az adott hatósági eljárás Alaptörvényre visszavezethető sajátosságait, (2) az elmulasztott határidő jogi természetét [pl. anyagi jogi vagy eljárási jellegét] és egyéb jellemzőit, (3) a kiszabott közigazgatási szankció karakterét [pl. annak célja a prevenció és/vagy a represszió-e] szükséges elemezni, valamint (4) az ezek vizsgálatából származó megállapításokat az egyedi ügy konkrét körülményeire kell vetíteni. Az észszerű határidőben való ügyintézés versenyügyi eljárás esetén sem ítéhető meg pusztán a törvényi határidő betartásának vizsgálatával. A törvényi határidő a kiindulási alapot biztosítja a tisztességes hatósági eljárással szemben támasztott követelmények kibontásához, értékeléséhez, de több mozzanaton keresztül, az adott ügy konkrét körülményei alapján kell értékelni azt, hogy a határidő túllépése egyúttal a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét is okozta-e és ez mennyiben hat ki a bírság mértékére.”

[147] Továbbá idézte a Kfv.37.452/2023/3. számú ítélet [203] bekezdését: „A Kúria az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű felperes által a felülvizsgálati tárgyaláson kifejtett, a 4/2023. JEH határozat indokolásának [64] pontjára alapított érvelések, valamint az alperes által a Kúria Kfv.37.762/2022/24. számú ítéletére utalással előadott okfejtés alapján rámutat, hogy a

felperesek helyesen hivatkoztak arra, hogy versenyjogi tárgyú ügyekben is bekövetkezhet a bírság elenyészése. A 4/2023. JEH határozat indokolásának [64] pontjából következően ugyanis a négymozzanatos teszt alkalmazásával lehet akár arra a következtetésre is jutni, miszerint olyan speciális, versenyjog-specifikus körülmények azonosíthatók, amelyek adott esetben indokolják a határidőn túl kiszabott bírság elenyészését. Ugyanakkor a Kúria hangsúlyozza, hogy a 4/2023. JEH határozat rendelkező részének 1. pontjában foglalt releváns rendelkezése, alapvetése értelmében versenyjogi tárgyú ügyekben is kiszabható bírság az ügyintézési határidő túllépése esetén.” Emellett idézte a Kfv.37.452/2023/3. számú ítélet [204] bekezdését, amelyben a Kúria egyértelműsítette, hogy „[még] a rövid ügyintézési határidő túllépés mellett a felpereseknek lehetőségük van többlet érdeksérelem bizonyítására, amely érdeksérelem a bírság mértéke körében értékelendő. Ezt az értékelést, amelyet a 4/2023. JEH határozat is megkövetel, az alperes nem végezte el, magát az ügyintézési határidő túllépését sem állapította meg. Az ügyintézési határidő túllépése a bírság mértékére kihatással lehet, így az ügyintézési határidő túllépésének következményét elsőként az alperesnek kell az új eljárásban értékelni.” A VII. rendű felperes álláspontja szerint az idézett bekezdésekből az következik, hogy bármilyen rövid ügyintézési határidő túllépése esetén a VII. rendű felperesnek lehetősége van bizonyítani az ebből fakadó érdeksérelmet, ami a bírság mértéke körében értékelendő. Hivatkozott arra, hogy ezt az értékelést az alperes, a Fővárosi Törvényszék és a Kúria sem végezték el, ezzel pedig eltértek a Kúria hivatkozott döntéseitől.

III.

Az alperesi érdekelt jogegységi panasz

[148] Az alperesi érdekelt a Bszi. 41/B. § (2) bekezdése és a 41/D. § (1) bekezdése c) pontja alapján kérte a támadott végzés hatályon kívül helyezést és a Kúria új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását figyelemmel arra, hogy a támadott végzés a Kúria 2012. január 1. napja után hozott és a BHGY-ban közzétett 7/2023. JEH-től, a Jpe.III.60.037/2022/12. számú végzésétől, a Kfv.35.481/2022/5. számú ítéletétől, a Kfv.35.744/2011/13. számú ítéletétől, valamint a Kfv.37.762/2022/24. számú ítéletétől, a Kfv.37.780/2021/7. számú ítéletétől és a Kfv.37.351/2021/9. számú ítéletétől jogkérdésben eltért, amely eltérések nem voltak indokoltak.

[149] Idézte a Jpe.I.60.005/2020/3. és a Jpe.II.60.018/2023/13. számú határozatokat annak alátámasztása érdekében, hogy jogegységi panasznak van helye a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzéssel szemben.

[150] Az ügyazonosság körében idézte a Jpe.II.60.027/2021/8. számú határozatot és a Kfv.37.471/2024/9. számú ítéletet annak alátámasztása végett, hogy eljárásjogi kérdések esetében az ügyazonosság fennállását a jogkérdés azonosságaként értelmezi a kúriai gyakorlat. A Jpe.II.60.027/2021/8. számú határozat [27] bekezdése értelmében eljárásjogi kérdések esetén az ügyazonosság feltételei körében „annak kell jelentőséget tulajdonítani, hogy az alkalmazott eljárási rendelkezés azonos-e, és az összehasonlítandó ügyekben az alkalmazott normával összefüggésben felvetett absztrakt jogkérdés azonos vagy eltérő módon került megválaszolásra.” A Kfv.37.471/2024/9. számú ítélet két eltérő ténybeli alapon álló ügyet tekintett ügyazonosnak, a felmerülő azonos eljárásjogi aspektus miatt arra tekintettel, hogy „az ügyazonosság szempontjából ugyanis a lényegi elem az alperes alaki védekezéséről történő döntéshozatal elmaradása [...]”

[151] Az alperesi érdekelt szerint a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ac) alpontjai eljárási szabályok, amelyeket a támadott végzés a hivatkozott és közzétett kúriai határozatoktól indokolatlanul eltérően értelmezett és alkalmazott. Elegendőnek tartotta igazolni az alkalmazott eljárási szabályok tartalmi és az absztrakt jogkérdés azonosságát, ami álláspontja szerint megállapítható volt.

[152] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja körében arra hivatkozott, hogy a Kúria eljáró tanácsa a joggyakorlat egysége vizsgálatakor figyelmen kívül hagyta az alperesi érdekeltnek az EUB ítéletekre történt kifejezett hivatkozását, amennyiben a joggyakorlattól „eltérő, konkrét alsóbb fokú döntésekre” való hivatkozását, és a joggyakorlattól „eltérő tartalmú elsőfokú bírói döntések” feltárását hiányolta az alperesi érdekelt panaszos felülvizsgálati kérelmében. Álláspontja szerint a támadott végzés a „joggyakorlat egysége” kifejezésnek megszorító értelmezést tulajdonított, amely indokolatlanul eltér a Kúria korábban közzétett határozataitól és az uniós jogba is ütközik.

[153] Álláspontja szerint a 7/2023. JEH a „joggyakorlattól eltérő bírói döntések” feltárásának követelményét határozta meg, emiatt a felülvizsgálat „megengedhetősége” [helyesen: befogadása] körében nem csak az „alsóbb fokú” vagy „elsőfokú” magyar bíróságok gyakorlata a releváns. A Kúriának a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alkalmazása során tekintettel kellett volna lennie az uniós jogra. Miután a támadott végzés és a 7/2023. JEH egyaránt a „joggyakorlat” fogalmának értelmezését és a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának alkalmazását érintette, ezért e kérdések azonosak mindkét döntés kapcsán.

[154] Továbbá állította, hogy a támadott végzés eltért a Jpe.III.60.037/2022/12. számú végzéstől. Idézte annak a jogegységi panasz kapcsán releváns részét: „A Kúria idézett törvényhelyeken alapuló, töretlen joggyakorlatától abban az esetben kell eltérni, ha például az EUB uniós jogszabály értelmezése a nemzeti jogszabálynak más alkalmazási irányt szabott.” Ezek alapján a felülvizsgálati kérelem befogadhatósága körében sem lehet irreleváns az, hogy a felülvizsgálni kért ítélet jogkérdésben eltért az EUB gyakorlatától. Az EUB az ítéleteiben értelmezi az uniós jogszabályt, e körben "irányt szab" a nemzeti ítélkezési gyakorlatnak is, így a magyar bíróságok kötelesek figyelembe venni az EUB ítéletét és ahhoz igazítani joggyakorlatukat. A hazai joggyakorlat egységének biztosításához elengedhetetlen az uniós joggyakorlat figyelembevétele. A hivatkozott végzés és a támadott végzés tekintetében az ügyszabotosság fennáll, mert azt a kérdést vetik fel, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti "joggyakorlat" részét képezik-e az EUB ítéletek.

[155] Továbbá állította, hogy a támadott végzés eltért a Kúria Kfv.35.481/2022/5. számú ítéletétől. Ebben az ügyben a Kúria az EUB Jumbocarry ügyben meghatározott értelmezését követte, „az EUB ezen értelmezésére tekintettel” indokolta meg a korábbi gyakorlatától való eltérést. Ehhez képest a támadott végzés nem vette figyelembe az alperesi érdekelt által hivatkozott EUB ítéleteket, amelyek irányt szabhattak volna az EUMSZ 101. cikke értelmezésének, és amelyek áttekintése és értékelése esetén kiderülhetett volna, hogy a bírói gyakorlat ebben a tekintetben szétartó (illetve „az egység sérülésének veszélye fenyeget”), vagyis az elsőfokú ítélet eltért az EUB hivatkozott ítéleteitől. A támadott végzés ezzel eltért attól a Kfv.35.481/2022/5. számú ítéletben elismert gyakorlattól, amely alapján a felülvizsgálati kérelmekkel kapcsolatos döntések meghozatalakor az uniós jogot érintő ügyekben figyelmet és védelmet kell biztosítani az EUB gyakorlatának. A támadott végzés és az ítélet közötti ügyszabotosság megállapítható, mert mindkét ügy jogalapját közvetlenül hatályos uniós jogszabályok jelentették, ezért az uniós jogi rendelkezések megfelelő alkalmazása jelentős mértékben kihatással volt a jogvita eldöntésére.

[156] Végül hivatkozott arra, hogy a támadott végzés eltért a Kfv.35.744/2011/13. számú ítélettől azzal, hogy nem vette figyelembe az alperesi érdekelt által hivatkozott EUB ítéleteket, míg a Kfv.35.744/2011/13. számú ítéletben a Kúria elismerte az EUB ítéletek kötelező erejét. A támadott végzés és az ítélet közötti ügyszabotosságot megállapíthatónak tartotta, mert mindkettőben kérdés volt, hogy mennyiben köti a nemzeti bíróságokat az EUB jogértelmezése.

[157] Hivatkozott arra, hogy az eltérés a „joggyakorlat egységének” értelmezése kapcsán nem volt indokolt, mert az eltérés sérti az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését, az Alaptörvény

E) cikkét, valamint veszélyezteti az uniós jog elsőbbségének és hatékony érvényesülésének elvét (*effet utile*). Hivatkozott az EUB C-6/64. számú ügyre, valamint az Alkotmánybíróság határozataira és végzéseire.

[158] Az alperesi érdekelt a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontja kapcsán arra hivatkozással kérte a támadott végzés hatályon kívül helyezését, hogy a Kúria nem indokolta meg érdemben azt, hogy az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése miért nem szükséges. Álláspontja szerint ezzel a támadott végzés eltért a Kúria közzétett határozataitól, amelyek érdemi indokolást követelnek meg a Kúriától az előzetes döntéshozatali eljárás szükségességének vizsgálata kapcsán.

[159] A Kfv.37.762/2022/24. számú ítélettel összefüggésben állította, hogy a Kúria valamennyi fél által feltenni kívánt kérdés kapcsán, az egyes kérdésekre kiterjedő részletességgel, pontosan megindokolta, hogy miért tekinti az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését szükségtelennek. Hivatkozott a Kfv.37.351/2021/9. számú ítéletre, valamint a Kfv.37.780/2021/7. számú ítéletre is, amelyek értelmében az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértésnek minősül az, ha az elsőfokú bíróság nem foglal érdemben állást az előzetes döntéshozatal kezdeményezésének kérdésében. Érvelése szerint az egyes ítéletek közti ügyszabálysértés az alapozza meg, hogy az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére vonatkozó indítvány elbírálása olyan eljárásjogi kérdés, amelyet minden esetben egyformán kell értelmezni és alkalmazni.

[160] Az érdemi indokolás kötelezettségével összefüggésben hivatkozott a 26/2015. (VII. 21.) AB határozatra és a 26/2020. (XII. 2.) AB határozatra is.

[161] Az érdemi indokolás követelményétől való eltérés nem volt indokolt, mert az eltérés sérti az EUMSZ 267. cikkét és a Pp. 130. § (3) bekezdését.

[162] Az alperesi érdekelt kérte az uniós jogot sértő magyar jogszabályok felfüggetlét és előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.

[163] Ha a Jogegységi Panasz Tanács úgy ítélné meg, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alatti „joggyakorlat egysége” fogalom kizárólag a hazai bíróságok joggyakorlatát foglalja magában a magyar jog szerint, vagy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontja alatti befogadási okként nevesített előzetes döntéshozatali eljárás szükségességének vizsgálata kapcsán a magyar és uniós jogi normáknak és az EUB által kidolgozott CILFIT esetjognak megfelelő érdemi értékelés és arról számot adó, tartalmi indokolás nem szükséges a magyar jog szerint, vagy a támadott végzés által okozott uniós jogsérelem orvoslására a magyar jog szerint a jelen jogegységi panasz eljárásban a Bszi. 41/B. § (1)-(2) bekezdése alapján nincs jogi lehetőség (azaz nem bírálható el érdemben a panasz), akkor az alperesi érdekelt álláspontja szerint a hazai szabályozás értelmezése ellentétes az uniós joggal. Az uniós jogot sértő tartalommal értelmezett nemzeti jogot a Jogegységi Panasz Tanács nem alkalmazhatja, hanem azt félre kell tennie, és jogvédelmet kell biztosítani az uniós jog alapján az alperesi érdekelt uniós jogszabályból eredő jogainak hatékony érvényesülése és védelme érdekében.

[164] Az EUB a tagállami eljárásjogi szabályok vonatkozásában is megállapította az uniós joggal ellentétes nemzeti jogszabályok alkalmazhatatlanságát a közvetlenül hatályos, uniós jogszabályokból eredő egyéni jogok védelme érdekében. Utalt arra, hogy a támadott végzés sérti az EUMSZ 101. cikkét és a 267. cikkét.

[165] Hivatkozott az EUB kiforrott ítélkezési gyakorlatára, amely értelmében a tagállamoknak az eljárási szabályaik meghatározására vonatkozó autonómiáját a tényleges érvényesülés és egyenértékűség elveinek keretei között kell értelmezni. Az alperesi érdekelt szerint a tényleges érvényesülés elvével lenne ellentétes az, ha a tagállamok olyan eljárási szabályokat hozhatnának, amelyek veszélyeztetik vagy lehetetlenné teszik az uniós jog érvényesülését. Az egyenértékűség elvével ellentétes, ha egy tagállamban a jogalanyok uniós

jogon alapuló jogainak védelmét biztosító eljárási szabályok kevésbé kedvezőek, mint a hasonló jogvitára alkalmazandó belső szabályok. A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának és az ac) alpontjának fenti értelmezése összeegyeztethetetlen a tényleges érvényesülés és az egyenértékűség elveivel, így ezeket a szabályokat félre kell tenni.

[166] Az alperesi érdekelt előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését indítványozta három kérdés tekintetében. Az első szerint úgy kell-e értelmezni az Európai Unióról szóló szerződés (a továbbiakban: EUSZ) 4. cikk (3) bekezdését és az EUMSZ 267. cikkét, hogy azzal összeegyeztethetetlen az olyan tagállami bírósági jogértelmezés, amelynek értelmében a nemzeti felső bíróság a joggyakorlat egységének vizsgálatakor az adott ügyben alkalmazandó uniós jogi norma tekintetében az Európai Bíróság gyakorlatát figyelmen kívül hagyhatja, és kizárólag a hazai bíróságok gyakorlata alapján eldöntheti, hogy a joggyakorlat egységének veszélye fennáll-e, ezzel egyben különbséget téve a nemzeti szabályok és az uniós szabályok védelmének szintje között?

[167] A második kérdés szerint úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 267. cikkét, hogy azzal összeegyeztethetetlen az olyan tagállami bírósági jogértelmezés, amely az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítása esetén nem követeli meg az érintett tagállam végső fokon eljáró bíróságától, hogy döntését érdemben indokolja, azaz az ügy egyedi körülményeire reflektálva, a felmerült jogkérdések kapcsán releváns – az indítványozó fél által hivatkozott – uniós joggyakorlat áttekintésével meggyőző és részletes indokát adja a CILFIT ügyben foglalt jogi teszt alkalmazásának az általa hozott határozatban?

[168] A harmadik kérdés szerint úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 267. cikkét, hogy azzal összeegyeztethetetlen az olyan tagállami jogszabály és az azon alapuló bírósági jogértelmezés, amely egy rendkívüli jogorvoslati kérelem befogadásáról szóló döntés során, miközben a befogadás elrendelésének egyik oka éppen a „az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége”, lehetővé teszi e kérdés (az EUMSZ 267. cikke szerinti előzetes döntéshozatal kezdeményezésének szükségessége) körében a *prima facie* típusú értékelést és az ilyen jellegű, felszínes értékelés nyomán – az érdemi és részletes – helyett a felületes, formai indoklás adását az egyébként végső fokon eljáró nemzeti bíróság részéről?

Az ellenérdekű felek nyilatkozata

I.

Az alperes nyilatkozata

[169] Az alperes álláspontja szerint az I-VI. rendű és a VII. rendű felperesek jogegységi panaszai megalapozatlanok, ezért azok elutasítását kérte a Bszi. 41/D. § (3) bekezdése alapján.

[170] A cél szerinti jogsértés esetében a bizonyítékértékelés körében a jogerős ítélet nem tért el a Kúria Kfv.37.762/2022/24. és Kfv.37.452/2023/3. számú ítéleteitől. A Kfv.37.452/2023. számú ügyben hozott ítélet a versenykorlátozó célú piacfelosztás tekintetében a megállapodás elegendő károssági fokával nem foglalkozott, azt az irányadó joggyakorlat alapján evidenciának tekintette. A Kfv.37.762/2022/24. számú ítélet alapjául szolgáló ügyben a jelen eljárás tárgyától eltérő *no touch* és közbeszerzési kikötések vonatkozásában állapította meg, hogy nem áll rendelkezésre kellő tapasztalat ahhoz, hogy ezeket versenykorlátozó célúnak minősítse.

[171] Az alperes szerint az, hogy egy megállapodás cél szerinti versenykorlátozásnak minősíthető-e attól függ, hogy az adott megállapodás elegendő károssági fokot mutat-e a verseny vonatkozásában. Egyes megállapodások kapcsán szélesebb körű tapasztalat áll rendelkezésre a versenyre való károosságukat illetően, míg más megállapodások megítélése bizonytalanabb. Az árörögzítés és a piacfelosztás a leg súlyosabb versenykorlátozások közé

tartoznak, elegendő károssági fokkal rendelkeznek, amelyek esetében a referenciahatározatok is cél szerinti jogsértést állapítottak meg. Ezzel egyezően foglalt állást a törvényszéki ítélet is. Az alperes ennek alátámasztása végett idézte a jogerős ítélet [83], [92], [96], [108], [109], [114], [115], [116] bekezdéseit.

[172] Hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet nem tért el a 4/2023. JEH-ban foglaltaktól sem. Az elsőfokú bíróság a konkrét ügy tényállásához mérten értékelte a határidő-túllépés következményét a bírságkiszabás körében. A VII. rendű felperes csupán azt állította, hogy az alperes túllépte a határidőt, többlet érdeksérelemre nem hivatkozott. Ezért a jogerős elsőfokú ítélet a Kfv.37.762/2022/24. számú ítélettel összhangban állapította meg, hogy a határidő-túllépés nem hatott ki az ügy érdemére.

[173] Az alperes az alperesi érdekelt által előterjesztett jogegységi panaszban foglaltakkal egyetértett.

II.

Az alperesi érdekelt nyilatkozata

[174] Az alperesi érdekelt fenntartotta a jogegységi panaszában foglalt indítványát. Hivatkozott arra, hogy amennyiben a Jogegységi Panasz Tanács a panaszosok bármely érvének elfogadásával arra a következtetésre jut, hogy a támadott végzésben a Kúria eltért a BHGY-ban közzétett bármely határozatától, és az eltérés nem volt indokolt, akkor a támadott végzést *erga omnes* hatállyal kell hatályon kívül helyeznie, a Kúria felülvizsgálati tanácsát pedig a befogadhatóság tárgyában új határozat hozatalára utasítania.

A Jogegységi Panasz Tanács döntésének indokai

[175] A jogegységi panaszok nem alaposak.

[176] A Bszi. 41/B. § (1) bekezdése értelmében jogegységi panasznak van helye – a pervezetésre vonatkozó végzés kivételével – a Kúriának az eljárási törvény alapján további fellebbezéssel, felülvizsgálati kérelemmel vagy felülvizsgálati indítvánnyal (a továbbiakban ebben az alcímben együtt: felülvizsgálati kérelem) nem támadható határozata ellen, ha a felülvizsgálati kérelemben a Kúria 2012. január 1. után hozott és a BHGY-ban közzétett határozatától (a továbbiakban ezen alcímben: a Kúria közzétett határozata) jogkérdésben való eltérésre már hivatkoztak, és a Kúria az eltéréssel okozott jogsértést határozatában nem orvosolta. A Bszi. 41/D. § (3) bekezdése értelmében, ha a Jogegységi Panasz Tanács megállapítja, hogy a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben nem történt eltérés, a jogegységi panaszt elutasítja. A határozat indokolásának elegendő csak erre a körülményre utalnia, az alkalmazott jogszabályok feltüntetése mellett azzal, hogy az indokolásból ki kell derülnie, hogy az adott jogkérdés vonatkozásában a korábban közzétett és a megtámadott határozat között miért nem volt eltérés.

[177] A Jogegységi Panasz Tanács mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a jogegységi panasz eljárás rendkívüli, a jogerő utáni, a jogegységet célzó *sui generis* eljárás, amely a jogrendszer belső koherenciájának megteremtését szolgálja, jogorvoslati eljárás ugyan, de nem a per folytatása (Jpe.II.60.030/2022/8.). A jogegységi panasz eljárás tárgya nem a kúriai határozat törvényessége, valamennyi előterjesztői hivatkozást a Bszi. 41/B. § (1) bekezdése szerint a jogkérdésben való eltérés szempontjából kell értékelni. A jogegységi panasz eljárásban nincs helye továbbá a megelőző eljárásokban a fél által hivatkozott jog- és érdeksérelem orvoslásának, illetve a bírói döntések jogorvoslati kérelmek szerinti módosításának. A jogegységi panasz eljárásnak nem tárgya a támadott kúriai határozat, valamint az annak alapjául szolgáló jogerős határozat jogszerűsége, továbbá a megelőző eljárások során már érvényesített jog- és érdeksérelem orvoslása.

[178] A jogegységi panasz eljárás a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben történő eltérés vizsgálatára irányul. A Jogegységi Panasz Tanács az előtte folyamatban lévő ügyben felmerült jogkérdéseket, a panaszosok hivatkozásait csak jogegységi és nem általában törvényességi szempontból értékeli.

[179] A Bszi. hivatkozott rendelkezései alapján a Kúria közzétett határozatától való eltérés kérdésében alapvető jelentősége van az eltéréssel érintett ügyek azonosságának. Az ügyazonosság kérdésében a tényállásbeli, anyagi és eljárásjogi háttérből kell kiindulni, valamint figyelembe kell venni a kereseti és felülvizsgálati kérelemhez kötöttségre tekintettel az érintett ügyekben előterjesztett kérelmeket. A közigazgatási perek esetében az ügyazonosság tisztázása során tekintettel kell lenni továbbá a közigazgatási eljárásban alapul fekvő anyagi jogi kérdésre (a közigazgatási ügy tárgyra) és az abban hozott közigazgatási döntésre. Amennyiben a jogegységi panasz indítványban megjelölt határozatok esetén az ügyazonosság lényegi elemei hiányoznak, úgy a megjelölt kúriai döntések egybevetésre alkalmatlanok, s így indokolatlan eltérésre sem lehet sikerrel hivatkozni. Ennek jogkövetkezményét a Bszi. 41/D. § (3) bekezdése rögzíti (Jpe.I.60.006/2020/11.). Jelen jogegységi panasz eljárásban az ügyazonosságnak fokozott jelentősége van a versenyügy egyedi sajátosságai miatt. A Jogegységi Panasz Tanács kiemeli, hogy az alap versenyhatósági ügy a versenyügyeken belül is olyan egyedi jellemzőket mutat a magyar műtrágyatermelő és forgalmazói piaca, valamint az ezen a területen működő I-VI. rendű felperesek vállalati csoportjának sajátosságai miatt, hogy az más résztvevőkkel, rájuk vonatkozó hatósági vagy bírósági üggyel nem vethető össze. A Jogegységi Panasz Tanács nyomatékkal utal arra is, hogy a versenyjogi ügyeken belül más típusú hatósági ügyekhez képest rendkívüli jelentősége van a tényállások egyedi elemeinek, ezek hatósági vagy bírósági értékelésének, ami azt is jelenti, hogy az ilyen típusú ügyek összevethetősége már a tényállások szempontjából is megkérdőjelezhető.

[180] A Jogegységi Panasz Tanács utal a Jpe.I.60.002/2021/7. sorszámú határozatára, amely az ügyazonosság kérdését részletesen elemezte. A Jogegységi Panasz Tanács a felhívott ügyben kiemelte, hogy nincs ügyazonosság eltérő anyagi jogi háttérű, azonos anyagi jogi háttér mellett eltérő kérelmeket tartalmazó vagy azonos anyagi jogi háttér mellett eltérő tényállású közigazgatási ügyek és annak alapján indult közigazgatási jogviták között. Alappal kérdőjelezhető meg az ügyazonosság továbbá azonos anyagi jogi háttér mellett eltérő kereseti vagy eltérő felülvizsgálati érvelés esetén.

[181] Minthogy az ügyazonosság megléte elengedhetetlen feltétele az érintett ügyek közti eltérés vizsgálatának, az panaszostól elvárható, hogy párhuzamot állítson fel a jogkérdés szempontjából releváns tények, az alkalmazandó jogszabályok, az eljárás kereteit meghatározó kérelmi elemek hasonlóságára utalva. Szükséges továbbá az is, hogy mutassa be, a közzétett döntésekben milyen elvi megállapításokat rögzítettek, ugyanezen jogkérdésben milyen álláspontot fogadott el az ítélező tanács, és indokolja meg, miben látja a közzétett és támadott kúriai döntés közötti eltérést. Nem megfelelő az érvelés, ha az nem a közzétett kúriai döntésre, hanem annak kezdeményezői értelmezésére koncentrálna, és ezzel elszakad a kúriai döntés elvi magjától. Az ügyazonosság lényeges elemeinek vagy az ezzel kapcsolatos jogi érvelésnek a hiánya esetén sikerrel nem állíthatja a panaszos, hogy az ítélező tanács jogegységet sértő módon járt el (Jpe.I.60.005/2021/5., Jpe.I.60.059/2024/5.).

[182] A Jpe.I.60.006/2020/11. számú ügyben a Jogegységi Panasz Tanács kiemelte, hogy az ítéletek eltéréseinek vizsgálata során csak a tényleges ítéleti tartalmat teszi vizsgálatá tárgyává, tehát azokat a rendelkezéseket és indokolási elemeket, amelyekről a Kúria egyértelműen határozott. A panaszosoknak az ítéletből levont következtetése, az ahhoz fűzött feltevések vagy az ítélet tartalmának egyoldalú értelmezése sikeres jogegységi panasz alapjául nem szolgálhat. Valamennyi jogegységi panaszból látható, hogy elsősorban a jogerős ítélethez, de

a Kúria támadott végzéséhez is a felek olyan következtetéseket fűztek, amelyeket a bírói döntések szövegszerűen nem tartalmaznak.

[183] A Jogegységi Panasz Tanács nyomatékmal hangsúlyozza, hogy a Kúria jelen ügyben jogegységi panasszal támadott végzése a Kp. szerinti felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzés, amely tény nagyrészt a jogegységi panasz eljárás kereteit is kijelöli. Elsődlegesen annak van jelentősége, hogy a Kúria a támadott végzés meghozatala során a Kp. befogadásra vonatkozó szabályai szerint végzett vizsgálatot és hozott döntést, ami értelemszerűen azt jelenti, hogy a jogerős ítélet törvényességéről, a felülvizsgálati kérelmekben állított jogsértésekről a Kúria érdemben nem foglalt állást.

[184] Különös jelentősége van az ügyben a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontjának, mivel ha a Kúria a befogadás körében a jogkérdéstől való eltérés szempontjait is vizsgálja, úgy ez a körülmény a jogegységi panasz eljárás irányát is megszabja, illetőleg annak kereteit részben ki is szélesíti. A Bszi. 41/B. § (1) bekezdése alapján jogegységi panasz a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzéssel szemben is előterjeszthető, amennyiben a panaszos a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott a Kúria BHGY-ban közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre, de a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta. A Jogegységi Panasz Tanács a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzéssel szemben indult jogegységi panasz eljárással összefüggésben is kimondta, hogy ebben az eljárásban nem az alsóbb fokú bíróságok döntéseinek a Kúria döntéseitől való eltérését vizsgálja. Ebben az eljárásban súlytalan az összes olyan panaszosi érv, amely azt fejt ki, hogy a jogerős határozatot hozó elsőfokú bíróság ítélete miért nem jogszerű. Az alsóbb fokú bíróságok ítéletei jogszerűségének bevonása a jogegységi panasz eljárásba azt eredményezné, hogy ez úton meg lehet kerülni a felülvizsgálati eljárást, amely nyilvánvalóan a jogegységi panasz céljától funkcióidegen (Jpe.I.60.019/2022/9.).

[185] A fentiekből következően a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzéssel szemben előterjesztett jogegységi panaszban elsődlegesen azt kell tudni igazolni, hogy a Kúria az azonos ügyben előterjesztett felülvizsgálati kérelmet korábban már befogadta. Ennél a típusú összevetésnél azonban lényeges korlátként kell figyelembe venni a megtámadott határozatban végzett vizsgálat terjedelmét, mivel a Jogegységi Panasz Tanács a felülvizsgálati kérelemben eljáró tanácstól a döntési hatáskört nem veheti át, nem léphet a felülvizsgálati kérelem ügyében eljáró tanács helyébe.

[186] Ugyanakkor a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának látható az a gyakorlata is, amely szerint a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó kúriai döntés adott esetben nemcsak a befogadhatósági okok értelmezése tekintetében lehet vizsgálat tárgya. A Jpe.II.60.019/2021/18. számú határozatban a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa érdemi vizsgálat keretében utasította el a felperes és az alperes külön-külön benyújtott felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadó döntés elleni jogegységi panaszt. A Jpe.I.60.029/2021/9. számú határozat szintén érdemi vizsgálat tárgyává tette a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó döntést. Mindkét Jpe. határozat közös vonása, hogy a befogadást megtagadó döntést nem csak a befogadási okok értelmezése körében vetette össze más kúriai határozattal, továbbá közös vonásnak tekinthető – s ez a jogegységi panasz eljárás sajátosságából is ered –, hogy mindkét ügyben a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja szerinti befogadási ok körében történt a vizsgálat. A Kp. e rendelkezése értelmében a Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt indokolt. Ezek alapján megállapítható, hogy amennyiben a Kúria a befogadást a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja alapján meg is tagadta, úgy az erről szóló végzés összevethető más, valamely érdemi (elvi) kérdésekben is állást foglaltó kúriai határozattal (Jpe.I.60.019/2022/9.).

[187] Az I-VI. rendű felperesek jogegységi panaszukban mindenekelőtt azt állították, hogy a jogerős ítélet [79], [92], [96]-[97], [108]-[110], [116], [118] és [158] bekezdéseiben foglalt megállapításaival olyan egymástól elkülönült versenyjogi jogsértésről döntött (piacfelosztás, árörögzítés), amelyeket az alperes nem állapított meg, ebből következően sem keresetüknek, sem pedig az alappernek nem képezhetette tárgyát. Álláspontjuk szerint a Fővárosi Törvényszék az ítélete [110] és [115] bekezdéseiben maga rögzítette, hogy más jogsértésről döntött, mint amit az alperes a határozatában megállapított. Ezzel a jogerős ítélet sérti a Kp. 2. § (1) bekezdésében foglaltakat, és eltért a Kfv.35.454/2022/6. számú döntés alapjául szolgáló ügyben foglalt elvi megállapítástól, attól, hogy az elsőfokú bíróság nem bírálhat el elsőként olyan kérdést, amely nem volt tárgya a támadott közigazgatási határozatnak. Az I-VI. rendű felperesek hivatkozásait a Jogegységi Panasz Tanács elsődlegesen azért nem találta alaposnak, mivel ez az előadás döntően törvényességi szempontú hivatkozást jelent, amelynek tartalma a kereseti kérelem túllépése. A referenciahatározatként megjelölt Kfv.35.454/2022/6. számú döntés felhívása azért téves, mivel a kereseti kérelem korlátainak megsértése, illetve a bíróság bizonyítás értékelést követő anyagi jogi típusú döntése egymással nem állítható szembe. Az I-VI. rendű felperesek által hivatkozott Kp. 2. § (1) bekezdése olyan alapvető rendelkezés, amely önmagában jogegységi panasz eljárásban megalapozott hivatkozást nem eredményezhet, ennek az alapvető rendelkezésnek konkrét ügyben igazolható eltérésben kell megjelennie. A Jogegységi Panasz Tanács tehát jogilag tévesnek ítélte a Kfv.35.454/2022/6. számú határozatra mint referenciahatározatra való hivatkozást, mivel annak megjelölése ténylegesen a bizonyítékok értékelését kívánta befolyásolni, ahhoz szorosan kapcsolódott, ugyanakkor a hivatkozott határozat a kereseti kérelem korlátaira tartalmazott jogértelmezést.

[188] Emellett az I-VI. rendű felperesek a jogerős ítélet [79], [92], [96]-[97], [108]-[110], [116], [118] és [158] bekezdéseiben foglaltak alapján arra következtettek, hogy a Fővárosi Törvényszék bizonyítékértékelést végzett, új tényállást állapított meg és egyes magatartásokat úgy minősített versenyjogi jogsértésként, hogy arra a Tpvt. 11. § (1) bekezdésének és az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének a kúriai gyakorlattal egyező értelmezése esetén nem lett volna lehetősége. A Tpvt. 11. § (1) bekezdésének és az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének a Kúria Kfv.37.385/2020/17. számú közzétett határozatával összhangban lévő értelmezése az, hogy a cél szerinti versenykorlátozás megállapítása akkor lehetséges, ha a megállapodás a verseny tekintetében elegendő károssági fokot mutat. Ennek megállapításához pedig elengedhetetlen bizonyos tények, körülmények értékelése, mint például a megállapodás tartalma, célkitűzése, a jogi és gazdasági háttér. A Fővárosi Törvényszék nem állapíthatta volna meg a sérelmezett jogsértést anélkül, hogy az idézett kúriai döntésben értékelt tényeket, körülményeket maga is számba vette volna. A felperesek jogegységi panaszukban azt kifogásolták, hogy a jogerős ítélet a jogszabálynak nem az általuk helyesnek vélt értelmet tulajdonította, nem értette bele a cél szerinti jogsértés megállapításának azt a feltételét, hogy a megállapodásnak a verseny tekintetében elegendő károssági fokot kell mutatnia, sőt véleményük szerint ezt egyenesen közömbösnek tartotta. Állították, hogy a két ügy azért összehasonlítható, mert az eldöntendő jogkérdések azonosak, nevezetesen, hogy mely tények, körülmények vizsgálata kell, hogy megelőzze a cél szerinti jogsértés megállapítását. Ezen túlmenően az egyes ügyek konkrét tényállásának különbözősége az összehasonlítás szempontjából nem releváns.

[189] Az I-VI. rendű felperesek érvelésének egészére jellemző, hogy a jogerős ítélet egyes bekezdéseiben foglalt indokokból maguk vonnak le következtetéseket arra vonatkozóan, hogy a jogerős ítélet milyen jogkérdésben döntött és az miért ellentétes az alkalmazandó jogszabályokkal. Érvelésük kiindulópontja, hogy az elsőfokú bíróság bizonyos magatartások tekintetében elsőként állapított meg cél szerinti versenyjogsértést. A Jogegységi Panasz Tanács a felperesek ezen állítását – anélkül, hogy annak alaposságát vizsgálná – nem

fogadhatja el igaznak, de nem is cáfolhatja. A jogegységi panasz eljárás nem szolgálhat a befogadási eljárás megkerülésére és nem jelentheti a felülvizsgálati eljárás folytatását arra az esetre, ha a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadták. Nem értékelheti, hogy a jogerős ítélet megjelölt bekezdéseiből levont következtetések helytállóak. Más szóval nem dönthet abban a kérdésben, hogy a jogerős ítélet a konkrét magatartások vonatkozásában megállapított-e cél szerinti versenyjogi jogsértést. A felperesek eltekintenek a Jogegységi Panasz Tanács döntéshozatalára vonatkozó szigorú hatásköri korlátoktól, amikor a Kúria közzétett határozatában elfogadott jogértelmezést kéri összehasonlítani a jogerős ítélet indokolásából általuk gondolt jogértelmezéssel. A Jogegységi Panasz Tanács döntésének nem képezheti alapját az ítéletből levont indítványozói következtetés, az ahhoz fűzött feltevések vagy az ítélet tartalmának egyoldalú értelmezése. A Kfv.35.454/2022/6. számú határozat alapjául szolgáló ügyben hivatkozott elvi tétel az elsőfokú ítélet és a közigazgatási határozat viszonyáról nem vethető össze azokkal a feltételezésekkel, amelyeket a felperesek a jogerős ítélet hivatkozott bekezdéseiből maguk levontak.

[190] A Jogegységi Panasz Tanács azt is hangsúlyozza, hogy a bizonyítékok értékelése, az azzal kapcsolatos kritika, ideértve a bizonyítékértékelés módszerét és irányát, önmagában nem képezheti a jogegységi panasz eljárás tárgyát. A magyar jogban általában is, de jelen jogegységi panasz eljárásban irányadó közigazgatási perrendtartásban a szabad bizonyítás elve érvényesül. A Kp. 78. § (1) bekezdés alapján a bizonyításra a polgári perrendtartás szabályait kell a bizonyításra vonatkozó XIV. fejezetben foglalt eltérésekkel alkalmazni. A szabad bizonyítás elvét külön kiemeli a Kp. a 78. § (2) bekezdésben, amikor akként rendelkezik, hogy a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben a megelőző eljárásban megállapított tényállással összevetve értékeli. A Kp. a bizonyítás módjára, annak irányára nem tartalmaz külön rendelkezéseket, de ugyancsak nincs ilyen szabály a Tpvt.-ben sem. Mindezek alapján a felperesek által, de különösen a VII. rendű felperes által hivatkozott „bizonyíték értékelési módszer” eltérése nem vezethet jogszabály-értelmezés eltéréseinek megállapításához. Másként fogalmazva: amennyiben jogszabály egy adott körülmény, megállapítás bizonyításának módszerét nem rögzíti, úgy jogegységi szempontból az eltérő bizonyítási irányok, eszközök, valamint a bizonyítékok értékelésének eltérő módja nem vezethet eltérő jogértelmezés megállapításához.

[191] Az I-VI. rendű felperesek kifejezetten hivatkoztak arra, hogy a Fővárosi Törvényszék a jogerős ítéletében a Tpvt. 11. § (1) bekezdése és az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmezése vonatkozásában a Kfv.37.385/2020/17. számú döntéssel ellentétes álláspontot nem rögzített. A jogerős ítéletből levonható következtetéseiket vetették össze, állították szembe a Tpvt. 11. § (1) bekezdésének a Kúria Kfv.37.385/2020/17. számú határozatában foglalt értelmezésével, ezek összevethetőségét a jogkérdések azonosságára alapították. Érvelésük szerint az ügyazonosság fennáll akkor is, ha az ügyek konkrét tényállásai nem azonosak. A releváns tények azonossága követelmény, amelynek körét az anyagi jog szabályai jelölik ki, nevezetesen a Tpvt. 11. § (1) bekezdése és az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése.

[192] A Kúria hangsúlyozza, hogy az ügyazonosság több tényező által befolyásolt, összetett jogfogalom, amelyet mindig esetről esetre kell vizsgálni. Az ügyazonosság kérdésében a tényállásbeli, anyagi és eljárásjogi háttérből kell kiindulni, valamint figyelembe kell venni a kereseti és felülvizsgálati kérelemhez kötöttségre tekintettel az érintett ügyekben előterjesztett kérelmeket, továbbá a közigazgatási eljárásban alapul fekvő anyagi jogi kérdést (a közigazgatási ügy tárgyát) és az abban hozott közigazgatási döntést. Az I-VI. rendű felperesek a jogértelmezések összevethetőségét az alkalmazandó anyagi jogszabályok azonosságára és az anyagi jogszabályok alapján meghatározható releváns tények azonosságra alapították. Megjelölték ugyan, hogy milyen tények figyelembevétele elengedhetetlen annak

eldöntéséhez, hogy egy megállapodás a verseny tekintetében elegendő károssági fokot mutat-e, de ezzel csupán az anyagi jog általuk helyesnek tartott értelmezésének a keretét jelölték ki. Ez a hivatkozás nem tartalmaz információt arra vonatkozóan, hogy az anyagi jogszabály kúriai joggyakorlattal ellentétes jogértelmezése milyen konkrét tényállás és kérelmek mentén történt. A jogértelmezések összevethetősége az absztrakció szintjén maradt és elszakadt az ügyek konkrét tényállásától. A jogértelmezések az adott ügytől elszakadó, absztrakt összehasonlítása nem lehet a jogegységi panasz eljárás tárgya. A megelőző eljárások az alkalmazandó jogszabályokat konkrét tényállások vonatkozásában, az adott ügyben előterjesztett kérelmek vonatkozásában értelmezték. Nincs lehetőség az ügyek általános egybevetésére és szembeállítására arra hivatkozással, hogy az alapul fekvő tényállások nem relevánsak. Az alapügy és a felperesek által hivatkozott kúriai határozatok a releváns jogszabályokat a konkrét ügy tényállásához mérten értelmezték és alkalmazták. A jelen ügy tárgya az a hatósági megállapítás, mely szerint a műtrágyagyártással foglalkozó cégcsoport által kialakított – komplex, horizontális és vertikális elemeket egyaránt tartalmazó stratégiai együttműködési rendszer, amelyben az egyes korlátozások egymást erősítették – azt a célt szolgálta, hogy a cégcsoport termékeinek értékesítése során árverseny ne alakulhasson ki. A hivatkozott Kfv.37.385/2020/17. számú ügyben az alperes azt állapította meg, hogy az ún. MIF megállapodásban részt vett bankok és kártyatársaságok versenykorlátozó megállapodásokat kötöttek azért, hogy mindkét nemzetközi kártyatársaság kártyáira és minden bankra egységesen alkalmazandó bankközi jutalék mértéket és struktúrát határoztak meg. Az ügyek lényegi eleme, hogy a jogszabályokat konkrét versenykorlátozó megállapodások, illetve magatartások vonatkozásában értelmezték. Éppen ezért az irányadó szabályok [Tpvt. 11. § (1) bekezdése, illetve EUMSZ 101. cikke] értelmezésére irányadó elvi megállapítás sem történhet anélkül, hogy az alapul fekvő megállapodások, illetve magatartások legalább a lényeges elemeket illetően ne volnának azonosak.

[193] A VII. rendű felperes azért hivatkozott a Kúria Kfv.37.762/2022/24. számú határozat [288]-[300], [311]-[315], [316]-[319] bekezdéseire, valamint a Kfv.37.452/2023/3. számú döntés [158], [175], [177], [181], [183] és [185] bekezdéseire, hogy bemutassa melyek azok a bizonyítékértékelési követelmények, amelyek egy cél szerinti kartelljogsértés kapcsán teljesítendőek. A hivatkozott kúriai ítéletek anyagi jogi háttere és a jogerős ítélet anyagi jogi háttere azonos, az ügyek tárgya a Tpvt. 11. § (1) bekezdése, illetve EUMSZ 101. cikk szerinti tilalom megsértését megállapító határozat elleni közigazgatási perben hozott döntések voltak. Továbbá az ügyek felperesei azonos jogalapon és azonos irányú keresetet és felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő.

[194] A VII. rendű felperes a bizonyítékértékelés választott módszerét, „metodikáját” és a bizonyítékértékelés eredményét, vagyis az egyes magatartások vonatkozásában a cél szerinti jogsértés megállapítását tartotta ellentétesnek a Kfv.37.762/2022/24. számú és a Kfv.37.452/2023/3. számú határozataiban idézett bekezdésekkel. A Kfv.37.762/2022/24. számú döntésben a Kúria úgy foglalt állást a munkaerő-közvetítési szolgáltatás során alkalmazandó *no touch* kikötés kapcsán, hogy a versenykorlátozó jelleg megállapításához elengedhetetlen a hatásalapú elemzés. A közbeszerzési kikötésként nevesített megállapodás versenykorlátozó jellegével kapcsolatban előírta, hogy az alperes annak teljes tartalmát, objektív céljait, és azt a jogi és gazdasági környezet vizsgálja meg, amelybe ez a megállapodás illeszkedett. Amennyiben a megállapodás nem mutat az elemzés eredményeként kellő károssági fokot a versenyre, akkor hatásalapú elemzés elvégzésére is sor kerülhet, de dönthet úgy is az alperes, hogy Tpvt. 60/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján jár el. A Kfv.37.452/2023/3. számú határozat alapjául szolgáló ügyben a Kúria kimondta, hogy a cél szerinti korlátozás megállapíthatóságához, a joggyakorlat által elvárt elegendő károssági fok megítéléséhez a kellően szilárd és megbízható tapasztalat fennállása szükséges arra nézve,

hogy az adott típusú megállapodás önmagában, jellegénél fogva káros a verseny megfelelő működésére.

[195] A VII. rendű felperes álláspontja szerint az idézett kúriai döntéseknek megfelelő „bizonyítékértékelési metodika” alapján nem fogadható el cél szerinti jogsértésként a VII. rendű felperessel szemben az NPK továbbeladási ára, valamint a versenyár körében megállapított jogsértés. Ezért az alperes és a Fővárosi Törvényszék sem mentesülhettek volna a hatásalapú elemzés alól. A bizonyítékértékelés módszerével kapcsolatban a VII. rendű felperes előadásával összefüggésben a Jogegységi Panasz Tanács visszautal a korábban e körben kifejtett indokokra, külön kiemelve, hogy az alapul fekvő versenyügyben olyan sajátos jogintézmények elemzésére került sor egyedi gazdasági körülmények keretei között, amelyekkel összefüggésben a bizonyítékok értékelésének kötött irányára értelemszerűen hivatkozni sikerrel nem lehet.

[196] A jogegységi panasz indokolása e tekintetben a bizonyítékértékelés módszerének és az annak alapján levonható következtetések különbözőségén alapul. Az indokolás nem a kúriai döntésekben foglalt jogértelmezés, elvi tartalom összevetését kéri a jogerős ítéletben foglalt jogértelmezéssel, hanem a hivatkozott kúriai döntésektől az indítványozó által levont következtetések igazolását, azok helyességének alátámasztását, megerősítését várja. A Jogegységi Panasz Tanácsnak nem feladata, hogy a felülvizsgálati eljárást érdemben lefolytatva állást foglaljon abban a kérdésben, hogy a Fővárosi Törvényszék egyáltalán megállapított-e cél szerinti versenyjogsértést a VII. rendű felperes vonatkozásában, és amennyiben igen, akkor azt nem a bizonyítékok helytálló értékelése alapján tette.

[197] A VII. rendű felperes állította továbbá, hogy a jogerős ítélet az ügyintézési határidő túllépése körében eltért a 4/2023. JEH határozattól, valamint a Kfv.37.452/2023/3. számú döntéstől és az ebben hivatkozott Kfv.37.762/2022/24. számú döntésektől.

[198] A VII. rendű felperes hivatkozása alaptalan. A határidő túllépésével összefüggésben a VII. rendű felperes ténylegesen jogegységi panasz eljárásra tartozó eltérést nem tudott igazolni, valójában az elsőfokon eljáró bíróság ezzel kapcsolatos álláspontját tette vitássá, de ez értelemszerűen nem a jogegységi panasz eljárás tárgya. A Jogegységi Panasz Tanács ezzel együtt részletesen megvizsgálta, hogy a határidő túllépésével összefüggésben bármely, a jogegységi panasz eljárásra tartozó hivatkozás megalapozottnak minősülhet, különös figyelemmel a 4/2023. JEH határozat rendelkezéseire. A VII. rendű felperes által hivatkozott jogegységi határozat, illetve kúriai határozatok azt írják elő, hogy a határidő túllépését az eljáró bíróság a bírság mértéke körében értékelje. A 4/2023. JEH határozat 2. pontja értelmében a bírság mértékének meghatározásakor az értékelés körébe kell vonni azt, hogy az ügyintézési határidő hatóság általi túllépése a jogsértő számára milyen jogsérelmet okozott, vagyis a tisztességes eljáráshoz való joga az adott ügy konkrét körülményeire figyelemmel sérült-e és az mennyiben indokolja a bírság mérséklését. A 4/2023. JEH határozat [64] pontja több körülményt, szempontot felsorol, amelyek adott esetben indokolhatják a határidőn túl kiszabott bírság elenyészését. Meghatározó jelentősége van a közigazgatási bírság alkalmazhatósága tekintetében pl. annak, hogy anyagi jogi vagy eljárási határidőt sértett-e a hatóság. Fontos szempont lehet az adott eljárás hossza, a határidőbe be nem számítható időtartamok száma, hossza és gyakorisága is. A 4/2023. JEH határozat [65] bekezdése értelmében a bírság mértékének meghatározásakor értékelendő, hogy az ügyintézési határidő túllépése a jogsértő számára milyen jogsérelmet okozott, ezáltal a tisztességes eljáráshoz való joga az adott ügy konkrét körülményeire figyelemmel sérült-e és az mennyiben indokolja a bírság mérséklését. Az észszerű határidőben való ügyintézés versenyügyi eljárás esetén sem ítéltető meg pusztán a törvényi határidő betartásának vizsgálatával. A törvényi határidő a kiindulási alapot biztosítja a tisztességes hatósági eljárással szemben támasztott követelmények kibontásához, értékeléséhez, de több mozzanaton keresztül, az adott ügy

konkrét körülményei alapján kell értékelni azt, hogy a határidő túllépése egyúttal a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét is okozta-e és ez mennyiben hat ki a bírság mértékére. A Kfv.37.452/2023/3. számú határozat utalt a 4/2023. JEH határozat indokolására, illetve az abban foglalt követelményre, hogy az ügyintézési határidő túllépését a bírság kiszabása körében értékelni kell. Hangsúlyozta a jogegységi határozat rendelkező részének 1. pontjában foglaltakat, miszerint versenytörvényi tárgyú ügyekben is kiszabható bírság az ügyintézési határidő túllépése esetén is.

[199] A Fővárosi Törvényszék jogerős határozata értelmében az alperes határozatának indokolása nem tartalmazta a késedelem pontos időtartamát, amely azonban nem hatott ki az ügy érdemére, mivel a perben az alperes a számítást elvégezte és a határidő túllépését nem vitatta. A Fővárosi Törvényszék értékelte, hogy az ügyintézési határidő túllépése milyen indokok miatt nem volt kihatással a bírság mértékére, illetve miért nem sértette az észszerű határidőn belüli eljárás követelményét. Ilyen indokok voltak az ügyintézési határidőbe be nem számító eljárási cselekmények, az eljárásba bevont vállalkozások és bizonyítási eszközök száma, és az ügy összetettsége. A Fővárosi Törvényszék több mozzanaton keresztül, az adott ügy konkrét körülményei alapján elvégzett értékelése eredményeként jutott arra a következtetésre, hogy az ügyintézési határidő túllépésével az alperes ugyan eljárási szabályt sértett, azonban ennek a bírságkiszabásra nem volt hatása. A jogegységi panasz eljárás az idézett kúriai határozatok elvi tartalmának vizsgálatára szorítkozik, arra, hogy a jogerős ítéletet hozó elsőfokú bíróság az ügyintézési határidő túllépését a bírság mértékének meghatározásakor az értékelése körébe vonta-e, figyelemmel az adott ügy egyedi körülményeire. Nem képezi a jogegységi panasz eljárás tárgyát az, hogy az elsőfokú bíróságnak kellett-e szempontokat vizsgálnia vagy más következtetést levonnia a bírság mértékét illetően.

[200] Az alperesi érdekelt a Bszi. 41/B. § (2) bekezdése alapján előterjesztett jogegységi panaszában arra hivatkozott, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzést hozó kúriai tanács a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ac) alpontjaiban foglalt eljárási szabályokat a hivatkozott és közzétett kúriai határozatoktól indokolatlanul eltérően értelmezte és alkalmazta. A Bszi. 41/B. § (2) bekezdésére alapított jogegységi panasz akkor van helye, ha a Kúria ítélkező tanácsa jogkérdésben – jogegységi eljárás kezdeményezése nélkül – úgy tért el a Kúria közzétett határozatától, hogy az adott eltérésre az alsóbb fokú bíróságok határozatában nem került sor.

[201] Az alperesi érdekelt jogegységi panaszában rögzítette, hogy a Bszi. 41/B. § (2) bekezdése alapján a támadott végzés ellen van helye jogegységi panasznak, a Bszi. 41/C. § (1) és (3)-(4) bekezdési alapján pedig nyilatkozott, hogy jogosult jogegységi panaszt előterjeszteni, és megjelölte a Kúria által 2012. január 1. után hozott és a BHGY-ban közzétett határozatokat, amelyekről a támadott végzés álláspontja szerint jogkérdésben eltért. Az alperesi érdekelt a következő közzétett kúriai döntésekre hivatkozott a jogkérdésben való eltérés alátámasztása érdekében: 7/2023. JEH, Jpe.III.60.037/2022/12. számú végzés, Kfv.35.481/2022/5. számú ítélet, Kfv.35.744/2011/13. számú ítélet, Kfv.37.762/2022/2024. számú ítélet, Kfv.37.780/2021/7. számú ítélet, Kfv.37.351/2021/9. számú ítélet.

[202] Az alperesi érdekeltnek a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ac) alpontjainak értelmezésével kapcsolatos jogegységi panaszával kapcsolatban a Jogegységi Panasz Tanács a következőkre utal.

[203] A Jogegységi Panasz Tanács a Jpe.II.60.019/2021/18. számú döntésben részletesen foglalkozott a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó döntéssel kapcsolatos jogegységi panasz eljárás kereteivel. Kifejezetten vizsgálta a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzés kapcsán, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdésének rendelkezései miként hozhatók összefüggésbe a Bszi. 41/B. § (1) bekezdés alapján előterjesztett jogegységi

panasszal. A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Jpe.II.60.019/2021/18. számú döntésének [40]-[42] bekezdésében részletesen kifejtette, hogy a Bszi. 41/B. § (1) bekezdése alapján előterjesztett jogegységi panasz a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjához tartozó befogadási okokhoz kapcsolódóan érdemben nem vizsgálható, mert ezen befogadási okokhoz más, általánosabb értékelési szempontok társulnak (nem az ügy érdeme, hanem a befogadási okok tekintetében releváns egyéb körülmények – joggyakorlat egysége, továbbfejlesztése, a jogkérdés különleges súlya, társadalmi jelentősége, uniós jogi norma értelmezésének szükségessége, vagy alapvető, ügy érdemére kiható eljárási, alapjogi jogsérelem – értékelésén alapul a döntés), továbbá a Bszi. 41/B. § (1) bekezdése alapján előterjesztett panasz feltétele, hogy a jogkérdésben (és nem a befogadási okok releváns körülményeiben) való eltérésre a felülvizsgálati kérelemben már hivatkozzon a panaszos, amely e befogadási okok tekintetében nyilvánvalóan teljesíthetetlen. Ugyanez a határozat úgy fogalmazott, hogy az előzetes döntéshozatali eljárás szükségességének megítélése szorosan összefügg az alapul fekvő jogvitában eldöntendő jogkérdéssel, amelynek helyes vagy helytelen megítélése a befogadás megtagadása ellen benyújtott jogegységi panasz kapcsán nem vizsgálható, mert az az ügy érdemi elbírálását feltételezné. A jogi érvelés a Jpe.II.60.030/2022/8. számú határozat szerint is irányadó volt, amely okból nem volt lehetőség arra, hogy az alperesi érdekelt jogegységi panaszának a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontjaihoz tartozó érvelését érdemben vizsgálja, miután ezeket az érveket a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának egyes jelölt alpontjaihoz tartozó érvelésként azonosította.

[204] Az alperesi érdekelt a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja és ac) alpontja kapcsán terjesztette elő jogegységi panaszát, ebben szükségképpen a befogadási okok releváns körülményeiben (joggyakorlat egysége, előzetes döntéshozatali eljárás szükségessége) és nem a jogkérdésben való eltérésre hivatkozott.

[205] Az alperesi érdekelt arra hivatkozott, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ac) alpontjai eljárási szabályok, amelyeket a támadott végzés a hivatkozott és közzétett kúriai határozatoktól eltérően értelmezett és alkalmazott. A felülvizsgálati kérelem befogadásainak feltételei eljárási normák, ezért elegendő, hogy az alkalmazott eljárási rendelkezés tartalma és az absztrakt jogkérdés azonosságát igazolta.

[206] Hivatkozott a Jpe.II.60.027/2021/8. számú határozatra annak alátámasztása érdekében, hogy eljárásjogi kérdések esetében az ügyazonosság fennállását a jogkérdés azonosságaként értelmezi a kúriai joggyakorlat. Eszerint előfordulhat, hogy ugyanazon eljárásjogi rendelkezéseket eltérő ténybeli és anyagi jogi alapon elbírálandó ügyekben kell azonosan alkalmazni. E körben annak kell jelentőséget tulajdonítani, hogy az alkalmazott eljárási rendelkezés azonos-e, és az összehasonlítandó ügyekben az alkalmazott normával összefüggésben felvetett absztrakt jogkérdés azonos vagy eltérő módon került megválaszolásra. A Jpe.II.60.027/2021/8. számú határozatban az eljárási rendelkezés azonos volt, és a Jogegységi Panaszt Tanács vizsgálta, hogy az összehasonlított ügyekben az alkalmazott norma kapcsán felvetett absztrakt jogkérdés azonos vagy eltérő módon került megválaszolásra. A konkrét ügyben a jogegységi panasszal támadott kúriai végzés a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 260. § (1) bekezdés a) pontja alapján úgy foglalt állást, hogy az EUB ítélete el nem bírált jogerős bírói határozatnak minősül, amely lehetővé teszi a perújítást. A Jogegységi Panasz Tanács az ügyazonosságot a Kfv.37.425/2012/8. számú kúriai közzétett határozattal látta megállapíthatónak, amely bár közigazgatási ügyben meghozott határozat, a Kúria e döntésében a régi Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében vizsgálta a perújítás megengedhetőségét, lehetséges alapjait. Ebben az ügyben a Kúria – egyebek mellett – rámutatott: az alapper jogi alapjaihoz tartozó kérdés, a fél által állított alapperbeli jogsérelem olyan jogkérdés, amely perújítás alapját nem

képezheti. A perújítási kérelem nem terjeszthető elő, ha annak alapja nem ténybeli, hanem jogi sérelmet takar.

[207] Ellentétben az alperesi érdekelt állításával a Jpe.II.60.027/2021/8. számú határozat szerint az ügyszabályosság igazolásához nem elegendő, hogy az alkalmazott eljárási rendelkezések tartalmilag azonosak. Arra van szükség, hogy az alkalmazott eljárásjogi szabály azonos legyen, ezután következhet annak értékelése, hogy az eljárási rendelkezések kapcsán felmerült absztrakt jogkérdések azonos vagy eltérő módon kerültek megválaszolásra. Az azon hivatkozása, hogy a jogerős ítélet eljárási szabályt sért, csak akkor vezethet eredményre, ha megjelöl olyan közzétett kúriai határozatot, amely szerint a Kúria ugyanilyen eljárási helyzetben az ügy érdemében eltérő döntést hozott (Jpe.II.60.002/2023/5., Jpe.II.60.004/2023/7.)

[208] Hivatkozott a Kfv.37.471/2024/9. számú ítéletre, amelyben az eljáró kúriai tanács megállapította az ügyszabályosságot két eltérő tényállású ügyben az azonos eljárásjogi aspektusra tekintettel. Az összehasonlított ügyekben az eljáró bíróságok a Kp. 48. § (1) bekezdéséhez kapcsolódó alaki védekezés tárgyában nem hoztak határozatot. Az ügyszabályosság szempontjából jelentősége volt az alkalmazott eljárási rendelkezések [Kp. 48. § (1) bekezdés] és az ezzel kapcsolatban felmerült jogkérdések azonosságának (alaki védekezésről való döntéshozatal).

[209] Összességében megállapítható, hogy az alperesi érdekelt által megjelölt közzétett döntések egyikében sem alkalmazott a Kúria olyan eljárási jogszabályt, amely alapján a Kúriának a felülvizsgálati kérelemben állított jogszabálysértés és jogegység kapcsolatát kellett volna vizsgálnia. Ezen túlmenően a Kúria a közzétett döntései egyikében sem határozott a felülvizsgálati kérelem befogadásáról a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ac) alpontjai alapján az alperesi érdekelt által megjelölt indokok helytállósága miatt. Megjegyzi a Jogegységi Panasz Tanács azt is, hogy a felhívott egyes határozatokat még a régi Pp. hatálya alatt hozták. A régi Pp. nem ismerte a felülvizsgálati kérelem befogadásának jogintézményét, így a hivatkozott ítéletekben fogalmilag nem merülhet fel a felülvizsgálati kérelem befogadásával kapcsolatos jogkérdés. Nem jelölt meg olyan közzétett kúriai határozatot, amely a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a felülvizsgálati kérelmet a jogegység biztosítása érdekében arra hivatkozással fogadta be, hogy a jogerős ítélet nem illeszkedett az EUB által kialakított joggyakorlatba. Nem jelölt meg olyan közzétett kúriai határozatot sem, amely a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontja alapján a felülvizsgálati kérelem befogadását a CILFIT kritériumok érdemi értékelése mellett tagadta meg.

[210] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti befogadási okkal kapcsolatban a Jogegységi Panasz Tanács az alábbiakat emeli ki:

[211] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának első fordulata értelmében a Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a joggyakorlat egysége miatt indokolt.

[212] A 7/2023. JEH szerint a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében történő befogadásra általánosságban akkor kerülhet sor, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria még nem foglalt állást, feltéve hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn. A 7/2023. JEH rendelkező részében foglalt jogértelmezésre azért volt szükség, mert az előzetes döntéshozatali indítványban megjelölt határozatok a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont első fordulata a Kúria több más tanácsa által folytatott gyakorlatától (Kfv.38.087/2021/2., Kfv.37.207/2023/2.) eltérően értelmezték. Az eltéréssel érintett Kfv.37.162/2023/2. és Kfv.37.172/2023/2. számú végzések indokolása tartalmazta azt a megállapítást, hogy a „Kúriának azt kell vizsgálnia, hogy a támadott jogerős ítélet felvet-e

olyan elvi jogkérdést, amelyben a Kúria még nem foglalt állást vagy a Kúria joggyakorlata egységes-e, nem pedig azt, hogy a támadott jogerős ítélet mennyiben van összhangban az elsőfokú bíróság más ítéleteivel.” Az indítványban idézett korábbi kúriai végzésekre képest az eltérés abban mutatkozott, hogy – amennyiben a Kúria az adott jogkérdésben még nem foglalt állást – további feltételként kell-e vizsgálnia, hogy vannak-e az alsóbb fokú bíróságoknak az adott jogkérdésben eltérő határozatai.

[213] A 7/2023. JEH az ellentmondást akként oldotta fel, hogy kimondta: a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának első fordulatra való hivatkozás esetén konjunktív feltételként kell vizsgálni egyrészt azt, hogy az adott elvi jelentőségű jogkérdésben a Kúria BHGY-ban közzétett határozatában korábban már állást foglalt-e, másrészt pedig azt, hogy a felvetett jogkérdésben vannak-e olyan eltérő bírói döntések, amelyek arra világítanak rá, hogy a bírói gyakorlat széttartó lenne, annak egysége – ellentétes jogértelmezés miatt – a támadott jogerős ítélet folytán sérült vagy ennek veszélye áll fenn. A Jogegységi Panasz Tanács utalt arra is, hogy a bírósági határozatok közötti, jogkérdésben való ellentmondás esetén a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont) aa) alpontjának első fordulatra vagy a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontjára lehet hivatkozni a felülvizsgálati kérelemben, valamennyi befogadási ok a jog egységét hivatott biztosítani. A két befogadási ok között az a különbség, hogy míg az utóbbi esetében a Kúria által közzétett határozatától áll fenn jogkérdésben az eltérés, addig az előbbi esetében az eltérés kettő vagy több, alsóbb fokú bíróságok által hozott határozat között fedezhető fel. A joggyakorlat egységének biztosítása miatti befogadást tehát a Kúria közzétett határozatai közti eltérés vagy az alsóbb fokú bíróságok egymásnak ellentmondó határozatai egyaránt megalapozhatják.

[214] A jogegységi határozat a bíróságokra kötelező jogértelmezést nem általánosságban, hanem az indítványban megjelölt kérdésben és az abban megjelölt okokra reflektálva tartalmazza [Bsz. 33. § (2) bekezdés]. A jogegységi határozat kizárólag az eltéréssel érintett két kúriai döntések indokolásainak [14] bekezdésében foglalt jogértelmezés és más korábbi közzétett kúriai határozatban megfogalmazott jogértelmezés közti ellentétet oldotta fel. Ennek eredményeként nem tartotta fenn azt a [14] bekezdésben foglalt megállapítást, amely szerint „a befogadás során nem azt kell vizsgálni, hogy a támadott jogerős ítélet mennyiben van összhangban az elsőfokú bíróság más ítéleteivel.” A 7/2023. JEH foglalt jogértelmezésre hivatkozással kizárólag az olyan érvelés lehetne érdemben vizsgálható, amely szerint a felülvizsgálati kérelem befogadását annak ellenére tagadták meg, hogy a felmerült jogkérdésben az alsóbb fokú bíróságok már döntöttek és a döntéseik között eltérés mutatkozott. Az ilyen hivatkozás pontosan azt a jogértelmezést sérelmezné, ami a jogegységi határozat szerint nem volt fenntartható: a felülvizsgálati kérelem befogadása körében az eljáró tanács nem vetette össze a jogerős határozatot más alsóbb fokú bíróságok határozataival. Ugyanakkor az alperesi érdekelt jogegységi panaszja ilyen érvelést nem tartalmazott. Az előzetes döntéshozatali indítványban megjelölt ellentét nem arra vonatkozott, hogy mely bíróságok joggyakorlatával kell összevetni a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítéletet, hanem arra, hogy amennyiben az adott jogkérdésben a Kúria még nem foglalt állást, további feltételként kell-e vizsgálni, hogy vannak-e az alsóbb fokú bíróságoknak az érintett jogkérdésben eltérő határozatai.

[215] Tévesen hivatkozott az alperesi érdekelt a 7/2023. JEH [11] bekezdésében foglalt indítványozói álláspontra is, amely a következő: „a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálati kérelem akkor fogadható be, sőt, akkor be kell fogadni, ha az adott jogkérdésben eltérő és egyidejűleg élő bírósági határozatok léteznek.” Kiemelte, hogy amíg az alsóbb fokú bíróságok döntöttek a felmerült jogkérdésben és döntéseik között nincs eltérés abban a tekintetben, hogy az egyes jogszabályokat miként kell értelmezni, illetve alkalmazni, addig a joggyakorlat egységének biztosítása nem kívánja meg feltétlenül a Kúria

iránymutatását (Kfv.37.127/2023/2., Kfv.37.137/2023/2.). Hozzátette: akkor azonban, ha az így kialakult gyakorlat jogszabálysértő vagy ellentétes az Alkotmánybíróság, az EUB kötelező értelmezésével, illetve az Emberi Jogok Európai Bíróságának figyelembe veendő gyakorlatával, a felülvizsgálati kérelem befogadása indokolt.

[216] Egyrészt a Jogegységi Panasz Tanácsnak a jelen eljárásban nem az a feladata, hogy az előzetes döntéshozatali indítványban megfogalmazott állásponttal vesse össze a felülvizsgálati kérelmet megtagadó végzésben foglalt jogértelmezést. Az előzetes döntéshozatali indítványban megjelölt eltérést az azt alátámasztó indokok figyelembevételével mellett a jogegységi határozat feloldotta. Ennek során nem fogalmazott meg olyan a bíróságok által követendő jogértelmezést, amely szerint a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a joggyakorlat egysége körében vizsgálni kell a támadott jogerős ítéletnek az elsőfokú bíróság más ítéleteivel és az EUB ítéleteivel fennálló összhangját, ilyen bekezdésre az alperesi érdekelt sem hivatkozott. Másrészt, amennyiben van ilyen kötelező jogértelmezés, akkor azt az alperesi érdekeltnek be kellett volna mutatnia, és legalább utalnia kellett volna arra, hogy attól a támadott végzés eltért. Nem hivatkozott azonban olyan közzétett kúriai döntésre, amely azért fogadta be a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján, mert a felmerült jogkérdésben kialakult bírósági gyakorlat ellentétes az EUB kötelező értelmezésével.

[217] Az alperesi érdekelt álláspontja szerint a támadott végzés eltért a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában foglalt „joggyakorlat egysége” fogalmának értelmezése tekintetében a Jpe.III.60.037/2022/12. számú végzéstől is. Hivatkozott arra, hogy az általa megjelölt végzés alapján a Kúria a jogszabályokon alapuló töretlen joggyakorlatától abban az esetben tér el, ha például az EUB uniós jogszabály értelmezése a nemzeti jogszabálynak más alkalmazási irányt szabott. Ebből szerinte az következik, hogy ha a Kúria kialakult joggyakorlatától el kell térni, mert az irányadó nemzeti jogszabálynak az EUB értelmezése más alkalmazási irányt szabott, akkor a felülvizsgálati kérelem befogadhatósága körében is vizsgálni kell, hogy az elsőfokú bíróság ítélete ellentétes az EUB ítéleteivel. A felülvizsgálati kérelem befogadásáról való döntés során az eljáró tanácsnak vizsgálnia kellett volna, hogy felmerülhet-e a hivatkozott uniós ítéletek és a támadott jogerős ítélet közötti ellentmondás, összeütközés. Ezt azonban a Kúria elmulasztotta, ekként pedig a támadott végzés eltért a Jpe.III.60.037/2022/12. számú végzéstől. A két végzés egyaránt azt a kérdést veti fel, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti „joggyakorlat” részét képezik-e az EUB ítéletei, ám erre eltérő választ adtak.

[218] A bíróságokra kötelező jogértelmezést a Kúria 2012. január 1. után hozott és a BHGY-ban közzétett eseti határozataival mellett a Kúria jogegységi határozatai és a jogegységi hatályú határozatai tartalmazzák. Ezekről a Kúria eljáró tanácsai jogegységi eljárás kezdeményezése mellett eltérhetnek. A Bszi. 41/D. § (1) és (4) bekezdései értelmében, ha a Jogegységi Panasz Tanács megállapítja a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérést, határozatban dönt a bíróságokra kötelező értelmezésről. Az alperesi érdekelt által megjelölt ügyben indult jogegységi eljárásban a Jogegységi Panasz Tanács nem döntött a bíróságokra kötelező jogértelmezésről, hanem azzal éppen ellenkezőleg, a Bszi. 40. §-a alapján a jogegységi határozat meghozatalát mellőzte. Következésképpen a Jpe.III.60.037/2022/12. számú végzés a bíróságokra kötelező jogértelmezést nem tartalmaz, az ilyen végzéstől való eltérésre jogegységi panaszt sikerrel alapítani nem lehet.

[219] Ellentétben az alperesi érdekelt hivatkozásával a Jpe.III.60.037/2022/12. számú végzés egyébként sem veti fel azt a kérdést, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti „joggyakorlat” részét képezik-e az EUB ítéletek. A Kp. 118. § (1) bekezdése alapján az eljáró kúriai tanácsnak abban a kérdésben kell döntenie, hogy a jogerős döntéssel szemben benyújtott felülvizsgálati kérelem befogadható-e. A befogadásról szóló döntés során a

Kúriának nem az egyedi ügyben hozott bírósági határozat jogszerűségét, hanem az egyedi ügy és a jogegység kapcsolatát kell vizsgálnia. A Kúria befogadás körében történő döntéshozatala során az ügy érdemében hozott ítélet jogszerűségét nem vizsgálhatja, kizárólag azt, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadása a jogszabály által meghatározott valamely okból – jelen ügyben a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában foglalt okból – indokolt-e. A Jpe.III.60.037/2022/12. számú végzésnek nem volt tárgya, hogy a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős elsőfokú határozat illeszkedik-e a kialakult bírósági gyakorlatba vagy attól eltért, ezért a befogadás indokolt volt. A Jpe.III.60.037/2022/12. számú végzés tárgya az volt, hogy ha a megismételt eljárás folytán az elsőfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésben foglalt kúriai iránymutatás alapján hozta meg a jogerős ítéletét, akkor az ezzel szemben megindult felülvizsgálati eljárásban vajon ugyanazt a jogkérdést, amelyet a Kúria (korábban eljárt) tanácsa már eldöntött, ismételten elbírállhatja-e a Kúria vagy csak arról dönthet, hogy az elsőfokú bíróság az első alkalommal eljárt kúriai tanács végzésében foglaltaknak eleget tett-e.

[220] A Jpe.III.60.037/2022/12. számú végzés azt vizsgálta, hogy a megismételt eljárásra adott kúriai iránymutatás mennyiben köti az ugyanabban a jogkérdésben ismételten eljáró kúriai tanácsot a Kp. 110. § (1) bekezdés, 112. § (2) bekezdés és 116. § d) pontja alapján. Az ilyen módon megfogalmazott jogkérdésre – az alperesi érdekelt állításával ellentétben – a végzés nem adhatta és nem is adta azt a választ, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti „joggyakorlat” tartalmának meghatározása kapcsán relevánsak az EUB ítéletei. A Jpe.III.60.037/2022/12. számú végzés szerint a Kp. 110. § (1) bekezdésén, 112. § (2) bekezdésén és 116. § d) pontján alapuló kúriai joggyakorlat alapján az új eljárást elrendelő felsőbbbíróági iránymutatás köti az új eljárást lefolytató bíróságot. A megismételt elsőfokú eljárásban meghozott jogerős ítélettel szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán megindult rendkívüli perorvoslati eljárásban a már eldöntött jogkérdés vonatkozásában a Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy az elsőfokú bíróság a korábbi, a jogkérdést már elbírált végzésben foglaltaknak megfelelő döntést hozott-e; a kúriai végzés új eljárásra vonatkozóan adott kötelező utasításának jogszerűsége az új eljárásban meghozott jogerős ítélet elleni felülvizsgálati eljárásnak nem tárgya. Ettől a joggyakorlattól abban az esetben kell eltérni, ha például az EUB uniós jogszabály értelmezése a nemzeti jogszabálynak más alkalmazási irányt szabott (pl. Kfv.35.481/2022/5.), vagy az Alkotmánybíróság az alkalmazott jogszabályokra vonatkozó indítványt érdemi határozatával elbírált (az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 63. §), illetve, ha a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa közzétett határozatról döntött (Bszi. 41/D. §), és azok kihatnak az ügyre. A megismételt eljárásban eljárt elsőfokú bíróság a kúriai iránymutatást követte, a kúriai végzésben elbírált jogkérdést – a két felülvizsgálati eljárás közötti időben meghozott, az Alkotmánybíróság, a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa irányadó döntése, az EUB uniós jogértelmezése, jogszabály vagy releváns tényállási elem lényeges változása hiányában – ismételten nem lehetett a felülvizsgálat tárgyává tenni. A Jpe.III.60.037/2022/12. számú végzés és a támadott végzés a két ügyben eltérő eljárási jogszabály értelmezése kapcsán felmerült különböző jogkérdésekre eltérő válaszokat adtak. A támadott végzést hozó felülvizsgálati tanács előtt nem volt kérdés az, hogy egy korábbi kúriai végzésben foglalt iránymutatás köti-e az elsőfokú bíróságot akkor, ha a két felülvizsgálati eljárás közötti időben az EUB adott jogkérdésben uniós jogot értelmező ítéletet hozott.

[221] Ugyanez igaz az alperesi érdekelt által hivatkozott Kfv.35.481/2022/5. számú határozatra, amely nem a Kp., hanem a régi Pp. 275. § (5) és (7) bekezdéseiben foglalt eljárásjogi szabály alapján kialakult kúriai joggyakorlatot idézte. A megelőző kúriai határozat kötőerejének jogintézménye enged kivételeket, mint azt a Kúria Kfv.35.040/2022/8. számú végzése is megállapította. „A megismételt eljárás során az elsőfokú bíróságot kötötte a Kúria végzésében adott utasítás. Ez a régi Pp. 252. § (4) és 206. § (1) bekezdésén nyugvó kötöttség

mindaddig fennállt, amíg ugyanaz volt a peranyag, mint amelyre a Kúria alapozta döntését. A kötöttség tehát nem abszolút, amennyiben az újabb eljárás során új tények, bizonyítékok merülnek fel, és azok a Kúria megállapításait megdöntik, vagy az elrendelt bizonyítást időközben a per állása, illetőleg alakulása feleslegessé teszi, akkor az elsőfokú bíróság, újabb tényállást állapíthat meg, és újabb következtetésekre juthat, illetőleg mellőzheti a bizonyítást.” A bizonyításon túl eltérést eredményezhet az irányadó jogszabályi környezet megváltozása is, amely a közigazgatási perekben jellemzően időközben hatályba lépett, de a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazandó új normákkal vagy az Alkotmánybíróság döntésével, az EUB ítéletével, vagy éppen az alperes által indítványozott jogegységi határozattal következhet be.

[222] A konkrét ügyben a jogerős ítéletet hatályon kívül helyező, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozathozatalra utasító kúriai végzés kötötte az alsóbb fokú bíróságot. Az elsőfokú bíróság az elévülés tekintetében előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett, ahol az EUB a C-636/20. számú végzésével a kérelmet – indokolásbeli hiányosságai miatt – nem fogadta be, és irányadónak tekintette a Kúria elévülésre vonatkozó jogértelmezését. A Kfv.35.481/2022/5. számú döntés alapjául szolgáló ügyben eljáró felülvizsgálati tanács az EUB C-39/20. számú ítéletében foglalt jogértelmezésre hivatkozással tért el a hatályon kívül helyező és új eljárásra, valamint új határozathozatalra utasító kúriai végzésben foglalt iránymutatástól, és döntött arról, hogy a vámtartozások elévülése nem következett be. A Kúria Kfv.35.481/2022/5. számú ítélete a támadott végzéshez képest eltérő eljárásjogi szabály kapcsán felmerült jogkérdésre különböző választ adott. Egyrészt lényeges különbség, hogy a Kfv.35.481/2022/5. számú ítélet alapjául szolgáló felülvizsgálati eljárás a régi Pp. alapján folyt, a felülvizsgálati eljárás érdemi lefolytatását nem előzte meg a befogadásról szóló döntés. Az alperesi érdekelt tehát a Kfv.35.481/2022/5. számú ítélet alapján nem tudta igazolni azt, hogy a Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján befogadta a felülvizsgálati kérelmet arra hivatkozással, hogy az elsőfokú bíróság ítélete eltért az EUB ítéletében foglalt jogértelmezéstől. Továbbá a támadott végzést hozó felülvizsgálati tanácsnak nem kellett azt a kérdést vizsgálnia, hogy az elsőfokú bíróság azért, mert a magasabb szintű bíróság által tett megállapítások kötötték az adott ügyben, nem értékelte ezen megállapítások uniós joggal való összhangját.

[223] Az alperesi érdekelt által hivatkozott Kfv.35.481/2022/5. számú kúriai ítélet a régi Pp. 275. § (5) és (7) bekezdéseinek értelmezése körében utalt az EUB azon ítéleteire, amelyekben vizsgálta a hatályon kívül helyezést kimondó bírósági határozatnak való megfelelés kötelezettségének kérdését. A C-416/10. számú ítélet értelmében a nemzeti bíróság, amely élt az EUMSZ 267. cikkében részére biztosított lehetőséggel, kötve van az alapügy elbírálásánál az EUB által adott jogértelmezéshez, és adott esetben figyelmen kívül kell hagynia a felsőbb szintű bíróság megállapításait, ha úgy ítéli meg, hogy ezen értelmezésre figyelemmel azok nem felelnek meg az uniós jognak.

[224] A hivatkozott kúriai ítélet kapcsán nem önmagában annak volt jelentősége, hogy az eljárás tanács eltért a korábbi kúriai végzésben foglaltaktól arra hivatkozással, hogy abban elmaradt a vámjogra vonatkozó uniós jogi szabályok alkalmazása. A hivatkozott ítélet jelentősége abban állt, hogy a régi Pp. 275. § (5) és (7) bekezdéseit úgy kellett értelmezni, hogy az a nemzeti bíróság, amely élt az EUMSZ 267. cikkében biztosított lehetőséggel, figyelmen kívül hagyhatja a felsőbb szintű bíróság kötelező megállapításait, ha úgy ítéli meg, hogy az EUB ezen értelmezésre figyelemmel azok nem felelnek meg az uniós jognak. A Kfv.35.481/2022/5. számú ítélet vonatkozásában ez azt jelentette, hogy a hatályon kívül helyező kúriai végzésben foglalt, a konkrét ügyben megismételt eljárásra korábban adott iránymutatás kötőerejét felülírhatta az előzetes döntéshozatali eljárás eredményeként hozott EUB ítélet, amennyiben azt az elsőfokú bíróság sikerrel kezdeményezte. A megismételt

eljárásban az elsőfokú bíróság előzetes döntéshozatal iránti kérelmét az EUB nem fogadta be, ezt követően irányadónak tekintette az elévülés kúriai végzésben foglalt értelmezését. Ebből azonban nem következik, hogy az eljáró kúriai tanácsnak a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján az elsőfokú bíróság ítéletét össze kellett volna vetnie az EUB más ügyben adott korábbi jogértelmezésével. A hivatkozott ítéletben elfogadott régi Pp.-re vonatkoztatható jogértelmezés azt sem igazolja, hogy a „joggyakorlat egysége” fogalmába nem csak a magyar elsőfokú bíróság döntései tartoznának bele. Az ügyek közti jelentős különbség abban áll, hogy eltért az értelmezendő eljárásjogi norma: míg a Kfv.35.481/2022/5. számú ügyben a régi Pp. szerinti megismételt eljárásra adott kúriai iránymutatás kötőerejének terjedelme volt a kérdés mind az elsőfokú bíróság, mind pedig az ismételten eljáró kúriai tanács vonatkozásában, addig az alperesi érdekelt a támadott végzés kapcsán a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti „joggyakorlat egysége” értelmezését sérelemmezte.

[225] Az alperesi érdekeltnek azt kellett volna igazolnia, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján indokolt volt a befogadás egy olyan ügyben, amelyben a nemzeti bíróság figyelmen kívül hagyta az EUB által az alkalmazandó rendelkezések tekintetében adott jogértelmezést. Az alperesi érdekelt azonban nem igazolta, hogy a Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján arra hivatkozással fogadta be a felülvizsgálati kérelmet, hogy a jogerős határozatot hozó elsőfokú bíróság eltért az EUB ítéletében foglalt jogértelmezéstől, mert létezett a jogkérdést illetően követendő korábbi kúriai iránymutatás.

[226] A joggyakorlat egységének értelmezése kapcsán az alperesi érdekelt hivatkozott a Kfv.35.744/2011/13. számú „precedensértékű” ítéletre is, amelyben a Kúria azért nem kezdeményezte az EUB előzetes döntéshozatali eljárását, mert a felperes által feltett kérdések tekintetében egyértelmű volt az uniós jog alkalmazása, illetve mert a „Kúria jelen ügyben sem vonta kétségbe, hogy az EUB által hozott ítéletek, illetőleg az ezekben kifejtett jogértelmezés kötelező a kérdést előterjesztő nemzeti bíróságra, illetve mindazon nemzeti bíróságokra, amelyek azonos, illetve tartalmilag hasonló kérdésekben ítélik meg.” Az alperesi érdekelt szerint a támadott végzés eltért a Kfv.35.744/2011/13. számú ítélettől, mert figyelmen kívül hagyta az EUB ítéleteinek értékelését a joggyakorlat egységének vizsgálatakor. A hivatkozott ítélet és a támadott végzés között az ügyszakosság megállapítható, mert mindkét ügyben felmerült annak a kérdése, hogy az EUB jogértelmezése mennyiben köti a nemzeti bíróságokat.

[227] A Kfv.35.744/2011/13. számú ítéletben a Kúriának a befogadás körében nem kellett értékelnie a felülvizsgálati kérelemben állított jogsértés és a jogegység kapcsolatát. Következésképpen a megjelölt ítélet azt nem támasztja alá, hogy a Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a jogegység biztosítása érdekében befogadta annak vizsgálata céljából, hogy a jogerős bírósági ítélet illeszkedik-e az EUB által kimunkált joggyakorlatba. A kúriai ítélet még általánosságban sem veti fel a jogkérdésben történt eltérés elvi lehetőségét, hiszen a keresettel, illetve felülvizsgálati kérelemmel támadott határozatok megfeleltek a C-439/04. és C-440/04. valamint a C-354/04., C-355/04. és C-484/04. számú ítéletekben foglaltaknak. Ezen túlmenően a Kfv.35.744/2011/13. számú ítélet csupán megerősíti azt, amit a támadott végzés sem vont kétségbe, vagyis hogy az EUB által hozott ítéletekben kifejtett jogértelmezés kötelező a kérdést előterjesztő nemzeti bíróságra, illetve mindazon nemzeti bíróságokra, amelyek azonos, illetve tartalmilag hasonló kérdésekben ítélik meg. A támadott végzés ugyanis nem arra hivatkozással tagadta meg a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján, mert kétségbe vonta, hogy az EUB ítéletekben foglalt jogértelmezés kötelezi a nemzeti bíróságokat. Ilyen indokolást a támadott végzés nem tartalmaz. A támadott végzést hozó kúriai tanács azért tagadta meg a felülvizsgálati kérelem befogadását, mert szétartó alsóbb fokú bírósági

döntések nélkül az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata nem volt indokolt a joggyakorlat egységének biztosítására hivatkozással.

[228] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontja szerinti befogadási okkal kapcsolatban hivatkozott kúriai döntésektől való eltérés érdemben nem volt vizsgálható.

[229] Az alperesi érdekelt szerint a támadott végzés hatályon kívül helyezése amiatt is indokolt, mert a Kúria elmulasztotta érdemben megindokolni, hogy az általa megfogalmazott kérdések kapcsán az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése miért nem szükséges. Ezzel a támadott végzés eltért a Kúria közzétett határozataitól, amelyek érdemi indokolást követelnek meg a Kúriától az előzetes döntéshozatali eljárás szükségességének vizsgálata kapcsán. A Jogegységi Panasz Tanács ismételten hangsúlyozza, hogy a jogegységi panasz eljárásnak nem tárgya a megtámadott végzés törvényességi vizsgálata, ideértve a határozat indokolásának értékelését.

[230] A Kúria a Kfv.37.762/2022/24. számú ítéletében megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék kellő mértékben megindokolta az EUB-hoz fordulás elutasítását, mivel: „az elsőfokú eljárásban a III-VI. rendű felperesek kereseti kérelme bemutatásakor ismertette a III-VI. rendű felperesek részéről feltenni javasolt kérdéseket, a kezdeményezés indokolatlanságát pedig az ítélete indokolása [224] pontja tartalmazta.” A Kúria a Kfv.37.351/2021/9. számú ítéletében kimondta, hogy a bíróság az „előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítását legkésőbb az ítéletében köteles megindokolni. Ennek elmaradása az ügy érdemére kiható jogszabálysértés.” A Kúria Kfv.37.780/2021/7. számú ítéletében hivatkozott a Kfv.37.351/2021/9. számú ítéletében foglaltakra és döntésének elvi tartalmát ahhoz hasonlóan fogalmazta meg: „az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítását legkésőbb az ítéletében köteles megindokolni. Ennek elmaradása az ügy érdemére kiható jogszabálysértés.”

[231] Az alperesi érdekelt szerint a hivatkozott ítéletek alátámasztják azt, hogy a Kúria az előzetes döntéshozatali eljárás iránti kérelem elutasítása esetén köteles érdemben indokolt döntést hozni. Az alperesi érdekelt szerint az ügyazonosságot az alapozza meg, hogy az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére vonatkozó indítvány elbírálása olyan eljárásjogi kérdés, amelyet minden esetben egyformán kell értelmezni és alkalmazni. A CILFIT ügyben meghatározott kritériumok alapján csak abban az esetben mellőzhető az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése, amennyiben a felmerült kérdés nem releváns, az adott rendelkezést az EUB már értelmezte, vagy az uniós jog helyes alkalmazása egyértelmű, és nem merül fel kétség a helyes alkalmazása tekintetében. Ezzel ellentétben a támadott végzés mellőzte a CILFIT kritériumok *prima facie* vizsgálatát, hiszen nem tett eleget a hivatkozott ítéletek szerinti indokolási kötelezettségnek, és érdemben nem fejtette ki, hogy miért nem tartja szükségesnek és kötelezőnek az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.

[232] Az alperesi érdekelt a Kúria több határozatára is hivatkozott, hogy alátámassza: a nemzeti bíróságokat érdemi indokolási kötelezettség terheli. A jogegységi panasz eljárás tárgya ugyanakkor nem az, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontját általában úgy kell értelmezni, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadást megtagadó végzést érdemben indokolni kell. A jogegységi panasz eljárás tárgya az, hogy a támadott végzés eltért-e a Kúria olyan közzétett határozatától, amelyben a Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontja alapján megtagadta és értékelte, hogy a megjelölt uniós jogi norma az ügyben releváns, illetve azt a rendelkezést az EUB már értelmezte, vagy az uniós jog helyes alkalmazása egyértelmű. Kétségtelen, hogy az alperesi érdekelt által megjelölt kúriai határozatok megfogalmazzák azt a követelményt, hogy a bíróság az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítását legkésőbb az ítéletében köteles megindokolni. A hivatkozott döntések ugyanakkor éppen azt nem támasztják alá,

amire az alperesi érdekelt jogegységi panaszát alapította a Bszi. 41/B. § (2) bekezdés alapján: a Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontjában foglalt befogadási ok értékelése körében eltért a Kúria közzétett felülvizsgálati kérelmet megtagadó végzésétől.

[233] Ezen túlmenően jelentős különbség, hogy a megjelölt ügyekben az indítványozók az elsőfokú bíróságoktól kérték az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését. A Kfv.37.762/2022/24. számú ítélet alapjául szolgáló ügyben a III-VI. rendű felperesek egyrészt az EUMSZ 101. cikk Alapjogi Charta 47. cikkének együttes értelmezésével arra vártak választ, hogy a bizonyítékok értékelésénél mire kell figyelemmel lenni, másrészt az EUMSZ 101. cikke értelmezését kérték arra vonatkozóan, hogy egy ajánlást lehet-e versenykorlátozónak minősíteni, ha nincs hatással a piaci magatartásra, a gazdasági versenyre, s kifejezetten nem kerül alkalmazásra. Az elsőfokú bíróság szerint azért volt a kezdeményezés indokolatlan, mert a felperesek által feltett két kérdés az adott ügyben az alperest terhelő tényállás tisztázási kötelezettségéhez kapcsolódott, amely az EUB előzetes döntéshozatali eljárásának keretébe nem vonható. A Kfv.37.351/2021/9. számú végzés alapjául szolgáló elsőfokú eljárásban a felperes a GDPR értelmezése kapcsán indítványozta az előzetes döntéshozatali eljárást, amelyet az elsőfokú bíróság elutasított, ugyanakkor az ezzel kapcsolatos határozatát sem a végzésében, sem az ítéletében nem indokolta. A Kfv.37.780/2021/7. számú végzés alapjául szolgáló ügyben a felperesek az Európai Parlament és Tanács 2005/29/EK irányelv egyes rendelkezéseinek értelmezése kapcsán kezdeményezték az előzetes döntéshozatali eljárást, a kérelmük elutasítását azonban az elsőfokú bíróság nem indokolta. A hivatkozott döntések tehát csak azt támasztják alá, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elutasítását legkésőbb az ítéletben indokolni kell, amely a két kúriai végzés alapjául szolgáló ügy elsőfokú bírósági ítéletéből hiányzott. A támadott végzés nem az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet utasította el az ügy érdemi elbírálása körében, hanem a felülvizsgálati kérelem befogadását az előzetes döntéshozatal szükségességére hivatkozással nem tartotta indokoltnak. A támadott végzés ezzel összefüggő indokait a [128]-[130] bekezdések tartalmazzák. Az indokolás terjedelmét, az esetleges hiányok mértékét – összehasonlítható közzétett referenciahatározatok hiányában – a Jogegységi Panasz Tanács nem vizsgálhatta, az indokolás felülbírlata túlmutat a jogegységi panasz eljárás keretein.

[234] Az alperesi érdekelt által feltenni kért valamennyi kérdés az EUMSZ 101. cikkének értelmezését érintette, hiszen „az értelmezési szükséglettel érintett »tárgy« minden mondatban az EUMSZ 101. cikke volt.” Ellentétben a jogegységi panaszban megjelölt döntésekkel, az alperesi érdekelt az előzetes döntéshozatali eljárást a felülvizsgálati kérelmében indítványozta arra az esetre, ha az uniós jog körében a Kúria nem osztaná a jogértelmezését vagy kétségei merülnének fel az uniós jog helyes értelmezését illetően. Valamennyi kérdés a jogerős bírósági ítéletben foglalt jogértelmezés és az azzal esetlegesen egyetértő, azt helybenhagyó kúriai jogértelmezés uniós joggal való összeegyeztethetőségét vitatta a kezdeményezés keretében. Egyrészt a felülvizsgálati kérelem befogadása körében az eljáró tanács nem vizsgálhatja, hogy egy vitatott jogkérdést illetően melyik jogértelmezést tartja helytállónak. Másrészt az EUMSZ 267. cikkel bevezetett rendszer nem minősül a nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő eljárásban részt vevő felek számára nyitva álló jogorvoslati lehetőségnek. Az, hogy az egyik fél állítása szerint a jogvita az uniós jog értelmezésének kérdését veti fel, önmagában nem elegendő ahhoz, hogy az érintett bíróság köteles legyen a kérdést az EUMSZ 267. cikk értelmében felmerült kérdésnek tekinteni, az is kell, hogy az uniós jogkérdés eldöntése szükséges legyen a határozathozatalhoz (C-283/81., C-561/19.). Harmadrészt az alperesi érdekelt a jelen jogegységi panasz eljárásban azzal érvelt, hogy a támadott végzés mellőzte a CILFIT kritériumok *prima facie* vizsgálatát. Ezzel szemben a felülvizsgálati kérelmében kizárólag abban az esetben indítványozta az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését, ha a Kúria nem ért egyet az alperesi érdekelt jogértelmezésével. Következésképpen a felülvizsgálati kérelem befogadását nem az előzetes döntéshozatal *prima*

facie szükségességével indokolta, hanem a jogvitában felmerült jogkérdés eldöntésétől tette függővé.

[235] Az alperesi érdekelt hivatkozott az Alkotmánybíróság 26/2015. (VII. 21.) AB és 26/2020. (XII. 2.) AB határozataira is, amelyekben az Alkotmánybíróság kimondta, hogy az eljáró bíróság köteles döntését megindokolni, függetlenül attól, hogy helyt ad-e a kezdeményezésre irányuló kérelemnek vagy sem. A Kúria ítélező tevékenysége során ugyan köteles az Alkotmánybíróság kötelező értelmezését figyelembe venni, de az Alkotmánybíróság határozatai – az eltérő vizsgálati irány miatt – közvetlenül nem hivatkozhatóak a jogkérdésben való eltérés alátámasztására. A Kúria jogértelmezésének alaptörvényi megfelelése alkotmányjogi panasz tárgya lehet (Jpe.I.60.002/2021/7.).

[236] Az uniós jogot sértő szabályozás felretételére, illetőleg az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére vonatkozó indítvány érdemben nem volt vizsgálható. Az alperesi érdekelt arra az esetre, ha a Jogegységi Panasz Tanács úgy ítélné meg, hogy

1. a Kp. 118. § (1) bekezdése a) pont aa) alpontja alatti „joggyakorlat egysége” fogalma kizárólag a hazai bíróságok joggyakorlatát foglalja magában a magyar jog szerint – ahogyan ezt a támadott végzés értelmezte –, vagy

2. a Kp. 118. § (1) bekezdése a) pont ac) alpontja alatti befogadási okként nevesített előzetes döntéshozatali eljárás szükségességének vizsgálata kapcsán a magyar és uniós jogi normáknak és az EUB által kidolgozott CILFIT esetjognak megfelelő érdemi értékelés és arról számot adó, tartalmi indoklás nem szükséges a magyar jog szerint, vagy

3. a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa álláspontja szerint annak az uniós jogsérelemnek az orvoslása, amelyet a támadott végzés okozott a magyar jog szerint a jelen jogegységi panasz eljárásban a Bszi. 41/B. § (1)-(2) bekezdése alapján nincs jogi lehetőség (azaz nem bírálható el érdemben a jelen jogegységi panasz), az alperesi érdekelt arra hivatkozott, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdése a) pont aa) és ac) alpontjának, valamint a Bszi. 41/B. § (1)-(2) bekezdéseinek esetleges értelmezése ellentétes az uniós joggal. Az uniós jogot sértő tartalommal értelmezett nemzeti jogot a Jogegységi Panasz Tanács nem alkalmazhatja, azt félre kell tennie. A Kúriának jogvédelmet kell biztosítania az uniós jog alapján az alperesi érdekelt EUMSZ 101. cikkéből és 267. cikkéből eredő jogainak hatékony érvényesülése és védelme érdekében.

[237] Álláspontja szerint a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának ilyen értelmezése azt jelentené, hogy a magyar eljárási jogszabályok az uniós joggyakorlat érvényesülésének alacsonyabb védelmet biztosítanak, mint a magyar joggyakorlat védelmének. Ez pedig a tényleges érvényesülés és egyenértékűség elvébe ütközne, így ennyiben a szabályt félre kellene tenni. Hasonlóképpen amennyiben a Jogegységi Panasz Tanács a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontja kapcsán nem az alperesi érdekelt értelmezését fogadná el az indoklási kötelezettség terjedelmét illetően, akkor a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontja is összeegyeztethetetlen a tényleges érvényesülés és az egyenértékűség elveivel, így ennyiben a szabályt félre kellene tenni.

[238] Az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése kimondja, hogy a Kúria biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét. A Kúria e feladatát az ítélezése során akkor teljesíti, ha a közzétett döntéseiben elfogadott jogértelmezés elvi tartalmát („*ratio decidendi*”-t) az azonos ügyekben követi (Jpe.I.60.057/2023/9., Jpe.I.60.002/2021/7.).

[239] A Jogegységi Panasz Tanács már több döntésében elvi éllel fejtette ki, hogy a jogegységi panasz jogintézménye nem a panaszosnak a per tárgyává tett jog- és érdeksérelemének kiküszöbölésére szolgál. Erre a bírósági eljárási törvények által szabályozott rendes és rendkívüli jogorvoslatok többirányú lehetőséget biztosítanak. A jogegységi panasz eljárás, mint ahogy a nevéből is tükröződik, a közzétett határozattól való eltérés feloldását, a jogegység biztosítását célozza, nem pedig újabb jogorvoslati fórumot nyit a panaszosnak, a

megelőző eljárások során szükségszerűen már érvényesített jog- és érdeksérelem orvoslására (Jpe.I.60.001/2021/2.). Ugyancsak e körben mutatott rá a Jogegységi Panasz Tanács arra is, hogy a jogegységi panasz eljárás egy a Bszi.-n alapuló, rendkívüli, jogerő utáni, jogegységet célzó, *sui generis* eljárás. A jogrendszer belső koherenciájának megteremtését szolgáló önálló eszköz. Jogorvoslati eljárás ugyan, de nem a per folytatása. Nem jelentheti a felülvizsgálati eljárás megismétlését, továbbá az abban szereplő indokolás felülmérlegelését. Nem működhet kvázi „szuper-felülvizsgálatként” (Jpe.I.60.011/2021/3., Jpe.I.60.057/2023/9.).

[240] A Bszi. 41/D. §-a tartalmazza annak következményét, hogy a jogegységi panasz eljárás nem minősül a felülvizsgálati eljárás folytatásának, továbbá olyan eljárásnak, amely nem alkalmas a felek jog- és érdeksérelemeinek orvoslására. A Jogegységi Panasz Tanács kizárólag az összehasonlítható közzétett határozatoktól való eltérést vizsgálja. Amennyiben megállapítja a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérést, dönt a bíróságokra kötelező értelmezésről és határozatában a panasszal támadott határozatot hatályában fenntartja, ha az eltérés indokolt volt; vagy a panasszal támadott határozatot egészben vagy részben hatályon kívül helyezi, és a Kúriát új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja, ha az eltérés nem volt indokolt.

[241] A 41/D. § (2) bekezdése pedig kimondja, hogy ha jogegységi panasz tárgya a felülvizsgálatot vagy felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó határozat és a jogegységi panasz tanács a jogkérdésben való nem indokolt eltérést megállapítja, a panasszal támadott határozatot hatályon kívül helyezi és a bíróságot a felülvizsgálati eljárás lefolytatására utasítja. A (3) bekezdés értelmében pedig, ha a jogegységi panasz tanács megállapítja, hogy a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben nem történt eltérés, a jogegységi panaszt elutasítja.

[242] A fentiekből következően a Jogegységi Panasz Tanács arra jogosult, hogy vizsgálja: a támadott végzés jogkérdésben eltért-e az azzal összehasonlítható közzétett kúriai határozatoktól. Kizárólag abban az esetben foglalhat állást a bíróságokra kötelező jogértelmezésről, ideértve a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ac) alpontjait, ha az eltérést megállapította. Másként megfogalmazva az ügyszabályság vizsgálata, a közzétett határozatok összevethetőségének azonosítása nem jelenti továbbá az alapul fekvő ügyekben alkalmazott eljárási jogszabályok értelmezését. Nem jelenti a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ac) alpontjainak értelmezését az, ha megállapítja, hogy az alperesi érdekelt nem jelölt meg olyan közzétett kúriai határozatot, amellyel az ügyszabályság fennállt volna. A jogegységi panasz tehát nem azért nem bírálható el érdemben, mert a Jogegységi Panasz Tanács az alperesi érdekelt 2.2.-2.4. fejezetben foglalt részletes indokolásával ellentétes jogértelmezést tartana irányadónak a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ac) alpontjai vonatkozásában. Ténylegesen azért, mert a jogegységi panaszban nem jelölt meg olyan közzétett kúriai határozatokat, amelyekkel a támadott végzés összehasonlítható, legalább annyiban, hogy az alkalmazott eljárási rendelkezés, valamint az ezzel összefüggésben felvetett absztrakt jogkérdés azonos. Ezek hiányában a Jogegységi Panasz Tanács jogkérdésben való eltérést nem vizsgált, így az alperesi érdekelt álláspontjával egyező, a 2.2.-2.4. fejezetben állított jogértelmezést, sem pedig az azzal ellentétes [98] bekezdésben megfogalmazott jogértelmezést nem tarthatott helytállónak.

[243] Az alperesi érdekelt arra az esetre kérte a Kp.-ban foglalt eljárási szabályok félretételét, ha a Jogegységi Panasz Tanács úgy ítélné meg, hogy a támadott végzés a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alatti „joggyakorlat egysége” fogalma kizárólag a hazai bíróságok gyakorlatát foglalná magába, vagy az ac) alpont alatti befogadás körében nem szükséges a CILFIT esetjogának megfelelő érdemi értékelés. A fentiek alapján a Jogegységi Panasz Tanács ilyen értelmezést nem fogadott el, a hivatkozott közzétett határozatoktól való eltérés tárgyában nem határozott.

[244] Az alperesi érdekelt arra az esetre is kérte a Bszi. 41/B. § (1)-(2) bekezdésének félretételét, ha a Jogegységi Panasz Tanács álláspontja szerint azt az uniós jogsérelmet, amit a támadott végzés okozott a jelen jogegységi eljárásban nincs lehetőség orvosolni, azaz a jogegységi panasz nem bírálható el érdemben. A Jogegységi Panasz Tanács álláspontja az, hogy ügyazonosság hiányában nem vizsgálhatta, hogy az alkalmazott norma kapcsán felmerült jogkérdést a támadott végzés azonosan vagy eltérően válaszolta meg, így azt sem, hogy volt-e eltérés, illetve az eltéréssel okozott-e jogsérelmet. Mindez pedig a Bszi. 41/D. § (1)-(3) bekezdéseiből következik.

[245] Az alperesi érdekelt panasza szerint, amennyiben a Jogegységi Panasz Tanács nem ért egyet az alperesi érdekelt által bemutatott jogértelmezéssel, a Jogegységi Panasz Tanács kezdeményezzen előzetes döntéshozatali eljárást az alábbi kérdések tekintetében:

1. Úgy kell-e értelmezni az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését és az EUMSZ 267. cikkét, hogy azzal összeegyeztethetetlen az olyan tagállami bírósági jogértelmezés, amelynek értelmében a nemzeti felső bíróság a joggyakorlat egységének vizsgálatakor az adott ügyben alkalmazandó uniós jogi norma tekintetében az EUB gyakorlatát figyelmen kívül hagyhatja, és kizárólag a hazai bíróságok gyakorlata alapján eldöntheti, hogy a joggyakorlat egységének veszélye fennáll-e, ezzel egyben különbséget téve a nemzeti szabályok és az uniós szabályok védelmének szintje között?

2. Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 267. cikkét, hogy azzal összeegyeztethetetlen az olyan tagállami bírósági jogértelmezés, amely az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítása esetén nem követeli meg az érintett tagállam végső fokon eljáró bíróságától, hogy döntését érdemben indokolja, azaz az ügy egyedi körülményeire reflektálva, a felmerült jogkérdések kapcsán releváns – az indítványozó fél által hivatkozott – uniós joggyakorlat áttekintésével meggyőző és részletes indokát adja a CILFIT ügyben foglalt jogi teszt alkalmazásának az általa hozott határozatban?

3. Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 267. cikkét, hogy azzal összeegyeztethetetlen az olyan tagállami jogszabály és az azon alapuló bírósági jogértelmezés, amely egy rendkívüli jogorvoslati kérelem befogadásáról szóló döntés során, miközben a befogadás elrendelésének egyik oka éppen „az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége”, lehetővé teszi e kérdés (az EUMSZ 267. cikke szerinti előzetes döntéshozatal kezdeményezésének szükségessége) körében a *prima facie* típusú értékelést, és az ilyen jellegű, felszínes értékelés nyomán – az érdemi és részletes helyett – a felületes, formai indoklás adását az egyébként végső fokon eljáró nemzeti bíróság részéről?

[246] Az EUMSZ 267. cikke értelmében az EUB hatáskörrel rendelkezik az előzetes döntés meghozatalára a Szerződések értelmezése, és az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése kérdésében. Ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel, és ez a bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, kérheti az EUB-t, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést. Ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles az Európai Unió Bíróságához fordulni. Az EUMSZ 267. cikke alapján tehát az uniós jogkérdés EUB általi előzetes eldöntése szükséges ahhoz, hogy a tagállami bíróság az ügyben határozatot tudjon hozni. Ez a feltétele az előterjesztési jogosultság és kötelezettség keletkezésének is.

[247] A C-283/81. (CILFIT) ítélet értelmében „a Bírósághoz fordulási kötelezettség annak az együttműködésnek a keretébe illeszkedik, amely a nemzeti bíróságok mint a közösségi jog alkalmazásáért felelős bíróságok és a Bíróság között abból a célból létesült, hogy a közösségi jog helyes alkalmazását és egységes értelmezését valamennyi tagállamban biztosítsa. A 177. cikk [jelenleg EUMSZ 267. cikk] harmadik bekezdése különösen annak megakadályozására

irányul, hogy a Közösségen belül a közösségi jogi kérdésekben különböző ítélkezési gyakorlat alakuljon ki.” Pontosította, hogy milyen közösségi (jelenleg uniós) jogi kérdésekben köteles a Bírósághoz fordulni az a nemzeti bíróság, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség.

[248] Ebben a vonatkozásban elsősorban azt állapította meg, hogy „a 177. cikk nem jelent jogorvoslati lehetőséget a felek számára valamely nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő ügyben. Az, hogy az egyik fél állítása szerint a jogvita a közösségi jog értelmezésének kérdését veti fel, önmagában nem elegendő tehát ahhoz, hogy az érintett bíróság köteles legyen a kérdést a 177. cikk értelmében felmerült kérdésnek tekinteni. Másrészt – adott esetben – hivatalból is a Bírósághoz fordulhat.” Másodsorban a Bíróság hozzátette, hogy a harmadik bekezdésben említett bíróságok ugyanolyan mérlegelési jogkörrel rendelkeznek, mint bármely más nemzeti bíróság annak a kérdésnek az eldöntésében, hogy a határozatának meghozatalához szükséges-e valamely közösségi jogi kérdés eldöntése. Hozzátette, hogy „e bíróságok ennél fogva nem kötelesek a közösségi jog értelmezésére vonatkozóan előttük felmerült valamely kérdést a Bíróság elé terjeszteni, ha a kérdés nem releváns, vagyis abban az esetben, ha a kérdésre adott válasz – bármi legyen is az – nem befolyásolhatná érdemben a jogvita megoldását.”

[249] A C-561/19. (Consortio) ítéletében az EUB megerősítette, hogy az EUMSZ 267. cikkében előírt előzetes döntéshozatali eljárás az EUB és a tagállami bíróságok közötti olyan párbeszédet vezet be, amelynek célja az uniós jog értelmezése egységességének biztosítása. Ezen együttműködés keretében az EUB a nemzeti bíróságok rendelkezésére bocsátja az uniós jog értelmezésének azon támpontjait, amelyek az általuk elbírálandó jogvita megoldásához szükségesek. Emlékeztetett arra is, hogy amennyiben a nemzeti bíróság határozatával szemben a nemzeti jogban nincs lehetőség semmilyen bírósági jogorvoslatra, e bíróság az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdése értelmében főszabály szerint köteles az EUB-hoz fordulni, ha az uniós jog értelmezésére vonatkozó kérdés merül fel előtte.

[250] Az EUB állandó ítélkezési gyakorlata szerint az olyan nemzeti bíróság, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, csak abban az esetben mentesülhet e kötelezettség alól, ha megállapítja, hogy a felmerült kérdés nem releváns, vagy a szóban forgó uniós jogi rendelkezést a Bíróság már értelmezte, vagy az uniós jog helyes értelmezése olyan nyilvánvaló, hogy az minden észszerű kétséget kizár.

[251] Ezen túlmenően az EUB emlékeztetett arra is, hogy az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdése szerinti bíróságok ugyanolyan mérlegelési joggal rendelkeznek, mint más nemzeti bíróság annak a kérdésnek az eldöntésében, hogy a határozatuk meghozatalához szükséges-e valamely uniós jogi kérdés eldöntése. E bíróságok ennél fogva nem kötelesek az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előttük felmerült valamely kérdést a Bíróság elé terjeszteni, ha a kérdés nem releváns, vagyis abban az esetben, ha a kérdésre adott válasz – bármi legyen is az – nem befolyásolhatná érdemben a jogvita megoldását [C-283/81. (CILFIT) ítélet, C-136/12. (Consiglio Nazionale dei Geologi) ítélet, C-3/16. (Aquino) ítélet]. Ennek indoka, hogy kizárólag a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik a jogvita tényállásának a megállapítása és értékelése, valamint a nemzeti jog értelmezése és alkalmazása. Ugyancsak kizárólag a jogvitában eljáró és a meghozandó bírósági határozatért felelős nemzeti bíróság feladata annak megítélése is, hogy – tekintettel az ügy különleges jellemzőire – szükségesek és relevánsak-e a Bíróságnak feltett kérdései [C-165/09–C-167/09. (Stichting Natuur en Milieu és társai) ítélet].

[252] A Jogegységi Panasz Tanács e körben is nyomatékkel emeli ki, hogy a jogegységi panasz eljárás egy Bszi.-n alapuló rendkívüli, jogerő utáni, jogegységet célzó, önálló bírósági eljárás, amelynek célja a jogrendszer belső koherenciájának erősítése, de nem minősíthető az érintett jogorvoslati eljárás folytatásának. Nem jelentheti a felülvizsgálati eljárás

megismétlését, továbbá az abban szereplő indokolás felülmérlegelését (Jpe.I.60.011/2021/3.). A Jogegységi Panasz Tanács nem egy újabb jogorvoslati fórum, amelyhez a fél a felülvizsgálati eljárásban hozott határozattal szemben fordulhatna, és amelyben vitathatná a határozat jogszerűségét. A jogorvoslati eljárásnak nem lesz tárgya a per érdemi folytatása, a per tárgyává tett jog- vagy érdeksérelem orvoslása. A Jogegységi Panasz Tanács kizárólag a Kúria közzétett határozataitól való eltérés indokoltságát vagy indokolatlanságát vizsgálhatja, célja az eltéréssel okozott jogsértés orvoslása. Az EUB előtti előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése a Jogegységi Panasz Tanács eljárása során elvileg ugyan nem kizárt, kivételes esetben helye is lehet, azonban ehhez az európai jog érintettségének olyan szintjét kell igazolni, mely jelen ügy keretei között nem történt meg, különös tekintettel arra, hogy nem állapított meg eltérést a Jogegységi Panasz Tanács.

[253] Az uniós jogszabályok hatékony és egységes alkalmazásának biztosítása érdekében a tagállami bíróságok jogosultak az EUB-hoz fordulni, hogy annak értelmezése által az adott uniós jogi rendelkezés(ek) jelentéstartamát pontosan meghatározza. Az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdése szerint, ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel uniós jogi rendelkezés értelmezésére vonatkozó kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles az EUB-hoz fordulni. A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa eljárásában is lehetőség van ilyen kezdeményezésre (Jpe.II.60.036/2024/23.).

[254] Az EUB több ítéletében is hangsúlyozta, hogy a tagállami bíróságok – azok is, amelyeket a harmadik bekezdés szerinti előterjesztési kötelezettség terhel – mérlegelési joggal rendelkeznek annak a kérdésnek az eldöntésében, hogy szükségesek és relevánsak-e az EUB-nak feltett kérdések. Figyelemmel a jelen eljárás fentebb már részletezett speciális jellemzőire a Jogegységi Panasz Tanács úgy foglalt állást, hogy az alperes által feltenni kívánt kérdések EUB általi előzetes eldöntése nem releváns a jelen határozat meghozatalához. A jelen eljárásban ugyanis sem a magyar eljárási jogszabály [Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ac) alpontok] sem pedig az uniós jog [EUSZ 4. cikk (3) bekezdés, EUMSZ 267. cikk] értelmezésére vonatkozó kérdés – összehasonlítható kúriai határozatok és azonos absztrakt jogkérdés hiányában – nem merült fel. A Jogegységi Panasz Tanács ismételten hangsúlyozza: nem általánosságban végzi a megjelölt jogszabályok, így a Kp. befogadásra vonatkozó szabályainak értelmezését, azt kizárólag az összehasonlítható közzétett határozatok kapcsán végezheti el. Amennyiben tehát a fél azt vitatja, hogy a Kp. egyes rendelkezései tekintetében adott jogértelmezés eltért a Kúria közzétett határozataitól a Jogegységi Panasz Tanács feladata, hogy a referenciahatározatokban foglalt jogértelmezéseket összevesse és vizsgálja, hogy a támadott határozat eltért-e valamelyik közzétett kúriai határozattól.

[255] Az eltérés természetesen vonatkozhat nemcsak belső jogi, hanem európai uniós jogkérdésre is, ezt a Jogegységi Panasz Tanács gyakorlata is alátámasztja. A Jpe.II.60.040/2022/7. számú jogegységi hatályú határozatban megállapította, hogy a Kúria Gfv.30.480/2021/5. számú közbenső ítélete jogkérdésben eltért a Gfv.30.340/2019/7. számú közzétett ítéletétől. Az eltérés indokolt volt, ezért a Kúria a Gfv.30.480/2021/5. számú közbenső ítéletét hatályában fenntartotta. Az alperes indítványozta az előzetes döntéshozatal kezdeményezését a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv 4. cikk (2) bekezdésének és a 3. cikk (1) bekezdésének értelmezése kapcsán, az általa javasolt értelmezés alátámasztása érdekében hivatkozott az EUB C-395/21. számú ítéletére. Az alperes által megjelölt referenciahatározatokról megállapította, hogy azok összevethetők a jelen ügyben támadott határozattal, majd vizsgálta, hogy az alperes által felvetett azon kérdésben, amelyben előzetes döntéshozatali eljárást is indítványozott, a támadott határozat eltért-e a közzétett határozatok szerinti joggyakorlattól. A Jogegységi Panasz Tanács megállapította, hogy abban a kérdésben, amelyben az alperes

előzetes döntéshozatalt indítványozott, a támadott határozat nem tért el, így a panasz eljárás ezt a kérdést nem vetette fel, a kezdeményezés ezért nem volt megalapozott. Továbbá kitért arra is, hogy a 93/13/EGK irányelv hivatkozott rendelkezését már számos EUB határozat értelmezte, ilyen jellegű kérdés ismételt feltétele nem volt indokolt, a norma egyértelmű volta miatt és azért, mert a Kúriában sem merült fel kétség a szabály értelmét illetően (*acte clair*), az indítványt pedig nem alapozhatja meg az, ha az alperes nem ért egyet a jogegységi határozattal.

[256] A Jpe.II.60.036/2024/23. számú jogegységi hatályú határozatban megállapította, hogy a jogegységi panasszal támadott Gfv.30.210/2023/17. számú végzés az igényérvényesítés akadálya és ezzel összefüggésben az elévülés nyugvása megítélésében eltért a Gfv.30.033/2022/37. és Gfv.30.084/2022/31. számú közzétett határozatoktól, amely eltérés nem volt indokolt. A támadott határozat referenciahatározatoktól jogkérdésben megállapított eltéréseinek indokoltsága a referenciahatározatokban nem alkalmazott új jogforrás, a C-605/21. (Heureka) ítélet figyelembevételével, a kártérítési irányelv megfelelő átültetésének értelmezésétől függött. Mivel a jogegységi panasz eljárásban a kártérítési irányelv átültetését kell vizsgálni, a Jogegységi Panasz Tanács megfontolta, hogy szükséges-e az EUB-hez fordulni előzetes döntéshozatali indítvánnyal. Az EUB a kártérítési irányelv versenyjogi jogsértésekkel kapcsolatos jelentéstartalmát több határozatában egybehangzóan értelmezte, ezért az *acte éclairée* megállapítható volt. Továbbá a referenciahatározatok és a támadott végzés közötti eltérés nem az uniós jog tartalma, hanem a nemzeti jog uniós joggal összhangban történő értelmezése körében merült fel. Ezt az értelmezési konfliktust a Jogegységi Panasz Tanács feloldotta az EUB jogértelmezésének megfelelően. Az EUB újabb értelmezésének kezdeményezése ezért nem volt szükséges.

[257] A fentiekből következően a jelen jogegységi panasz eljárás sajátossága abban áll, hogy eltérés hiányában nem vetett fel olyan jogértelmezési kérdést, amelynek az EUB általi előzetes megválaszolása szükséges és releváns a jelen határozat meghozatalához. Az alperesi érdekelt által feltenni kívánt kérdések a tagállami bírósági jogértelmezés uniós joggal való összeegyeztethetőségére vonatkoztak, de ilyen értelmezési konfliktus nem volt azonosítható. Az alperesi érdekelt is arra az esetre kérte az EUB előzetes döntéshozatalát, ha a befogadási okok többféle értelmezése lehetséges és a Jogegységi Panasz Tanács a támadott végzésben foglaltakat tartaná elfogadhatónak, amely az alperesi érdekelt szerint a tényleges érvényesülés és egyenértékűség elvébe ütközne. A Jogegységi Panasz Tanácsnak nem volt lehetősége dönteni – összehasonlítható referenciahatározatok hiányában – abban a kérdésben, hogy a támadott végzés eltért a Kúria korábban közzétett határozataitól. Amennyiben a jogegységi panaszban megjelölt határozatoktól való eltérés igazolt, az eltérés indokoltsága, az értelmezési konfliktus feloldása körében vizsgálható, hogy felmerül-e olyan, az uniós jog értelmezésére vonatkozó kérdés, amelynek EUB általi megválaszolása szükséges a döntése meghozatalához.

[258] A fentiek alapján a Kúria közzétett határozataitól jogkérdésben nem történt eltérés, a Jogegységi Panasz Tanács az I-VI. rendű és VII. rendű felperesek, valamint az alperesi érdekelt jogegységi panaszait elutasította a Bszi. 41/D. § (3) bekezdése alapján.

Elvi tartalom

[259] A közigazgatási jogvitában a Kp. szabályai szerint a szabad bizonyítás elve érvényesül. Ennek alapján jogegységi panasz eljárásban nem megalapozott az a hivatkozás a jogkérdésben való eltérés körében, amely korábbi – azonos anyagi jogi háttérű – perekben lefolytatott bizonyítás kereteire, eszközeire és eredményének értékelésére utal.

Záró rész

[260] A Bszi. 41/C. § (8) bekezdése értelmében, ha a Jogegységi Panasz Tanács indokoltnak tartja tárgyalás tartását, arra a panasz előterjesztőjét és a (7) bekezdésben meghatározott személyeket a polgári perrendtartásról szóló törvény szabályai szerint idézi. Jelen ügyben nem merült fel indok a tárgyalás tartására, ezért a jogegységi panaszt tárgyalás tartása nélkül bírálta el.

[261] Az panaszosok jogegységi panasza alyptalannak bizonyult, így a jogi képviseletükkel felmerült költségeiket viselni kötelesek. Az alperes nyilatkozatában perköltség igényt nem terjesztett elő, így arról határozni nem kellett.

[262] A jogegységi panasz sikertelensége folytán a panaszosoknak a megfizetett jogegységi panasz eljárás illetékét viselniük kell a Bszi. 41/C. § (2) bekezdésére és a 41/D. § (4) bekezdésére figyelemmel.

[263] A határozat ellen sem a Bszi., sem más jogszabály nem biztosít jogorvoslatot.

Budapest, 2025. október 13.

Dr. Varga Zs. András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kalas Tibor s.k. előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró, Dr. Csák Zsolt s.k. bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró, Dr. Gyarmathy Judit s.k. bíró, Dr. Gimesi Ágnes Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró, Dr. Márton Gizella s.k. bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró, Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Suba Ildikó s.k. bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró, Dr. Tóth Kincső s.k. bíró, Dr. Vítál-Eigner Beáta s.k. bíró